

Årsredovisning 2011

Fotograf: (fr vän till hö):

Lada, Ylva Englund

Lyftkran, cc. www.flickr.com, Yvonne E

Raket, cc. www.flickr.com, mtshaw

Ångströmlaboratoriet, Teddy Thornlund

Forsmarks kärnkraftverk, cc. www.flickr.com, Vattenfall

Örskär, Länsstyrelsen

Domkyrkan i Uppsala, Ylva Englund

Vindkraftssnurra, Vertical Wind AB

Dannemora gruva, cc. www.flickr.com, Riggwelter

Lodjur, cc. www.flickr.com, Property#1

Gamla Uppsala högar, cc. www.flickr.com, Matte Frenne

Pojke, Martin Englund.

Innehållsföreteckning (100 sidor)

1. Landshövding Peter Egardt har ordet	2
2. Organisation	3
3. Länsstyrelseinstruktion 2 §	4
4. Länsstyrelseinstruktion 3 §	6
4.1. Trafikföreskrifter	6
4.2. Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6
4.3. Lantbruk och landsbygd	9
4.4. Fiske	15
4.5. Vilt- och rovdjursförvaltning	17
4.6. Regional tillväxt	17
4.7. Infrastrukturplanering	25
4.8. Energi och klimat	27
4.9. Hållbar samhällsplanering och boende	31
4.10. Naturvård, miljö- och hälsoskydd	36
4.11. Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	45
4.12. Kulturmiljö	50
4.13. Folkhälsa	54
4.14. Jämställdhet	55
4.15. Integration	57
5. Organisationsstyrning	61
6. Länsstyrelseinstruktion 4-5 §	62
6.1. 4 § Länsstyrelsens uppgifter omfattar också	62
6.2. 5 § Länsstyrelsen ska	62
7. Personaluppgifter	67
8. Året i siffror	69
9. Sammanställning över väsentliga uppgifter	82
10. Finansiell redovisning	84
11. Landshövdingens beslut	100

1. Landshövding Peter Egardt har ordet

Uppsala län är ett av Sveriges snabbast växande län. En väsentlig del av den kommande tjuugoårsperiodens beräknade stora befolkningsökning i Stockholm-Uppsalaregionen bedöms ske i Uppsala län. Uppsala kommun blev under 2011 storstad då antalet invånare sprängde 200 000-vallen. Inom länets gränser finns rikligt med historiska lämningar. Uppsala län har också en mångfasetterad naturmiljö, vilket gör länet till ett av Sveriges artrikaste. Ett växande län med många värdefulla miljöer att ta hänsyn till betyder naturligtvis att samhällsplaneringen är särskilt grannlaga i vårt län.

I ett växande län är tillgången till arbetskraft och kompetensförsörjningen av central betydelse. Jag är ordförande i länets Arbetsmarknadsråd som, förutom Arbetsförmedlingen och olika arbetsgivare, består av våra regionala aktörer med olika uppdrag som berör arbetsmarknadsfrågor. Under 2011 har kompetensförsörjningsfrågorna varit centrala. Länsstyrelsens uppdrag att integrera och etablera nyanlända invandrare kan delvis föras samman med ansträngningarna att möta efterfrågan på arbetskraft.

Ett växande län kräver en väl fungerande infrastruktur och goda kommunikationer. I Uppsala län är investeringar i infrastruktur sedan lång tid mycket eftersatta. Detta påverkar flödena av såväl personer som gods över länsgränserna och gör att tillväxtpotentialen inte kan nyttjas fullt ut. Inom vår myndighetsutövning har vi yttrat oss i planeringen av kapacitetsökningar på Dalabanan och Ostkustbanan. I mitt uppdrag som ordförande i Godstransportrådet för östra Mellansverige arbetar jag också med trafikslagsövergripande förbättringar.

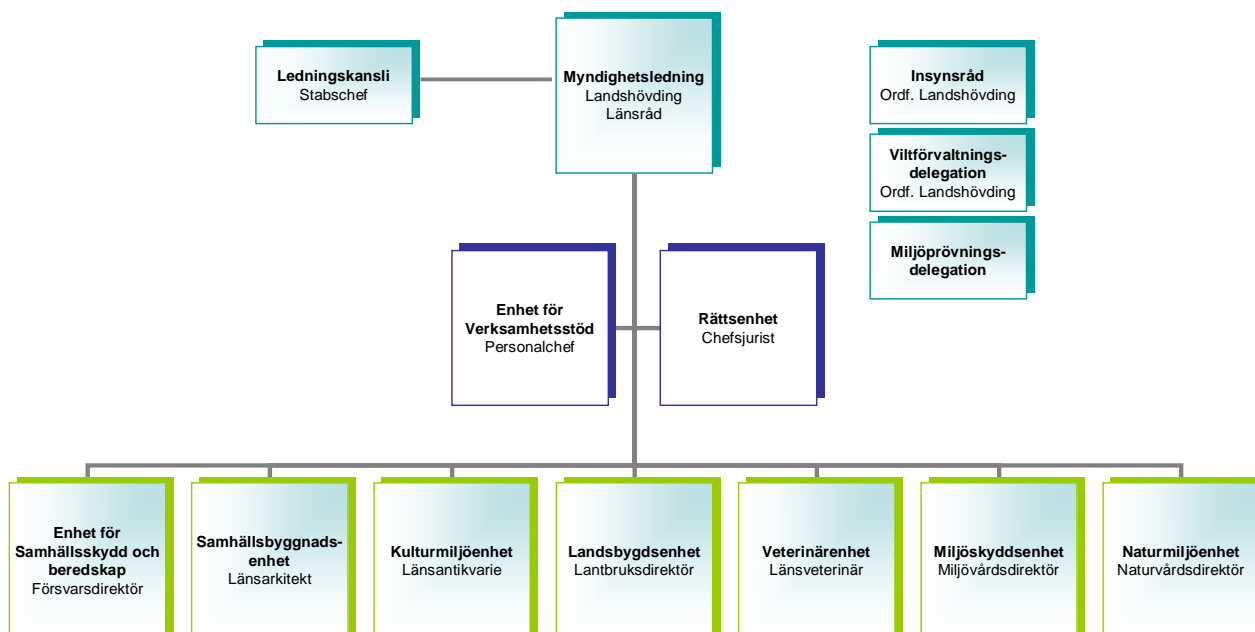
I ett växande län måste man också kunna bo. Vår bostadsmarknadsanalys visar att vårt län har stor brist på bostäder. Särskilt märkbart är detta för ungdomar, studenter och nyanlända. Med anledning av detta arrangerade jag en konferens med syfte att diskutera hur man kan förbättra tillgången till bostäder. Deltagare var samtliga aktörer som i någon utsträckning har ett ansvar för länets bostadsfrågor, däribland politiker, kommunala tjänstemän, fastighetsägare, byggherrar samt hyresgästföreningar. Ett viktigt resultat av detta möte är den arbetsgrupp som jag tillsatt med uppdrag att ge förslag på åtgärder om hur man kan öka bostadstillgången i länet.

I ett län som växer är det viktigt att främja det som är värdeskapande. I länet har vi Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet som tillsammans med Akademiska sjukhuset utgör ett internationellt kunskapscentrum inom många områden. Vi har också inom ramen för STUNS, där jag är ordförande, bland annat ett utmärkt innovationssystem. Jag har tagit varje tillfälle i akt för att lyfta fram våra guldägg i samband med de under året rikliga internationella besöken i länet. Våra insatser har gett konkreta resultat. Under 2011 har ett företag i länet fått uppdrag att leverera rymdteknik till USA. Ett annat har tecknat avtal avseende radioteknik med ett strålningscentrum i Polen.

En länsstyrelse i ett växande län behöver ha tillräcklig finansiell kapacitet så att inte myndighetsutövningen blir en broms i samhällsutvecklingen. Redan under 2010 blev det uppenbart att vår ekonomiska situation var ansträngd. Vi ägnade därför större delen av våren till att se över hur myndigheten kan komma till rätta med det ackumulerade underskottet. En bromsande åtgärd av kortsiktig karaktär blev att minska de rörliga personalkostnaderna. För att myndigheten ska få bättre ekonomiskt handlingsutrymme i det längre perspektivet har jag under hösten 2011 initierat en rad åtgärder för att utveckla verksamheten. En av uppgifterna är att fokusera myndighetens uppdrag utifrån länets förutsättningar och framtida utveckling. En annan är hur vi ska vara organiserade och hur vi ska arbeta för att kunna fullgöra vårt uppdrag på bästa möjliga sätt.

Vi går in i 2012 med stor tillförsikt om att i närtid kunna leva upp till länsinvånarnas förväntningar och det förvaltningspolitiska målet. Min ambition är densamma som jag har haft under 2011. Uppsala län ska ha en innovativ och samverkande länsstyrelse som i hög grad bidrar till länets utveckling. Vår myndighet ska också uppfattas som rättssäker och effektiv och ha en väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet.

2. Organisation

3. Länsstyrelseinstruktion 2 §

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346).

1. Länsstyrelsen ska redovisa sina insatser och göra en bedömning av uppnådda resultat för sin uppgift att verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Även 2011 utmärktes länet av en stark befolkningstillväxt i de södra länsdelarna. Bostadsbyggandet förmår dock inte matcha folkökningen och i framför allt Uppsala kommun är brist på bostäder ett framträdande problem, inte minst för studenter vid de båda universiteten men också i länets integrationsarbete. Under året har Landshövdingen samlat de aktörer i länet som har något ansvar för bostadsfrågorna till gemensam konferens. Deltagare var bland annat politiker, kommunala tjänstemän, fastighetsägare, byggherrar samt hyresgästföreningar. Ett resultat av detta möte blev en särskild bostadsgrupp som under 2012 ska ge förslag till Landshövdingen på åtgärder som bör vidtas för att öka bostadstillgången i länet.

Ärendetrycket inom samhällsplaneringen har även under 2011 varit mycket högt. En tendens som kunnat märkas under året är ökande handläggningstider. Detta är oroande då utvecklingen synes gå i riktning mot att Länsstyrelsen kan bli en tillväxtbroms när flödena i prövnings- och tillståndsprocessen förlorar tempo. Länsstyrelsen har under 2011 uppmärksammat regeringen om detta samband som blir särskilt framträdande i en tillväxtregion som Uppsala bland annat i budgetunderlaget för 2012-2014..

Länsstyrelsen har aktivt deltagit i Regionförbundets arbete med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) för Uppsala län. Länsstyrelsen deltar i olika dialogseminarierna och bidrar med underlag. Länsstyrelsen har förutom de regionala tillväxtfrågorna tillfört kompetens från flera olika områden. Bland dessa ingår relationer stad och land, bredbandsutbyggnad, hanteringen av jordbruksmark i arbetet med översiktsplaneringen, regionens bostadsförsörjning, det regionala serviceprogrammet och bevakning av betalervice, drivmedelsstationer, LIS-områden i länet, godstransporterna i länet, införande av klimat- och energistrategin samt krisberedskapen i länet. Länsstyrelsen har också medverkat till att ta fram ett underlag om kommunernas översiktsplaner som grund för arbetet med strukturbilder i RUS-arbetet.

Länsstyrelsen har arbetat med infrastrukturfrågor på den lokala nivån i dialog med länets kommuner. På regional nivå har samarbetet skett via nätverket *En bättre sats* som leds av Mälardalsrådet. Viktiga områden har varit de olika infrastrukturprojekt som pågår i Stockholm-Mälardalsregionen, däribland exempelvis Citybanan, Ostkustbanan och Mälardalsbanan. Länsstyrelsen har också deltagit inom *Samverkan för effektivt transportsystem i Stockholmsregionen (SATSA)*. Medverkan har skett i två delprojekt, *Åtgärdsval Bergsbrunna – Uppsala* och *Förbättrad kollektivtrafik Stockholm-Arlanda-Uppsala*, inom projektet *Tillgänglighet för miljövänlig tillväxt i Arlandakorridoren*. Landshövdingen har genom uppdraget som ordförande i Godstransportrådet för östra Mellansverige också arbetat med trafikslagsövergripande förbättringar.

Länsstyrelsen är samordnare av *breddbandsgruppen i Uppsala län*, där representanter från samtliga kommuner och Landstinget ingår. Gruppen har samordnat insatser avseende utvecklingen av IT-infrastrukturen i länet. Under året har en regional digital agenda för Uppsala län påbörjats, även här i ett

samarbete med Regionförbundet. Kommunerna har utbytt erfarenheter och fått råd från Länsstyrelsen angående hur elektroniska kommunikationer kan beaktas i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen följer infrastrukturutbyggnaden i länet avseende elektroniska kommunikationer. Fiberutbyggnad har skett i kommunerna Heby och Knivsta och i viss mån i Enköping.

Inom den nationella strategin för regional tillväxt har Länsstyrelsen lagt stort fokus på *Innovation och förnyelse*. Länsstyrelsen har, i största möjliga utsträckning verkat via *STUNS, Stiftelsen för samverkan mellan universitet, näringsliv och övriga samhället*. Landshövdingen är ordförande i stiftelsen och Länsstyrelsen har kunnat påverka vilka projekt som ska drivas både genom att delta i beslutsprocessen och genom att medverka vid finansieringen. Bland de verksamheter som fått delfinansiering under året finns bland annat projekt riktade mot energisatsningar och sådana som syftar till att säkra finansiering av företagssatsningar inom bland annat *Life Science*. Relativt sett stora insatser har gjorts inom det *strategiskt gränsöverskridande arbetet*. Tillsammans med Utrikesdepartementet, Uppsala universitet och SLU har Länsstyrelsen aktivt medverkat till att presentera länet som en kunskapsregion i världsklass. Här har landshövdingeämbetet vid flera tillfällen varit till hjälp för andra av länets internationella kontakter. Länsstyrelsens insatser har bland annat inneburit att ett företag i länet fått uppdrag att leverera rymdteknik till USA och ett annat har tecknat avtal avseende radioteknik med ett strålningscentrum i Polen.

Länsstyrelsens verksamhet med landsbygdsprogrammet har under 2011 varit att hantera ärenden på ett effektivt och korrekt sätt genom enhetlig rättstillämpning inom givna ramar för handläggningstider. De prioriterade områdena regionalt har varit att bredda landsbygdens näringsliv, främja nytänkande och tillväxt, kompetensutveckling samt relevanta miljö kvalitetsmål. Målgrupperna har utgjorts av ungdomar, kvinnor samt utlandsfödda svenskar. Länsstyrelsen och SLU har samverkat för att utveckla länets livsmedelsföretagare mot visionen *Sverige det nya matlandet*. Länsstyrelsen har medverkat i planering och genomförande av projekten *Gård till Gaffel* samt *Den lokala kocken*. Under 2011 har Länsstyrelsen också samverkat med länets olika aktörer i diskussioner inför det nya landsbygdsprogrammet.

Länsstyrelsen har under 2011 haft stort fokus på klimat- och energiområdet. Länets klimat- och energistrategi har reviderats under året för att fånga in ny kunskap på området bland annat i samverkan med den högkvalificerade forskningen inom energiteknik på Uppsala universitet. Arbetet har syftat att mobilisera länets möjligheter att bidra till minskade utsläpp av klimatgaser, minskad energianvändning och att främja tillförsel av förnybar energi. Under året har EU-projektet *Power* avslutats. Projektet är ett samarbete mellan Uppsala, Tallinn (Estland) och Niepolomice (Polen) i syfte att minska klimatpåverkan och främja energieffektivisering. Länsstyrelsen har under 2011 också bedrivit projektet *Klimatavtal* i syfte att få olika aktörer på frivillig väg teckna överenskommelser för att minska energianvändningen.

Mottagandet av nyanlända flyktingar i Uppsala län har som helhet under de senaste åren inte motsvarat det antal som kommunernas överenskommelser anger. Trots en mycket god arbetsmarknad fortsätter denna trend sedan några år tillbaka, med ett mottagande som understiger summa av antalet platser i överenskommelserna med kommunerna. Bristen på hyreslediga bostäder i de flesta av kommunerna är ett hinder för mottagande av nyanlända flyktingar. Länsstyrelsen har under 2011 arbetat aktivt med att främja den regionala samverkan mellan olika berörda aktörer inom integrationsfrågor. Under året undertecknade länets kommuner, Landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Uppsala universitet, SLU, Migrationsverket och Länsstyrelsen en ny regional överenskommelse om samarbete i mottagandet av nyanlända flyktingar. Landshövdingen leder en strategisk ledningsgrupp i syfte att stimulera samarbetet. Landshövdingen har som ordförande i länets *Arbetsmarknadsråd* också delvis fört samman integrationsfrågorna med ansträngningarna att möta efterfrågan på arbetskraft. Länsstyrelsen har även tillsammans med Schweiz ambassad genomfört ett seminarium för att utbyta erfarenheter om ländernas integrationsarbete.

Länsstyrelsen har under året i huvudsak utfört tillsyn i enlighet med lagar och förordningar. Under året har myndigheten dock identifierat brister i systemet för att säkerställa regelefterlevnaden. Bland annat har det fått till följd att nya riktlinjer för antikvarisk medverkan inte följs på Kulturmiljöenheten, att en tillsynsplan avseende kulturmiljöområdet saknas enligt RAÅ:s föreskrifter och allmänna råd, att en resursbehovsutredning för djurskyddskontrollen enligt Jordbruksverkets föreskrifter saknas samt att en behovsutredning enligt 2011 års riktlinjer avseende miljötillsyn inte finns upprättad. Tillsynen enligt lagen om skydd om olyckor har heller inte utförts enligt plan under 2011.

4. Länsstyrelseinstruktion 3 §

4.1. Trafikföreskrifter

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,05	0,07	2,35
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,44	0,42	7,16
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	416	471	9 568
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,30%	0,33%	6,22%
Antal inkomna ärenden	165	153	147
Antal beslutade ärenden	154	145	150
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhetskod 25*

En del av Länsstyrelsens arbete inom området har bestått i att kvalitetssäkra de trafikföreskrifter som numera förts över till den rikstäckande databasen för trafikföreskrifter (RDT). I samband med aktualiseringen av gällande trafikföreskrifter som genomförts i samband överföringen till RDT har föreskrifterna för allmänna vägar haft absolut prioritet.

4.2. Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,14	1,51	1,41
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	8,87	7,77	7,75
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	9 612	8 739	8 536
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,85%	6,12%	5,55%
Antal inkomna ärenden	751	2 294	890
Antal beslutade ärenden	2 749	858	675
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	55	144	94
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0
Nöjd Kund-Index – verksamhet 282, Djurskydd ⁵⁾	76		

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhetskod 28*

⁵⁾ Nöjd Kund-Index (NKI) för verksamhet 282 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2011. NKI varierar mellan 0 och 100, 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnittligt NKI för samtliga 21 länsstyrelser är 77.

Länsstyrelsens NKI är 76 för verksamheten 282, Djurskydd. Detta är i paritet med det genomsnittliga värdet för samtliga 21 länsstyrelser. Överlag är betygssiffrorna på mycket höga nivåer. Två parametrar drar dock ner medelvärdet. Dessa är om brukaren fått bättre kunskap i frågorna och om Länsstyrelsens personal har hög kompetens. Länsstyrelsen bedömer att detta kan förklaras av att flera av respondenterna är zoo-butiker, där kunskapen avseende till exempel exotiska djur är högre hos innehavaren än myndighetens kontrollanter.

Den stora skillnaden i antal inkomna respektive beslutade ärenden mellan 2010 och 2011 beror på att ett register innehållande länets primärproducenter i livsmedelskedjan började byggas upp 2010, med utskick till presumtiva primärproducenter (och därmed inledda ärenden) och det färdigställdes under 2011 (och därmed avslutade ärenden).

Länsstyrelsen har under året fortsatt med införlivandet och implementeringen av den operativa djurskyddskontrollen från kommunerna. Under året har förebyggande djurskyddskontroller inom lantbruket, uppföljning av tidigare utfärdade djurförbud samt kontroll av zoo-butiker varit prioriterade. Detta har delvis skett på bekostnad av den kontroll som föranletts av inkommande anmälningar rörande framförallt hund och katt. Den sammantagna volymen kontroller bedöms dock fortfarande vara för låg, både jämfört med det antal som utfördes då kontrollen låg på kommunerna, men även jämfört med vad som Länsstyrelsen bedömer vore rimligt.

Länsstyrelsen i Uppsala län har bedömt det inte är möjligt att ta fram en rättvisande resursbehovsinventering för djurskyddskontrollen 2011, då verktyg för riskvärdering, som skulle ha tagits fram av Jordbruksverket, saknats. I Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan 2012-2015 anges dock att minst 20 procent av kontrollobjekten ska kontrolleras årligen. Det skulle för Uppsala läns del innebära cirka 450 kontroller av animalieproduktionens djur årligen att jämföra med resultatet för 2011 cirka 100 kontroller. I dagsläget har Länsstyrelsen i Uppsala län åtta årsarbetskrafter djurskyddshandläggare, vilket är i enlighet med tilldelade medel för verksamheten. Kommunerna hade tidigare drygt tio årsarbetskrafter för motsvarande uppgift, vilket naturligtvis påverkar omfattningen av kontrollerna. Det pågår ett arbete med att effektivisera djurskyddskontrollen drivet i projektform av Jordbruksverket. En djurskyddshandläggare från Länsstyrelsen i Uppsala län har deltagit i den projektgruppen.

Tillsynen av djurhälsopersonal, inklusive kontroll av läkemedel på gård, har huvudsakligen bestått i att granska inkommande delegeringskontrakt.

Länsstyrelsens stödjande arbete till kommunernas livsmedelsinspektörer har bland annat bestått i två länsmöten med livsmedelsinspektörerna där också Livsmedelsverket samt representanter för Landstingets smittskyddsläkarenhet deltagit. Det har inte varit några större matförgiftningsutbrott i länet under året. Länsstyrelsen har under året reviderat livsmedelskontrollen i två av länets kommuner; Knivsta och Håbo. Länsstyrelsen har haft anmärkningar som kommunerna ska åtgärda, framförallt inom områdena rutiner och dokumentation.

Inom smittskyddsarbetet har den dominerande händelsen varit utbrottet av *Newcastle Disease* hos en större äggproducent utanför Enköping. Hanterandet av detta utbrott har utgjort en viktig del av Länsstyrelsens smittskyddsarbete under året. Det har även uppträtt ett mindre utbrott på en närbelägen gård där det mest berört fasaner. Vid båda dessa utbrott har besättningarna slaktats ut, vilket omfattat cirka 16 000 fåglar. Utbrottet föregicks av att döda duvor påträffades i Enköping, dessa duvor visade sig bära på det virus som orsakar *Newcastle Disease*. Avlivning, sanering och smittrening har gått enligt plan, och verksamheterna är åter i drift.

Tabell 1.1: Verksamma veterinärer och djurskyddsinspektörer

Länsfakta	2011-12-31		2010-12-31		2009-12-31	
Antalet verksamma veterinärer i länet	23		23		27	
varav män/kvinnor	3	20	3	20	4	23
Antal personer som varit föremål för tillsyn över djurhälsopersonal	7					
Antal inspektörer inom djurskyddskontroll, st/åa varav	8	8	8	8	7	6,8
män	0	0	0	0	0	0
kvinnor	8	8	8	8	7	6,8
Antal inspektörer inom kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen, st/åa varav	2	0,1	2	0,1	2	0,1
män	0	0	0	0	0	0
kvinnor	2	0,1	2	0,1	2	0,1
Antalet under året meddelade djurförbud	3		3		8	
varav föranledda av anmälan	2					
Antalet under året beslutade omhändertaganden av djur	23		30		13	
varav föranledda av anmälan	20					
Antalet genomförda djurskyddskontroller	339		357		454	
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter.	1		0		2	
Antal kontroller av hästpass	3					

Källa: Jordbruksverkets veterinärkalender, Platina, Agresso.

Kommentar tabell 1.1:

Antalet åa inom kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen (0,1 åa) är en skattning, då detta område inte tidsredovisats separat. Antalet veterinärer bygger på 2010 års siffror då ingen uppdatering av veterinärkalendern gjordes under 2011, men antalet torde vara i stort oförändrat gentemot 2010. Antalet verksamma veterinärer i länet avser verksamma inom animalieproduktionen.

Under 2011 har en satsning gjorts på att prioritera planerade kontroller, inom framförallt animalieproduktionen, kontroll av djurförbud, samt kontroll av zoo-butiker. Det har inneburit att mindre resurser har kunnat läggas på anmälningsärenden. Då planerade kontroller inom framförallt animalieproduktionen är mer omfattande och tidskrävande än hantering av anmälningsärenden har det totala antalet kontroller minskat i antal.

4.3. Lantbruk och landsbygd

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	4,75	6,18	4,50
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	21,64	24,55	22,93
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	26 584	27 209	22 434
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	18,94	19,06	14,59
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3,4)}	425	0	0
Antal inkomna ärenden	11 576	12 876	24 493
Antal beslutade ärenden	12 018	23 786	19 138
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	175	153	72
Varav Jordbrukarstöd, VÄS 601			
Antal behandlade SAM-ansökningar (st)	3 035	3 090	3 245
Antalet utbetalningsärenden (st)	12 255	12 174	8 920
Direkta verksamhetskostnader vht 601* (tkr)	9 466	10 858	9 662
Direkta kostnader per SAM-ansökning (kr/st)	3 119	3 514	2 977
Direkta kostnader per utbetalningsärende (kr/st)	772	892	1 083
Varav Landsbygdsstöd, VÄS 602*			
Summa antal beslutade ansökningar om företagsstöd och ansökningar om utbetalning av företagsstöd (st)	169	202	268
Direkta verksamhetskostnader vht 6020 (tkr)	619	467	453
Direkta kostnader per beslutad ansökan om företagsstöd och ansökan om utbetalning av företagsstöd (kr/st)	3 663	2 312	1 690
Summa antal beslutade ansökningar om projektstöd och ansökningar om utbetalning av projektstöd (st)	56	53	38
Direkta verksamhetskostnader vht 6021 (tkr)	871	2 860	1 934
Direkta kostnader per beslutad ansökan om projektstöd och ansökan om utbetalning av projektstöd (kr/st)	15 554	53 962	50 895
Summa antal beslutade ansökningar om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (st)	68	87	77
Direkta verksamhetskostnader vht 6022 (tkr)	335	486	431
Direkta kostnader per beviljad ansökan om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (kr/st)	4 926	5 586	5 597
Nöjd Kund-Index, verksamhet 601, Stöd till jordbruket.		65	

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina, Diabas med flera

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhetskod 60*

Vilket framgår av tabellen ovan har arbetsstyrkan minskat med 4,34 årsarbetskrafter mellan 2010 och 2011. Detta har fått till konsekvens att handläggningstiderna för företags- och projektstöd inom landsbygdsprogrammet har ökat samt att arbetet med återkrav inom gårdsstödet försenats.

Kostnaderna per beslutad ansökan om företagsstöd har ökat sedan 2009. Detta beror på att Länsstyrelsen tidigare har haft en inhyrd konsult till att arbeta med företagsstöden. Denna konsult har inte tidsredovisat på verksamhetskoden 6020.

Nedan följer åiterrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

8. Länsstyrelserna ska på ett kostnadseffektivt och för företagen enkelt sätt samt med minimerad risk för sanktioner genomföra uppgifterna som åligger dem ifråga om direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsåtgärder. Länsstyrelserna ska, tillsammans med Jordbruksverket, säkerställa att direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsåtgärder i så hög utsträckning som möjligt betalas ut så tidigt som regelverket tillåter. Länsstyrelserna ska dessutom särskilt arbeta med återkrav och under 2011 hantera de återkrav som är en följd av kommissionens ställningstagande om sanktion för åren 2005–2008.

Ett steg i riktningen att minimera risken för sanktioner samt att öka effektiviteten vid hanteringen av direktstöd och miljöersättningar är att få in så korrekta ansökningar som möjligt. Därför valde Länsstyrelsen att delta i projektet *E-SAM*, vars syfte var att få in 100 procent elektroniska ansökningar. Projektet föll väl ut, endast tolv av 2 999 lantbrukare valde att lämna in sin ansökan på papper. En av framgångsfaktorerna var direktriktade brev till de lantbrukare som föregående år ansökt om stöd på vanlig blankett. Länsstyrelsen satsade även på information på hemsidan samt i informationsbladet *Gröna Bladet* som Länsstyrelsen ger ut ett par gånger per år.

För att nå målet med 100 procent elektroniska ansökningar anordnade Länsstyrelsen kurser för lantbrukare i Gimo, Tierp, Enköping samt Uppsala. För lantbrukare som hellre satt i lugn och ro med sin ansökan fanns möjlighet att boka en dator på Länsstyrelsen. Även konsulterna fick möjlighet att gå kurs på Länsstyrelsen. I samarbete med *Hushållningssällskapet* höll Länsstyrelsen en demonstration av *SAM Internet* på Hushållningssällskapets kursgård i Västerås. För att kunna hantera den ökande mängd frågor om *SAM Internet* fick handläggarna gå utbildning i *SAM Internet*. Utvärderingar av kursverksamhet samt support på plats var mycket uppskattad av våra lantbrukare och Länsstyrelsen uppnådde målet med 100 procent elektroniska ansökningar.

Den höga andelen elektroniska ansökningar gav många positiva följd effekter såsom minskad tid för skanning och att momentet ankomstregistrering och uppgiftsregistrering förenklades avsevärt då elektroniska ansökningar registreras per automatik. Även handläggningen påverkades positivt då andelen översökta block minskade avsevärt, 2011 fanns 2 820 översökta block jämfört med 2010 då antalet översökta block var 3 903 stycken.

Arbetsmetoden som Sverige har valt att arbeta i är ett öppet kartlager vilket har stor inverkan på Länsstyrelsens planering. Rättningslistorna från 2010 påverkade 1 401 ärenden och arbetet är mycket tidskrävande då beslutade ärenden måste läsas upp och genomgå ny beslutshandling. En uppskattad genomsnittstid på hanteringen är cirka en timme per ärende vilket bör ställas i relation till att cirka 47 procent av ärendena har en arealkorrigerings på 0,50 hektar eller mindre. För att effektivisera arbetet med rättningslistorna sammanställde Länsstyrelsen samtliga listor för att kunna hantera varje delmoment i stället för att hantera listorna på ärendenivå. Arbetet med rättningslistorna tog många resurser i anspråk varför det blev kort om tid för handläggning av gårdsstödet inför första utbetalningen. Ytterligare omprioriteringar ett par veckor innan utbetalning fick göras då krav på att gårdsstöd för 2009 och 2010, inklusive återkrav måste ha status BESL för att möjliggöra utbetalning för 2011. Länsstyrelsen skickade till första utbetalningen 90 procent av inkomna ansökningar om utbetalning av gårdsstöd, för miljöstöd slututbetalningen var motsvarande siffra 88 procent.

Som uppföljning till den brukarenkät som genomfördes under 2010 där brukarna var negativa till hur fältarbetet genomfördes, genomförde Länsstyrelsen en egen undersökning och som varje handläggare delade ut vid fältbesök för åtagandeplaner, Utvald miljö, djurkontroller samt fältkontroller. Årets undersökning visade på mycket nöjda lantbrukare vad gäller kompetens samt bemötande från handläggare. Länsstyrelsen bedömer också att arbetet med fältkontroller, djurkontroller samt tvärkontroller har fungerat bättre 2011 jämfört med föregående år.

Även i år valde Länsstyrelsen att hantera ajourhållningen av blockdatabasen, dock har multikuben haft stora problem med driftstörningar under 2011. Ajourhållningen av block är en högt prioriterad uppgift vars höga kvalitet är avgörande för att i framtiden undvika ytterligare sanktion. Trots tydliga rutiner har det vid kvalitetsgranskning framkommit kritik hur Länsstyrelsen väljer ut block i fält. Det är svårt att följa en linje i kvalitetsgranskningen där Länsstyrelsen ömsom får kritik för att ta ut block i fält och ömsom får kritik för att inte ta ut block till fältbesök. Otydligheten med vad som ska besökas i fält framkommer även när Länsstyrelsen får i uppdrag att fältbesöka block som går att redigera på skärm. Länsstyrelsen har

erfarna blockredigerare med mottot att säkerställa kvalitet och undvika sanktioner men de dubbla signalerna som framkommer vid kvalitetskontrollen är förvirrande.

Länsstyrelsen har deltagit i flera av Jordbruksverkets arbetsgrupper som till exempel åtgärdsanalysen, rutinbeskrivningar i handläggarstödet för fältkontroller, handläggning samt blockredigering.

Inför slututbetalningen av miljöersättningar arbetade samtliga handläggare och kontrollanter inom *JBR* enligt en strikt plan, då Länsstyrelsen enligt SUSS-rapporteringen låg långt efter i sitt arbete.

Arbetet med återkraven för *Gårdsstöd* 2005 till 2007 kom igång betydligt senare än vad som från början var planerat och kommuniceringsbrev kunde börja skickas ut först under hösten 2011. Länsstyrelsen skickade ut kommuniceringsbrev i enlighet med rekommendation från Jordbruksverket trots att beloppen för lantbrukare med fastställda arealer inte var korrigerade, detta för att få möjlighet att få fram antalet ärenden med sanktion. Länsstyrelsen valde också att skicka ut extra följebrev med förtydliganden till brukarna. Svårigheten med att få fram antalet återkrav samt uppskatta tidsåtgång per ärende resulterade i att Länsstyrelsen under 2011 handlagt återkraven med sanktion.

Arbetet med landsbygdsprogrammet har utförts kostnadseffektivt och så smidigt som möjligt för de sökande utifrån de förutsättningar som funnits hos Länsstyrelsen under det gångna året. Ambitionen har också varit att förkorta handläggningstiden för de olika ärendena.

Länsstyrelsen har genomfört handläggning av beslut om stöd och utbetalning av stöd inom landsbygdsprogrammet enligt Jordbruksverkets anvisningar i handläggarstödet i datasystemet och de förordningar och föreskrifter som är aktuella. Telefonkontakt har tagits med Jordbruksverket vid oklarheter inom sakområdet och andra stödfrågor när det varit befogat.

Handläggare har kontinuerligt deltagit i Jordbruksverkets utbildningar via datorstödd telefonkonferens angående handläggning av stöd och andra sakfrågor för kompetensutveckling inom Landsbygdsprogrammet.

9. Länsstyrelserna ska följa Jordbruksverkets styrning över stödprocessen avseende administrationen av jordbruks- och landsbygdsstöd. Länsstyrelserna ska löpande rapportera handläggnings och kontrolläge till Jordbruksverket enligt av verket fastställd rapportplan, samt bistå Jordbruksverket i att under stödåret uppnå en bättre uppföljning av handläggnings- och kontrolläge av ovan nämnda stöd.

Tidplanen för JBR 2011 har varit det ledande dokumentet för Länsstyrelsens arbete vid ärendehantering. Målet har varit att till punkt och pricka följa samtliga uppföljningspunkter, dock har svårigheter med att tillsätta tillräckligt med resurser för att ta hand om det stora antalet ärenden för betesmarker med särskilda värden resulterat i att flera ansökningar får avvakta vidare hantering till fältsäsongen 2012. Även mängden ärenden som ska handläggas är mycket svårt att uppskatta då handläggningen till stor del påverkas av uppdateringen av blockdatabasen. Länsstyrelsen har rapporterat samt lämnat in en analys över handläggningsläget till Jordbruksverket.

Intern styrning och kontroll har under 2011 förbättrats avsevärt. Jordbruksverket tog fram en mall för riskanalys och kvalitetskontroll samt förbättrade rutinerna om intern styrning och kontroll. Då mallen levererades först i början av 2011 var det valfritt för länsstyrelserna att använda mallen. Länsstyrelsen valde att använda mallen som styrningsdokument för arbetet inom JBR och har fått mycket bra feedback på arbetet från Jordbruksverket.

Länsstyrelsen har lämnat lägesrapport till *SUSS-styrgrupp* samt vid förfrågan från Jordbruksverket lämnat plan på hur arbetet ska fullföljas. Länsstyrelsen bedömer att arbetet med SUSS 2011 har fungerat mycket bra och avstämningarna från Jordbruksverket har varit mycket tydliga.

Handläggnings- och kvalitetskontroll samt redovisning av antal besiktade ärenden inför utbetalning kommer för landsbygdsstödet att lämnas tillsammans med *Rapport om utbetalningar under året* i februari 2012 till Jordbruksverket. Rapport för 2010 lämnades under hösten 2010. Rapport över landsbygdsprogrammet 2011 kommer att lämnas under mars 2012. Rapport för 2010 lämnades i mars 2011. Länsstyrelsen har kontinuerligt under året skickat kopior av avslutade ärenden från företagsstöd och

projektstöd samt slutrapporter till Jordbruksverkets *grupp för utvärdering och analys av landsbygdsprogrammet*.

10. Länsstyrelserna ska genom ett effektivt regionalt genomförande av Landsbygdsprogrammet för Sverige åren 2007–2013 uppnå de i programmet angivna målen. Länsstyrelserna ska vidare enligt Jordbruksverkets riktlinjer rapportera om programmets genomförande, resultat och effekter. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i förberedelserna för ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2014–2020.

Grundläggande för Länsstyrelsens verksamhet med landsbygdsprogrammet är att hantering av ärenden sker på ett effektivt och korrekt sätt genom enhetlig rättstillämpning. Prioriterade områden regionalt är att bredda landsbygdens näringsliv, främja nytänkande och tillväxt, kompetensutveckling samt relevanta miljö kvalitetsmål. Prioriterade målgrupper är ungdomar, kvinnor samt utlandsfödda svenskar.

Länsstyrelsen har aktivt inbjudit till och deltagit i möten med länets partnerskap inför ändringar i länets strategidokument samt diskussioner inför det nya programmet. Länsstyrelsen och partnerskapet har var för sig svarat på enkäten från Jordbruksverket inför kommande landsbygdsprogram.

Länsstyrelsen har informerat om och marknadsfört landsbygdsprogrammets möjligheter för landsbygdens företagare och befolkning via informationsskriften *Gröna Bladet* och Länsstyrelsens hemsida samt annonser, intervjuer och artiklar i länets lokala tidningar. Pressmeddelande har skickats ut om händelser inom landsbygdsprogrammet som behöver uppmärksammas.

Länsstyrelsen arbetar mycket nära de andra länen inom samordningsregionen och samarbetet utvecklas hela tiden. Exempel på samarbetet inom LB-stöden är framtagande av gemensamma styrdokument, samordning av remissvar och rutiner för effektivisering av handläggningen. Handläggarna av landsbygdsprogrammet i regionen träffas regelbundet i olika konstellationer för utbyte av erfarenheter.

Under det första halvåret av 2011 beslutades många ärenden i axel 1 liksom axel 3 och ärendebalansen arbetades ned med mål att förkorta den totala handläggningstiden. Efter juni månad minskades årsarbetskraften med en handläggare som både arbetade med handläggning av ansökan och utbetalning vilket har bidragit till längre handläggningstider för ansökan och utbetalning.

Jordbruksverkets stämde den 31 oktober av länens förbrukade medel i axel 1 och axel 3 (beslutade ärenden) inför omfördelning av medel. Avstämningen visade att Uppsala län har förbrukat mer än 50 procent av tilldelade medel för alla åtgärderna. Startstödet var utnyttjat till 100 procent. Det innebär att länet fått extra tilldelade medel till åtgärderna startstöd, diversifiering och byutveckling. Inom förädlingsstödet uppgick förbrukade medel till 41 procent vid avstämning den 31 oktober, varför 4 388 tusen kronor av ursprunglig budget av medel omfördelades från Uppsala till andra län.

Länsstyrelsen har i år tagit emot och bifallit ett flertal ansökningar om både projekt- och företagsstöd i axel 1 och 3 från personer med utländsk bakgrund. Ett särskilt högt söktryck har funnits inom start- och investeringsstödet, framförallt inom mjölk- och energisektorerna. Ansökningar från kvinnliga sökande är ofta till investeringar i hästföretag, förädling av livsmedel, turism eller inom hälsa och skönhet. Ett flertal stödansökningar från hästföretag har under året fått eller kommer att få avslag eftersom avsatta medel till dem är förbrukade.

Ansökningar till förädlingsstödet, från bland annat småskaliga lokala bagerier och slakterier, har ökat stadigt under året. De ungdomar som sökt stöd har i de flesta fall sökt startstöd och investeringsstöd i moderniseringsåtgärden. Betydligt fler ungdomar har fått stöd genom *Leader*.

Länsstyrelsen har fortsatt sitt arbete med att underlätta för en utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen på landsbygden i Uppsala län. Utbyggnaden behandlas särskilt i länets genomförandestrategi. I Uppsala län förs en dialog mellan Länsstyrelsen och Regionförbundet för att ta fram en regional digital agenda. Bredbandsfrågan har behandlats vid framtagandet av en ny *Regional Utvecklingsstrategi (RUS)* där Regionförbundet är ansvarig. Bredbandsgruppen i Uppsala län, med representanter från Länsstyrelsen och alla kommuner, möts regelbundet för att öka samverkan och förverkligandet av en regional strategi. Samtliga länets kommuner har beslutat att medverka i den fortsatta bredbandsutbyggnaden. Enbart två

ansökningar om bredbandsstöd har dock inkommit till Länsstyrelsen under året. Projektstöd till bredbandsutbyggnad inom landsbygdsprogrammet kan inte ges till enskilda. Det krävs stort engagemang för att få ihop närboende till en bredbandssatsning.

Klimat och förnybar energi är två av utmaningarna i nuvarande landsbygdsprogram. Information om möjligheter att söka stöd till projekt och investeringar som gäller förnybar energi, klimatåtgärder och bredband har presenterats bland annat via Länsstyrelsens hemsida, *Gröna Bladet* och *Greppa Näringen* samt vid informationsmöten och seminarier.

Tillsammans med Stockholms län har Länsstyrelsen kartlagt intresset för biogas bland landsbygdsföretag med djur. Länsstyrelsen strävar efter att vid tillståndsprövning verka för en omställning till förnybara bränslen och en minskning av klimatpåverkande utsläpp. Länsstyrelsen och Energikontoret i Mälardalen har i ett gemensamt utskick till alla större djurgårdar i länet informerat om möjligheten att söka stöd för energikartläggning genom så kallade energikartläggningscheckar. Länsstyrelsen har tillsammans med SLU och Livsmedelsverket anordnat en workshop för kommunerna om *Livsmedelskonsumtionens betydelse för klimatet i Uppsala län*. För biogassatsningarna råder det i dagsläget en stor osäkerhet kring biogasens ekonomi och avsättningsmöjligheter, vilket gör att många tvekar inför en biogassatsning. Inga ansökningar om biogasanläggningar har kommit in till Länsstyrelsen under året.

Inom området kompetensutveckling har medel från landsbygdsprogrammet beviljats dels till externa aktörer dels till Länsstyrelsen genom ansökan om projektstöd. I de projekt där Länsstyrelsen är projektägare har den största delen av verksamheten upphandlats. Genom företagsstöd har 15 stycken företagare beviljats stöd till kompetensutveckling.

Inom projektet *Greppa Näringen* var det uppsatta målet att genomföra 250 rådgivningar till lantbrukare, vilket uppnåddes under 2011. Totalt utfördes 217 rådgivningar. Av dessa är 46 stycken utförda av rådgivare inom Länsstyrelsen. Vid åtta tillfällen har kurser inom området *Greppa Näringen* genomförts.

Samverkan för utveckling av livsmedelsföretagare i länet mot visionen *Sverige det nya matlandet* har genomförts. Inom SLU:s projekt *Gård till Gaffel* har två personer deltagit i strategisk planering samt planering av verksamheten. Inom projektet *Den lokala kocken* har en person deltagit med planering och genomförande. Detta projekt har även omskrivits i *Gröna Bladet*.

Till *Landsbygdsgalan (Ullbaggegalan)* där årets bästa landsbygdssatsningar utses, nominerades projekt från Uppsala till alla kategorier. Deltagandet i Landsbygdsgalans final samt den lokala kocken ger ökad spridning om möjligheterna på landsbygden.

Länet omfattas av fyra olika Leaderområden vilket ett; *Leader Upplandsbygd*, administreras av Länsstyrelsen i Uppsala län. Arbetet hos Leader Upplandsbygd har under året fungerat bra och antalet projektansökningar har liksom ansökningar om utbetalningar, ökat under året. Det är framför allt inom åtgärd 413, livskvalitet och diversifiering som medel förbrukas. Kontakten mellan Leaderkontoret och Länsstyrelsens handläggare är bra och möten sker varje månad för att bidra till ett bra samarbete.

Inom *Utvald miljö* har ärendehantering i stort sett flutit på enligt länets policy på maximalt två månader från att komplett ansökan kommit in tills besked om godkännande ges. Ingen prioritering mellan eller inom insatserna har behövt göras enligt den regionala genomförandestrategin eftersom budgeten har räckt åt samtliga ansökningar som uppfyllt grundkriterierna.

11. Länsstyrelserna ska redovisa:

– Handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar samt hur Länsstyrelsen arbetar för att minska handläggningstiderna
– vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka insatser Länsstyrelsen vidtagit för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2011.

Arbetet i år har haft fokus på att arbeta ned ärendebalansen och därmed förkorta handläggningstiden.

I handläggningsarbetet har ansökningar handlagts i datumordning enligt ankomstdatum och kompletta har prioriterats före ofullständiga. Inom de olika åtgärderna har ansökningar med prioriterade områden enligt länets genomförandestrategi handlagts med förtur. Efter begäran om komplettering till de ofullständiga ansökningarna skickas högst två påminnelser om komplettering sedan avslås ansökan. I påminnelserna informeras sökanden om risken för avslag på grund av ej inkommen komplettering inom utsatt tid.

Målet för handläggningstiden av ansökan om stöd (ankomstdag till beslut) för axel 1 och axel 3 var vid årets början 50-60 dagar för företagsstöd och 60-90 dagar för projektstöd samt 90-120 dagar för Leader. Vid ansökan om utbetalning var målet 60-90 dagar. Handläggningstiden för ansökning om stöd och utbetalning av projektstöd inom axel 3 nådde upp till uppsatt mål. Handläggningstiden för företagsstöd inom axel 1 och 3 nådde dock inte målet för ansökningar och utbetalning. Slutresultatet för handläggning om stöd från Leader blev 136 dagar. Denna siffra speglar även Leaderkontorets handläggningstid eftersom antal dagar räknas från ankomstdag till Leaderkontoret och till Länsstyrelsens beslut om stöd. Ansökningar om utbetalning från sökande inom Leader var under året 48 dagar.

Vid beslut om stöd har sökanden informerats om vad en ansökan om utbetalning bör innehålla. Detta i ett led för att underlätta arbetet för handläggarna av utbetalning och förkorta den totala handläggningstiden för ett ärende. Ärenden från Leader har förtur för både ansökan om stöd och ansökan om utbetalning. Många av sökanden inom Leader är små ideella föreningar som inte har någon möjlighet att under en längre tid ligga ute med pengar utan behöver få delutbetalningar löpande. Detsamma gäller för projektstöd från ideella föreningar. Leaderkontoret erbjuder sina projektägare en genomgång av ansökan om utbetalning innan sökanden skickar den till Länsstyrelsen. Detta har ökat kvaliteten hos de inkommande ansökningarna vilket gjort dem mer kompletta, minskat behovet av kompletteringar samt förkortat handläggningstiden hos Länsstyrelsen. Många av ansökningarna om utbetalning är slututbetalningar av investeringar med över 150 tusen kronor i stöd. Dessa besiktas på plats innan utbetalning vilket i år skett i samarbete med förprövningsverksamheten. Slutbesiktningar omfattar även Leaderärenden.

Åtgärderna infrastruktur, bredband, förädlingsstödet och samarbete inom gröna näringen har haft svag anslutning i länet och har lyfts fram via Länsstyrelsens hemsida och Gröna Bladet. Lantmäteriet har informerats om infrastrukturåtgärden och antalet ansökningar ökade framåt sommaren och hösten. Åtgärderna infrastruktur och samarbete inom gröna näringen stängdes dock under hösten.

Intresset för förädlingsstödet har ökat under året men ansökningar om detta stöd är ofta mycket ofullständiga och behöver kompletteras. Denna åtgärd var den enda som Länsstyrelsen inte har förbrukat till 50 procent av budgeterade medel vid avstämning den 31 oktober.

För att effektivisera arbetet med insatserna inom *Utvald miljö* förändrades den regionala genomförandestrategin i början av 2011 med nya prioriteringar och preliminär fördelning av budgeten mellan insatserna. Några insatser med låg anslutning i länet plockades bort (*Restaurering av stenmurar, Rensa en våtmark, Åker för bevarande av hotade åkerogräs* och *Restaurering av bevarandevärda eller svårbrukade åkermarker*). På detta sätt gavs utrymme för att fokusera på insatser som visat sig ha högt intresse i länet. Arbetet gjordes i samarbete med representanter från partnerskapet i länet. Tydligare prioriteringar gav bättre stöd vid bedömningar av ansökningar vilket medförde en effektivare handläggning.

Samordnaren för utvald miljö gick i mars-april en projektledarutbildning bland annat med syfte att få verksamhetsutförandet mer likt projektarbete och på så sätt mer effektivt. Fortfarande består mycket av handläggningstiden av kommunikering för att inkomna ansökningar ska bli godkända och kompletta, även om detta har förbättrats de senare åren.

Följande insatser inom Utvald miljö har fortsatt låg anslutning (färre än 15 ansökningar):

- *Anpassade skydds-zoner* (sju stycken ansökningar kommit in på totalt 5,39 hektar); Att anslutningsgraden är låg kan förklaras med att insatsen fortfarande är rätt ny och oupptäckt, samt att det inte finns så stort urval av lämpliga marker där insatsen kan passa i länet.
- *Särskild höhantering på slätteräng* (tolv ansökningar); Arealen och andelen slätterängar som brukas med lieslätter är mycket liten, varför anslutningen blir låg. Ett projekt med riktad rådgivning har genomförts under 2011 till dem som sköter eller skulle kunna sköta slätterängar.

- *Skötsel av landskapselement med särskilda värden* (en ansökan); Under 2011 har grundkriterierna för godkänd ansökan skärpts i den regionala genomförandestrategin, samt att insatsen begränsas till vissa utvalda element vilket möjligtvis påverkat anslutningsgraden. Andra förklaringar till den låga anslutningsgraden kan vara låg ersättning i förhållande till arbetet samt att ersättningen uppfattas som krånglig att ansöka om.
- *Våtmarker* (14 ansökningar och 50 hektar); Länets regionala mål är 75 hektar anlagd eller restaurerad våtmark under programperioden. Inom Greppa Näringens rådgivningar och kurser har information om restaurering och anläggning av våtmarker spridits.
- *Damm som samlar fosfor* (en ansökning på 0,10 hektar); Länets regionala mål är fem hektar anlagd dammyta under programperioden. Orsaker till den låga anslutningsgraden kan vara att takbeloppet (300 tusen kronor/hektar) nås snabbt eftersom det ofta rör sig om små arealer.
- *Reglerbar dränering* (inga ansökningar); Det finns få jordar i länet där insatsen är lämplig. Det är också få som utför nydränering i sina marker och det är oftast då som insatsen kan vara aktuell.
- *Stängsel mot rovdjur* (fem ansökningar); Att anslutningsgraden är låg kan förklaras med den låga ersättningsnivån. Det har inte gjorts någon särskild riktad informationsinsats om just stängsel mot rovdjur under året.
- *Restaurering och återskapande av alléer* (elva ansökningar); Det har inte gjorts någon särskild riktad informationsinsats.

Länsstyrelsen har under året arbetat aktivt med att föra ut information om insatser inom Utvald Miljö. Flera andra artiklar med inriktning utvald miljö har varit införda i *Gröna Bladet*. Information om varje insats, kriterier, skäl för avslag, hur man söker och länkar till blanketter har lagts upp på Länsstyrelsens webbplats. Länsstyrelsen har också deltagit och informerat om utvald miljö vid exempelvis den årliga informationsträffen med länets konsulter inför SAM-ansökan, träffar med övriga intressenter i länet samt fältvandringar. Även inom projektet *Greppa Näringen* har information om skötsel och restaurering av våtmarker spridits vid rådgivningar och kurser.

4.4. Fiske

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,45	0,58	0,52
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,08	0,07	0,02
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	506	745	546
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,36%	0,52%	0,35%
Antal inkomna ärenden	97	101	97
Antal beslutade ärenden	106	85	89
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	10	12	0
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	415	10	107

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från *Agresso, Platina och Diabas*

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhetskod 62*

Bidragsutbetalningarna är väsentligen större 2011 jämfört med tidigare år. Detta beror på att ett antal större utbetalningar skett under året, bland annat till Upplandsstiftelsen och Tierps kommun.

Länsstyrelsens *länsfiskekonsulent* ansvarar för också för jaktfrågor. Beroende på att införandet av den nya älgförvaltningen har krävt en extra arbetsinsats har tidsinsatsen för fiske minskat något under 2011 jämfört med 2010.

Länsstyrelsens arbete med främjande av fiskerikheten inkluderar förutom bidragsutbetalningar och hantering av ansökningar också arbete med att stärka fiskebestånden i länet. Länsstyrelsen har under året erhållit medel för utredningar kring fiskefredningsområden i kusten. Länsstyrelsen samarbetar också med *Upplandsstiftelsen* i syfte att öka kunskapen om länets viktigaste rekryteringsområden för fisk och göra denna information tillgänglig för kommunerna som underlag vid översikts- och detaljplaner.

Upplandsstiftelsen, Sportfiskarna och Länsstyrelsen har påbörjat ett projekt med att återskapa rekryteringsområden för rovfisk längs kusten. Upplandsstiftelsen och Östhammars kommun driver med hjälp av LOVA-medel ett projekt som förutom minskad näringsbelastning även syftar till att stärka rovfiskbeståndet genom utfiskning av vitfisk. Länsstyrelsen arbetar också med att skapa fria vandringsvägar för fisk i ett urval av länets åar.

Nedan följer återrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

14. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige perioden 2007–2013.

Till Länsstyrelsen i Uppsala län har under 2011 inkommit en ansökan om bidrag ur den europeiska fiskefonden. Den offentliga finansieringen för dessa ansökningar står Fiskeriverket (till och med 30 juni 2011) och Jordbruksverket (från och med 1 juli 2011) för. Länsstyrelsen bedömer att möjligheterna till någon annan offentlig finansiering inom Uppsala län är små.

15. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Fortum har ansökt om att bygga ett nytt kraftverk som delvis ska ersätta Untra kraftverk i Dalälven. Fortum har begränsat ansökan så att vattenhushållningen inte prövas. Därmed sker inte någon helhetsprövning av anläggningens miljöpåverkan. Området kring Untra hyser unika naturvärden och är skyddade enligt bland annat Natura 2000 och som naturreservat. Tillstånden som gäller för Untra är gamla och omfattar inte önskad miljöhänsyn. Det unika naturområdet tar därför stor skada av verksamheten. Länsstyrelsen har i yttrande till Mark- och miljödomstolen framfört att prövningen även måste omfatta nuvarande miljöpåverkan genom att pröva hela verksamheten mot miljöbalken.

Länsstyrelsen har understött Tierps kommun i ett omprövningsmål angående fiskväg vid den första dammen i Tämnrån från havet räknat.

Ordinarie arbete inom vattenförvaltningen medför ökad kunskap om våra vatten. Detta kommer sedan att användas som underlag vid till exempel behovsbedömningar för omprövning av vattendomar.

Omprövning av vattendomar kan medföra betydande kostnader för den sökande. Detta kan exempelvis omfatta kostnader för motparters juridiska ombud, framtagande av undersökningar, projekteringsarbete eller skadestånd. Länsstyrelsen saknar ekonomiska medel för detta, vilket försvårar möjligheten att driva egna omprövningar på ett ändamålsenligt sätt

Tabell 1.2:

Länsfakta inom fiskeområdet	2011	2010	2009
Antal fiskevårdsområden*	24(21)	24(21)	24(21)
Antal yrkesfiskelicenser	23	23	24
Antal fartygstillstånd	26	27	25
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	1	11	5

Källa: Antal fiskevårdsområden: Länsstyrelsens register över fiskevårdsområden; övriga data: Havs- och vattenmyndigheten. Samtliga uppgifter gäller för 2011-11-18.

*Siffran inom parentes anger fiskevårdsområden som enbart ligger i Uppsala län.

Kommentarer Tabell 1.2:

Antalet stöd ur strukturfondsprogrammen kan synas ha minskat drastiskt då den mellan år 2010 och år 2011 minskat från elva till en ansökan. Noteras ska göras att detta kan bero av att år 2010 var ett toppår för ansökningar och att många av dessa ansökningar var för gemensamma aktiviteter för yrkesfiskarna (säkerhetskurs). Dock kan man se en mer långsiktig trend om man jämför åren 2009 och 2011 då antalet ansökningar sjunkit från fem till en.

4.5. Vilt- och rovdjursförvaltning

Nedan följer åiterrapporteringskravet enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

18. Länsstyrelserna ska utarbeta regionala planer för utvecklingen av vildsvinsstammarna med ledning av den nationella förvaltningsplanen för vildsvin.

Länsstyrelsen påbörjade arbetet med vildsvinsförvaltningsplan under år 2011. Då några reella möjligheter för länsstyrelserna att reglera och förvalta vildsvinsstammarna saknas är förvaltningsplanen mer inriktad på att ge råd och ge förståelse för de olika aktörernas ställning i förhållande till vildsvinen än att lägga upp en konkret förvaltningsplan i begreppets egentliga mening.

På grund av att inga möten med viltförvaltningsdelegationen har genomförts under slutet av året har inte planen kunnat antas av delegationen innan årsslutet 2011, utan detta ska göras på dess möte i februari 2012.

4.6. Regional tillväxt

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,76	0,90	0,78
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,09	0,90	0,77
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 315	2 126	2 269
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,65%	1,49%	1,48%
Antal inkomna ärenden	24	49	35
Antal beslutade ärenden	45	28	18
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	42	0	2
Bidragutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	3 704	4 311	4 014

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhetskod 30*

Årsarbetsinsatsen har varit av ungefär samma omfattning som tidigare år. Ett antal projekt som varit fleråriga har avslutats under året medan en några nya längre projekt tillkommit. Den stora ökningen av antalet ej beslutade ärenden äldre än två år blir missvisande på grund av rutinerna för ärendehantering. Besluten är fattade men ärendena lämnas inte till diariet förrän de är avslutade. Många av dessa ärenden har sin grund i *främja kvinnors företagande*, ett flerårigt program som kommer att avslutas under år 2012.

Länsstyrelsen har haft fokus på aktiviteter som varit stödjande för de projekt som finansierats med de regionala tillväxtmedlen. Huvudsakligen rör detta projekt som syftar till innovativa lösningar. Arbeta med planering och samordning av verksamheter kopplade till besök av utländska delegationer har tagit en stor del av resurserna i anspråk.

Övriga insatser som bör nämnas är de av Landshövdingen initierade projekten inom bostads- och arbetsmarknadsområdena, upplysning om Akademiska sjukhusets kvalitet i samband med utländska besök samt arbetet med att i STUNS samordna synen på behov av åtgärder och de ingående organisationernas agerande i tillväxtarbetet. Landshövdingen har under året varit ordförande i STUNS.

En bred inbjudan har gått till representanter för länets näringsliv med syftet att vid ett gemensamt möte efterhöra företagets önskemål om hur regionala offentliga institutioner ska agera för att verka på ett stödjande och inte ett hindrande sätt när näringslivet utvecklas. Länsstyrelsen har även arbetat med att på olika sätt ge ett kompetensstöd till Regionförbundets arbete med en ny regional utvecklingsstrategi.

Förutom att driva eller följa de tillväxtprojekt som finansierats med anslaget 19, 1:1 har resurser avsatts för att arbeta med frågor om kommersiell service, bevakning av grundläggande betaltjänster och information om konkurrensfrågor. Arbete med kvinnors företagande bedrevs inom ramen för det länsstyrelsegemensamma projektet UTCED.

Nedan följer åiterrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

21. Länsstyrelserna ska följa upp och redovisa hur andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsstrategi.

I Uppsala län har Regionförbundet påbörjat arbetet med en ny *regional utvecklingsstrategi (RUS)*. Mer gemensamt fokus har ägnats åt denna än åt det *regionala utvecklingsprogram (RUP)* som är på väg att fasas ut. Företrädare för de statliga myndigheterna i länet deltar aktivt i detta arbete.

Generellt kan sägas att möjligheterna för några av de statliga myndigheterna att beakta regionala eller länsvisa program till viss del begränsats sedan de tidigare länsmyndigheterna avskaffats och ersatts med centrala myndigheter. Deras största bidrag är, i flera fall, att de bidrar med statistik och annan kunskap som inspel till strategiformuleringar. Länsstyrelsen följer även Tillväxtverkets stöd till Regionförbundets utvecklingsarbete. Denna verksamhet har en tydlig koppling till det regionala utvecklingsprogrammet.

Länsstyrelsen följer upp andra statliga myndigheters tillämpning av länets regionala utvecklingsstrategi dels genom att bjuda in till dialogmöten, som leds av Landshövdingen, och dels i samband med RUS-möten som arrangeras av Regionförbundet. Förutom vid dessa tillfällen förs diskussioner med de statliga myndigheter som deltar i de länsstyrelseinitierade projekt som syftar till att öka bostadsbyggandet respektive skapa en god balans på arbetsmarknaden. Trafikverket har på eget initiativ sökt ett uppskattat samarbete med länen för att kunna ta del av och ta hänsyn till regionala utvecklingsplaner. Bland aktiviteter kopplade till prioriteringar i RUP där andra statliga myndigheter gör insatser av betydelse kan nämnas:

- *Bostadsgruppen* där både myndigheter och näringslivsföreträdare ingår, utreder tillgången till bostäder vilket är av stor betydelse för tillväxten i länet. Denna grupp, som initierats av Länsstyrelsen men som leds av Handelskammaren, har uppdraget att definiera hinder för nybyggnation samt att föreslå lösningar på dessa hinder.
- *Arbetsmarknadsrådets* uppdrag är att redovisa länets *balanssituation* på arbetsmarknadsområdet och att komma med förslag till lösningar av förekommande obalanser. Efterfrågan på kompetens presenteras av olika arbetsgivare och dessa signaler ges bland annat Arbetsförmedlingen och till företrädare för utbildningssystemen.

Särskild uppmärksamhet har ägnats åt Utrikesdepartementet (UD) och länets två universitet angående deras insatser i internationaliseringsarbetet. Både UD, Uppsala universitet och SLU har varit behjälpliga när det gäller att presentera länet som en kunskapsregion i världsklass vilket varit prioriterat i nu gällande RUP. I RUP prioriteras även minskad klimatpåverkan och långsiktigt hållbar energitillförsel. Energiverket och Länsstyrelsen har tillsammans med Regionförbundet, via flera projekt, aktivt verkat för att målen ska nås.

22. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker inom det regionala tillväxtarbetet samt hur samverkan utvecklats.

I Länsstyrelsens arbete med regional tillväxt är samverkan olika nära med olika statliga myndigheter. På central nivå är kontakterna av naturliga skäl tätast med Tillväxtverket. Länsstyrelsen deltar i den regionala kontaktgruppen där utrymme ges för dialog med inspel både från den centrala myndigheten och från länen. Vid de olika seminarier med olika tillväxtfokus som Tillväxtverket arrangerar finns Länsstyrelsen nästan alltid representerad. Även vid dessa är kommunikationen av tvåvägsnatur.

Verket för tillväxtanalys är en annan central myndighet som Länsstyrelsen söker kunskap från. Det förekommer att Länsstyrelsen återspeglar synpunkter till verket. Samverkan med dessa myndigheter har under många år (även då de hette NUTEK och ITPS) varit god. På senare år är känslan att Tillväxtverket gradvis flyttat fokus från länsstyrelsefären till Regionförbund och självstyrelseorgan.

Sedan några år har Energimyndigheten blivit en allt viktigare samverkanspartner till Länsstyrelsen och tillväxtarbetet. Förutom genom att bidra med expertkunskap tillför myndigheten ekonomiska medel som möjliggör för Länsstyrelsen att stärka de lokala och regionala insatserna på området. Utan denna samverkan hade Länsstyrelsen haft svårt att driva eller medverka i utvecklingsprojekt inom energiområdet.

För att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan får Länsstyrelsen ett årligt stöd från Energimyndigheten under perioden 2010 till 2014 med 1,3 miljoner kronor. Med detta stöd och tillskott från Länsstyrelsen och Regionförbundet har Länsstyrelsen fortsatt arbetet inom energieffektiviseringsprojektet *Klimatavtal* som syftar till att på frivillig väg minska energianvändningen med 20 procent till 2016. Med ytterligare finansiering från Energimyndigheten och i samarbete med JTI, Skogforsk, Uppsala kommun, LRF, Energikontoret i Mälardalen samt privata företag i entreprenadbranschen har ett projekt drivits om att sänka drivmedelsförbrukningen iför arbetsmaskiner. Stöd från energimyndigheten har även möjliggjort att Länsstyrelsen kunnat medverka i projektet *Lågenergihus* tillsammans med tre andra länsstyrelser.

I samverkan med Energimyndigheten har länsstyrelserna i Uppsala, Västmanlands och Södermanlands län startat projektet *Energieffektivisering av kommunala transporter* där samtliga kommuner i länet deltar. Ett projekt, med finansiering från ERUF, Länsstyrelsen, Regionförbundet och Östhammars kommun, som utrett möjligheter att utnyttja spillvärmevatten från Forsmarks kärnkraftverk har avslutats under året. Även ett annat EU-finansierat (Interreg) projekt *POWER* som handlat om kunskapsöverföring inom energi och klimatområdet har avslutats under året. Deltagare har förutom Uppsala län varit Tallinn i Estland och Niepolomice i Polen.

Som också nämnts under redovisningen av uppdrag 21 har samverkan med Trafikverket ökat under året. På länsnivå är Länsstyrelsens samverkan med andra statliga myndigheter (inom tillväxtområdet) mest frekvent med arbetsförmedlingen och länets två universitet. Denna samverkan sker huvudsakligen via gemensamt deltagande i olika projekt.

26. Länsstyrelserna ska redovisa varför aktuella prioriteringar gjorts vid beslut om medel inom ramen för ändamålen inom anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Anslaget 19, 1:1 är ett viktigt verktyg för Länsstyrelsens tillväxtarbete. Tack vare dessa medel har myndigheten möjlighet initiera och medverka till att projekt som ligger i linje både med den nationella strategin och med det regionala utvecklingsprogrammet kommer till stånd. Eftersom tilldelade medel underskrider två miljoner kronor per år så är prioritering av insatser av central betydelse för utfallet eller effekten av insatta medel. Länsstyrelsen har sedan flera år gjort bedömningen att projekt som har potential att övergå till varaktiga processer eller långsiktiga aktiviteter har större potential att generera tillväxt än begränsade stöd till enskilda företag. De förordningar som reglerar möjligheterna att ge företagsstöd ger dessutom ett begränsat utrymme för Länsstyrelsen i Uppsala län att bevilja sådana stöd.

Med ovanstående som bakgrund och efter dialog med Regionförbundet upprättar Länsstyrelsen en budget för hur 19, 1:1-medlen ska disponeras. Projekts potential för hållbar tillväxt både vad avser ekonomi och antal anställda är styrande för denna budget. Denna budget har inte varit av absolut natur men gett riktlinjer för de beslut som fattats under året. Innovation och förnyelse planerades uppgå till cirka 40 procent av budgeten, internationalisering, cirka 25 procent, klimat och energi, cirka 15 procent samt övrigt, cirka 20 procent

En viktig organisation i sammanhanget är *STUNS*, en stiftelse bestående av representanter från näringsliv, akademi och övriga samhället. *STUNS* är ägare till många projekt som syftar till regional tillväxt och Länsstyrelsen har valt att prioritera medfinansiering av flera av dessa. Exempelvis har energi- och klimatområdena, som är kopplade till begreppet hållbar utveckling, bedömts höra till de projektområden som bör stödjas. Ett annat exempel på projekt som Länsstyrelsen medfinansierat är ett som haft till syfte att öka tillgången på riskkapital för små bolag med tillväxtpotential.

Ett område som påtalas både i den nationella strategin och i länets regionala utvecklingsprogram är internationalisering. Av länets företag är det färre än fem procent som bedriver verksamhet i form av export eller import av varor eller tjänster. Eftersom utrikeshandel är av största betydelse för en region är internationalisering ett prioriterat område när det gäller fördelning av 19,1:1-medel. Länsstyrelsen använder den internationella status som Landshövdingen och residenset har till att fungera som dörröppnare för företag och branscher som söker affärsmöjligheter utanför landets gränser. Sedan många år finns goda kontakter etablerade med framför allt Polen, Vallonien, Estland och en provins i Kina. Delegationer med företagsledare, och offentliga representanter, från nämnda länder bjuds in till slottet och svenska delegationer får motsvarande inbjudningar till dem som besökt Uppsala län. Verksamheten bedrivs under rubriken *affärsnytta*. En i sammanhanget särpräglad aktivitet är medlemskapet i Nordiska rådets skärgårdssamarbete. De projekt som drivs i detta samarbete avgränsas för länets del till småskalig verksamhet vid kusten och på öarna.

I budgeten avsätts en mindre pott för *ad hoc* beslut. Utrymme måste ges för medfinansiering av bra projekt som presenteras för partnerskapet under året. Allt är inte känt vid tiden för budgetarbetet.

31. Berörda länsstyrelser ska, i enlighet med prioriteringarna i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013, innefattande tydliggörandena i regeringens skrivelse Strategiskt tillväxtarbete för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning (skr. 2009/10:221), ge en sammanfattning av verksamheten inom regional tillväxt. Sammanfattningen ska vara uppdelad på prioriteringarna i den nationella strategin och innehålla de viktigaste insatserna under året. För prioriteringen Strategiskt gränsöverskridande samarbete ska särskilt aktiviteter inom ramen för Östersjöstrategin redovisas. Sammanfattningen ska innehålla en bedömning av resultatet av de redovisade prioriteringarna.

Länsstyrelsens insatser inom de prioriterade områdena i den nationella strategin (innovation och förnyelse, kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud, tillgänglighet samt strategiskt gränsöverskridande arbete) är inte symmetriska i den meningen att de ges lika stora resurstillskott i form av regionala tillväxtmedel.

Störst fokus har lagts på *Innovation och förnyelse*. Huvudskälet till detta har med länets strukturer inom näringsliv, utbildning och forskning samt andelen långtidsutbildade innevånare att göra. Möjligheten att åstadkomma en långsiktigt hållbar tillväxt har bedömts vara störst inom detta område. Länsstyrelsen har, i största möjliga utsträckning, verkat via STUNS. Landshövdingen är ordförande i stiftelsen och Länsstyrelsen påverkar vilka projekt som ska drivas både genom att delta i beslutsprocessen och genom att medverka vid finansieringen. Bland de verksamheter som fått delfinansiering under året kan nämnas projekt riktade mot energisatsningar och projekt som syftar till att säkra finansiering av företagssatsningar inom bland annat *Life Science*-området; 35 procent av tillväxtanslaget har allokerats till olika STUNS-projekt. Av dessa kan nämnas projekt som undersökt bristen på externt ägarkapital, ett problem för många småföretag. Ett annat projekt har fokuserat på innovation i ett bredare perspektiv med koppling till de unga innovativa företagen. Exempel på en annan insats inom området är beviljandet av ALMIs ansökan om finansiering av produktutvecklingsverksamheten.

Eftersom regeringen uppdragit åt regionförbunden att arbeta med kompetensutveckling har det varit naturligt att frågor om *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* hanterats av Regionförbundet. Insatserna har bedrivits inom *kompetensforum*, *branschforum* och *utbildningsforum*. Länsstyrelsen har deltagit i arbetet genom att ingå i arbets- och styrgrupp. Som ett komplement till Regionförbundets arbete har Landshövdingen initierat tillkomsten av ett *Arbetsmarknadsråd*. I denna ingår bland andra Regionförbundet, Arbetsförmedlingen och stora arbetsgivare. Gruppens viktigaste insats har varit att verka för att företagens behov av kompetens tillgodoses.

Även *tillgänglighetsfrågorna* har en naturlig hemvist hos Regionförbundet med tanke på att organisationen ansvarar för länstransportplaneringen. Länsstyrelsen tillfrågas inför planering och beslut.

Relativt sett stora insatser har gjorts inom det *strategiskt gränsöverskridande arbetet*. Det har varit en naturlig fortsättning på arbetet med de innovativa miljöerna. Inte sällan är hemmamarknaden för liten för både *Life Science* och andra forskningsnära projekt. I detta arbete har residenset utnyttjats som *entré* för besökande företag och offentliga organisationer. Länsstyrelsen har även deltagit i delegationer som

besöker andra länder eftersom landshövdingensämbetets närvaro kunnat innebära att ett mervärde tillförts möten med planerade affärssuppgörelser. Länsstyrelsen har i det gränsöverskridande arbetet haft nära samarbete med STUNS, Uppsala Innovation Centre (UIC), SLU Holding AB, Uppsala Bio och UU Innovation. Presentation av UICs aktiviteter samt de bolag som ingår i inkubatorn har förekommit i nästan alla program som anordnats för besökande delegationer.

Länsstyrelsens främjandearbete har lett till att flera små företag uppmärksammats utomlands. Ett av företagen har inlett ett affärssamarbete USA inom ramen för programmet *Space Plug and Play Avionics*. Företaget producerar och levererar miniatyriserade omborddatorer och energisystem till satelliter. Avtal om leveranser har tecknats och nya arbetstillfällen har genererats. Ett annat exempel på lyckat samarbete är det som skett med Malopolska län i Polen och som har resulterat i att ett av länets företag fått möjlighet att teckna avtal om att leverera *Radio frequency units* till *Polska Synchrotron Radiation Centre Solaris* i Krakow. Nämnas kan även att Vallonien placerat en forskningsattaché vid Uppsala universitet. Dennes uppdrag är att informera om gemensamma forskningsprojekt som förhoppningsvis kan leda till affärer.

Länsstyrelsen är ännu inte engagerad i det program som fått beteckningen *Östersjöstrategin* men har drivit projekt tillsammans med östersjöstater. Ett exempel är EU-projektet POWER där Länsstyrelsen tillsammans med Tallinn i Estland och Niepolomice i Polen arbetat med att höja kompetensen inom områdena besparing och effektivisering av energianvändningen. Engagemangen i form av skärgårdssamarbetet med Åland och sydvästra Finland samt näringslivsutbyten med Estland och Polen har sedan flera år varit viktiga delar av Östersjösamarbetet.

32. Berörda länsstyrelser ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan Länsstyrelsen och det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet samt hur denna samverkan utvecklats.

Samverkan mellan Länsstyrelsen och Regionförbundet är omfattande och har skett på olika plan. Länsrådet och regiondirektören har haft ett formaliserat möte var fjortonde dag där övergripande frågor hanteras. Beslut om projekt och företagsstöd finansierade ur det regionala tillväxtanslaget har föregåtts av gemensamma diskussioner. Några projekt har samfinansierats medan andra fördelats efter vad som ansetts vara lämpligt.

Länsstyrelsen, tillsammans med flera andra både statliga och regionala organisationer, har bjudits in till det aktuella arbetet med att formulera en ny regional utvecklingsstrategi. Länsstyrelsen har bidragit aktivt med kompetens från flera sakområden, även de som inte primärt har haft tillväxtfrågorna i sina agendor. Här kan nämnas: relationer stad och land, bredbandsutbyggnad, hanteringen av jordbruksmark i arbetet med översiktsplaneringen, regionens bostadsförsörjning, det regionala serviceprogrammet och bevakning av betalservice, drivmedelsstationer, LIS-områden i länet, godstransporterna i länet, implementering av klimat- och energistrategi samt länets krisberedskap

Handläggare från de båda organisationerna har suttit i samma styrgrupper för projekt och har även i övrigt haft täta kontakter i diskussioner om tillväxtfrågor och vilka aktiviteter som kunnat bedömas ha bäst effekt på den lokala och regionala tillväxten. Länsstyrelsen har varit representerad i det tillväxtråd som leds av Regionförbundet. Regionförbundet har varit representerat i de av Länsstyrelsen initierade arbetsmarknadsrådet och bostadsgruppen. Arbetet med det kommande landsbygdsprogrammet inleddes under året och Regionförbundet har bjudits in att delta i detta. I STUNS, där många strategiska beslut fattas och i vars hägn många projekt drivs finns både Länsstyrelsen och Regionförbundet representerade vilket leder till samverkan på ännu ett plan.

Länsstyrelsens bedömning är att samverkan med Regionförbundet under många år fungerat väl.

33. Berörda länsstyrelser ska redovisa hur ett jämställdhetsperspektiv har integrerats i Länsstyrelsens verksamhet inom det regionala tillväxtarbetet. Redovisningen ska innehålla en redogörelse för med vilka aktörer samverkan sker, hur samverkan utvecklats samt vilken roll lokala och regionala resurscentra för kvinnor har i arbetet.

Huvuddelen av Länsstyrelsens jämställdhetsaktiviteter inom tillväxtarbetet har bedrivits inom ramen för *UTCED*, det omfattande projektsamarbetet kring kvinnors företagande och arbetsliv med övriga länsstyrelser och resurscentra inom regionen Östra mellansverige (Västmanland, Örebro, Uppsala, Östergötland och Södermanland) som inleddes 2007. Förutom länsstyrelsernas insatser har projektet finansierats av Tillväxtverket (Resurscentraprogram, Främja kvinnors företagande program), Europeiska regionala utvecklingsfonden och Regionförbundet. *UTCED* har avslutats under våren 2011. Resultaten av *UTCED*s satsning på kvinnors företagande visar att *UTCED* har bidragit till tillväxt och ökad jämställdhet mellan kvinnor och män i de fem länen. Tack vare *UTCED* finns idag omfattande nätverk och en mångfald av kontakter såväl inom respektive län som mellan länen. En rikhaltig information har tagits fram och spridits under våren i samarbete mellan länen. Exempel på detta är en gemensam digital projektkatalog och slutrapporten *Kvinnors utvecklar företag- lärdomar av tio UTCED-projekt*. På webbplatsen www.utced.se finns stora delar av arbetet i *UTCED* dokumenterat.

Kvinna Satsa nu/Må bäst är ett länsomfattande projekt med medel från *UTCED* Mobilisering (Resurscentraprogram) som genomförts och avslutats under våren 2011. Projektet har genomförts i samverkan med länets lokala resurscentra och föreningen *ViljaKnivsta* i Knivsta kommun. Deltagare har varit soloföretagande kvinnor på ett stort antal orter i länet. Ett stort antal centrala och lokala aktiviteter har genomförts på flera platser i länet. Projektet finns dokumenterat på webbplatsen www.kvinnasatsa.nu/mabast.

Förutom mellan länen i regionen Östra mellansverige har samverkan skett med kommunerna, i första hand deras näringslivschefer, med Regionförbundet och med resurscentra. Almi och Nyföretagarcentrum har varit aktiva partners i arbetet med kvinnors företagande. Länets regionala resurscentrum, *RESURS UPPLAND*, som haft sitt säte hos Länsstyrelsen, har fungerat som en nod i arbetet och har varit ett stöd till lokala resurscentra. Tillsammans har de bedrivit ett arbete i syfte att bygga nätverk, utveckla kontakterna med kreditgivare och få fler kvinnor att driva egna företag.

Tillväxtverkets nya program *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010-2012* har inneburit förändringar i länet. Länsstyrelsens roll som samordnare och projektägare av *Resurs Uppland, Regionalt resurscentrum för kvinnor i Uppsala län*, har avslutats i och med avslutandet av de projekt som genomförts med projektmedel beslutade innan år 2010. Länsstyrelsen har kontakt med och utbyter erfarenheter med de två nya resurscentraorganisationer som finns i länet: *Winnet Uppland* med Regionförbundet i Uppsala län som projektägare och den nybildade föreningen *Resurs Uppland /Winnet Uppsala län*.

Winnet Uppland beviljades under 2010 verksamhetsbidrag för verksamheten, som har en projektledare på halvtid på Regionförbundet och lokala verksamhetsledare i några av länets kommuner. *Winnet Uppland* är angelägen om samverkan med Länsstyrelsens särskilt sakkunniga i jämställdhet i arbetet för att ta vara på erfarenheter och kompetens inom jämställdhet, då någon motsvarande funktion inte finns på Regionförbundet. Jämställdhetsdirektören ingår i referensgruppen för *Winnet Uppland*.

Inför den nya programperioden för att Främja kvinnors företagande har Länsstyrelsen samverkat med den nya huvudmannen Regionförbundet, som övertagit ansvaret för uppdrag och finansiering.

I den mening att 19, 1:1-anslaget ska vara en mätare av jämställdhetsperspektivet i det regionala tillväxtarbetet kan nämnas att företagsstöden, två konsultcheckar, fördelats jämt mellan könen. För att stärka *UTCED*-verksamheten år 2011 tillfördes ytterligare 200 tusen kronor från det regionala tillväxtanslaget. Att särskilja jämställdhetsprofilen på årets beviljade medel ur detta anslag är svårare. Medlen har tilldelats institutioner av olika slag utan tydliga genusperspektiv. Generellt kan nämnas att frågan alltid aktualiseras i samband med handläggning av ansökningar och vid beslut. Projektägarna uppmanas att inom projekten beakta jämställdhetsperspektivet.

34. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service

för medborgare och företag ska berörda länsstyrelser redovisa och kommentera:

- Vilka insatser som genomförts, hur insatserna genomförts, vilka aktörer som deltagit i genomförandet samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet,
- vilka resultat genomförda insatser har haft på utvecklingen av tillgång till kommersiell service för medborgare och företag, samt
- vilket finansiellt stöd inklusive regionala projektmedel som beviljats för utveckling av kommersiell service. Redovisningen ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Länsstyrelsens *proaktiva insatser* inom området har huvudsakligen bestått av att ge information om de finansieringsmöjligheter som myndigheten kan erbjuda. Den grupp som har god lokal kännedom om situationen i kommunerna är de kommunala näringslivscheferna. Eftersom denna grupp regelbundet samlas hos Regionförbundet för diskussioner om gemensamma frågor är de lätta att nå för denna information. De har fått bli *lokala ombud* för att vidareförmedla handlares och andras frågeställningar till Länsstyrelsen. *Länsbygderådet* är en annan organisation som hållits underrättad om de möjligheter som erbjuds. Bensinbolag och grossister/leverantörer för/till handlare på landsbygden har varit informerade och sprider kunskap till dem som berörs. Förutom de organisationer och privatpersoner som kontaktat Länsstyrelsen direkt förefaller de kommunala näringslivscheferna ha varit vanligast som ombud. Länsstyrelsen har även på eget initiativ ringt upp några handlare som tidigare varit i kontakt med myndigheten. Länsstyrelsen har under året uppmärksammat Regionförbundet på vikten av att beakta de regionala och lokala servicefrågorna i den nya regionala utvecklingsstrategin.

Antalet inkomna ansökningar har inte nått upp till antalet telefonförfrågningar. Telefonförfrågningarna har avslutats med att de som hört sig för har velat dröja med sina beslut. Länsstyrelsens bedömning av situationen är att tveksamhet råder hos ett antal handlare om de vill fortsätta med verksamheten och att de därför har valt att avstå från att göra investeringar. När det gäller efterfrågan på stöd till byggande av drivmedelstationer är efterfrågan oftast beroende av lokala aktörer, enskilda eller grupper, med stort engagemang för bygdens utveckling.

Investeringsansökningarna stannade under året vid bidragsbeslut till två drivmedelsanläggningar och till en butik på landet. En mack och en butik hann färdigställa sina projekt 2011 och fick därmed ut de beslutade medlen medan en mack kommer att bli klar under år 2012 och därefter kunna erhålla beslutade medel. Utöver dessa investeringar har två kommuner ansökt om och fått ut ersättning för utbetalda hemsändningsbidrag. En butik på landet kunde inte räddas utan gick i konkurs. Sammanfattningsvis kan sägas att ingen ansökan avslogs.

Det finansiella stödet uppgick till beslut om 547 tusen kronor medan utbetalningarna stannade vid 337 tusen kronor. Enligt det reviderade regionala serviceprogrammet är målet att serviceutbudet i länet inte ska försämrats under perioden, att minst en drivmedelsstation per år ska ny- eller återöppnas och att minst två landsbygdshandlare ska kunna nyetablera verksamhet alternativt utveckla och stärka befintliga etableringar. Målet med drivmedelsstationer får anses vara uppfyllt medan det saknas en butik på landet.

39. Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts på konkurrensområdet, i enlighet med konkurrensförordningen (2008:604).

Länsstyrelsens huvudsakliga uppdrag och insats på konkurrensområdet är att informera om lagstiftningen. Myndighetens breda kontaktnät, där både offentliga och privata organisationer ingår, ger många tillfällen att lyfta frågan. Då det är svårt att locka åhörare till särskilda konkurrensseminarier utnyttjas i stället andra möten till att föra fram konkurrensaspekterna. Detta sker även internt bland Länsstyrelsens olika sakområden. Kommunsektorn har många åtaganden där konkurrensfrågan har stor betydelse för både enskilda näringsidkare och den egna budgetens kostnadssida. Att utnyttja upphandlingsinstrumentet så att många aktörer ges möjlighet att lämna offerter är av stor vikt. Vid möten med kommunala företrädare ges, inte sällan, en naturlig möjlighet att vid sidan av dagordningen påtala vikten av både konkurrens- och upphandlingsaspekter.

Under året har Länsstyrelsen inte kommit i kontakt med förhållanden som tyder på överträdelse av konkurrensbestämmelserna och följaktligen inte haft anledning att uppmärksamma Konkurrensverket på

något sådant fall. Tidigare har Länsstyrelsen påtalat Konkurrensverket att det nationella landsbygdsprogrammet inte uppmärksammat konkurrensfrågorna.

Länsstyrelsen har inte identifierat några regleringar som verkar hindrande för en effektiv konkurrens. Inga regleringar som hanteras internt av myndigheten och inte heller regleringar som påverkar andra organisationers verksamhet vilka kan ha konkurrensbegränsande effekter har upptäckts under året.

Inga förslag till uppföljning av avregleringsåtgärder har lämnats under året. Det har inte känts befogat att uppmärksamma Konkurrensverket på frågetecken inom den avreglerade energisektorn.

Några specifika hinder för effektiv konkurrens i offentlig förvaltning har inte uppmärksamats år 2011.

Som nämnts tidigare verkar Länsstyrelsen kontinuerligt med att uppmärksamma beaktandet av konkurrensaspekter inom myndigheten och även hos andra regionala och lokala organ.

Länsstyrelsens reaktiva arbete är till största del beroende av omvärldens inspel till myndigheten. Ett formaliserat organ är *SAMEB*, samverkansorganet mot ekonomisk brottslighet, där informationsutbyte mellan deltagande myndigheter kan uppmärksamma Länsstyrelsen på oegentligheter som kan sammankopplas med konkurrensbrott. Under året har ingen sådan fråga aktualiserats.

Tabell 3.1: Kostnader för strukturfondsadministrationen (tkr), programperiod 2007-2013

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader och årsarbetskrafter för strukturadministration	0	0	0
varav Förvaltande myndighet	0	0	0
varav Attesterande myndighet	0	0	0
varav Kontroller i territoriella program	0	0	0

Källa: Agresso

Kommentarer Tabell 3.1:

Länsstyrelsen har inte haft kostnader för strukturfondsadministrationen under 2011.

Tabell 3.2: Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2011	2010	2009
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut ¹	425	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	462 589	490 812	475 098
Landsbyggsprogrammet	135 564	129 226	92 670
varav Leader ²	5 036	1 160	0
varav miljöersättningar	97 378	98 928	68 690
varav kompensationsbidrag (LFA)	9 676	11 080	6 906
varav företagsstöd	11 844	15 023	0
varav projektstöd ³	8 932	6 919	0
varav miljöinvesteringar	2 698	0	0
Gårdsstöd	327 025	361 586	382 428

Källa: Jordbruksverket datasystem Ararat-Betal

Kommentarer Tabell 3.2:

1) Dessa medel har beslutats av PTS som medfinansiering till projekt för utbyggnad av bredband inom Landsbyggsprogrammet. Medfinansieringen från PTS betalas till Länsstyrelsen som sedan betalar till sökanden av projektet.

2) Utbetalt belopp till sökande inom Leader är betydligt högre under år 2011 jämfört med föregående år. Antalet ansökningar om utbetalning har ökat och de handläggs med en viss prioritet till utbetalning.

3) Inom begreppet projektstöd har räknats in utbetalningar av PRO, PROKUL och EGENKUL. För åren 2010 och 2009 räknades endast PRO in i begreppet. Beloppet för endast PRO år 2011 är 2 608 tkr och 2010 är 3 035 tkr. Beloppet för 2010 är därför justerat för att möjliggöra jämförelse mellan åren.

4.7. Infrastrukturplanering

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,50	0,63	0,41
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,11	0,40	0,19
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 020	1 482	1 175
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,73%	1,04%	0,76%
Antal inkomna ärenden	32	38	43
Antal beslutade ärenden	38	35	61
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	18	2
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

3) Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

4) Uppgifterna omfattar verksamhetskod 34*

Årsarbetskrafterna inom infrastrukturplaneringen har successivt ökat under perioden 2009 till 2011. Länsstyrelsen bedömer att detta kan förklaras med att arbetet med remisser avseende kommunikationsinfrastruktur från regeringen och myndigheter har tagit mer tid i anspråk. Att handläggningen av väg 288 med alla delsträckor och Östkustbanan förbi Gamla Uppsala och motsvarande större infrastrukturprojekt tagit mer tid i anspråk är också en förklaring.

Länsstyrelsens arbete har under året varit inriktat på att bevaka de nationella intressena när det

gäller vägar, järnvägar, flygplatser, hamnar och terminaler. Länsstyrelsen har svarat på remiss om Trafikverkets kapacitetsutredning, ett större arbete som också föranlett avstämningar regionalt.

Under året har Länsstyrelsen yttrat sig över en järnvägsutredning om Dalabanan och två järnvägsplaner för Ostkustbanan genom Uppsala län. Två delsträckor saknar dubbelspår: förbi Gamla Uppsala och mellan Skutskär och Furuviik. Båda objekten ska genomföras under pågående planperiod. Under året har ärendena varit på remiss hos Länsstyrelsen i järnvägsplaneskedet. Särskilt Gamla Uppsala är ett komplext projekt som måste anpassas till den unika kulturmiljön, landskapsbilden och den gränsbestämda fornlämningen vid Gamla Uppsala. Länsstyrelsen har yttrat sig flertalet gånger under året och under slutet av året har mer detaljerade diskussioner förts med Trafikverket om utformning av bullervallar och bullerskydd för att anpassa anläggningen till kulturmiljön och landskapsbilden och mildra den skada som uppstår på riksintresset för kulturmiljövård. Diskussionen kommer att fortsätta 2012.

Länsstyrelsen har haft samråd eller yttrat sig i cirka 15 vägärenden under året. Vid fysisk planering av vägar yttrar sig Länsstyrelsen flera gånger under processen, yttrandena omfattar bland annat yttranden över miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), godkännande av MKB, utställnings- och fastställelseyttranden.

Länsstyrelsen arbetar med infrastrukturfrågor på såväl nationell, regional nivå som lokal nivå. På lokal nivå är dialog med kommunerna ett viktigt arbete. Det sker dels genom kommunbesök med kommunerna, dels vid träffar genom Regionförbundets nätverk och Regionsförbundets *Infradag*. Ytterligare ett nätverk på regional nivå är samarbetet *En bättre sits*. Länsstyrelsen är sedan flera år tillbaka deltagare i detta frivilliga och informella samarbete som leds av *Mälardalsrådet*. Sju län deltar i satsningen. En bättre sits arbetar för internationell tillgänglighet, rimlig pendling mellan regionala noder, klimatsmarta, effektiva godstransporter, samt framkomliga och trafiksäkra vägar. Länsstyrelsen deltar i möten, samt samlar och tillhandahåller planerings- och kunskapsunderlag om regionala och mellankommunala frågor. Arbetet inom En bättre sits är för närvarande inriktat på att dels följa upp olika infrastrukturprojekt som pågår i Stockholm-Mälardalenregionen, exempelvis Citybanan, Ostkustbanan, Mälardalenbanan, dels ta fram underlag och strategier, såsom godsstudie. På nationell nivå är kommunikationsexpertföreningen *komexp* ett forum för strategiska infrastrukturfrågor som är värdefullt att följa och under året har Länsstyrelsen deltagit i möten.

Under året har Länsstyrelsen deltagit i två så kallade SATSA-projekt, *Samverkan för effektivt transportsystem i Stockholmsregionen*. Båda projekten, *Åtgärdsval Bergsbrunna – Uppsala* och *Förbättrad kollektivtrafik Stockholm-Arlanda-Uppsala* har varit delprojekt inom projektet *Tillgänglighet för miljövänlig tillväxt i Arlandakorridoren*. Projekten har omfattat en rad workshops. Vidare har Länsstyrelsen deltagit i rådslag för godstransporter och seminarium om internationell tillgänglighet som också bedrivs inom ramen för SATSA. Deltagandet i SATSA främjar regional och mellankommunal samverkan och kan bidra till en gemensam syn vad gäller de regionala transport- och infrastrukturfrågorna som är viktiga för kommunernas fysiska planering och för samhällsutvecklingen i regionen.

Det föreslagna nya systemet för infrastrukturplanering har bland annat föranlett kompetensutvecklingsinsatser på Länsstyrelsen under året. Länsstyrelsen har även deltagit i samråd med Trafikverket om den nya planprocessen. Interna diskussioner har genomförts och arbetet kommer att fortsätta under 2012.

Länsstyrelsen är samordnare av *bredbandsgruppen i Uppsala län*, med representanter från samtliga kommuner inklusive Landstinget. Gruppen har till uppgift att samordna insatser rörande utvecklingen av IT-infrastrukturen i länet. Under året har en regional digital agenda för Uppsala län påbörjats, i ett samarbete mellan Länsstyrelsen och Regionförbundet. Elektroniska kommunikationer behandlas även vid framtagandet av Regionförbundets nya regionala utvecklingsstrategi. Under året har det nya allmänna intresset i plan- och bygglagen gällande elektroniska kommunikationer lyfts fram i bredbandsgruppen och i samband med framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin. Kommunerna har utbytt erfarenheter och fått råd från Länsstyrelsen angående hur elektroniska kommunikationer kan beaktas i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen har även bearbetat underlag från PTS till ett förfinat planeringsunderlag för kommunernas planering. Länsstyrelsen följer infrastrukturutbyggnaden i länet avseende elektroniska kommunikationer. Främst har fiberutbyggnad skett i kommunerna Heby och Knivsta, där samordning med utbyggnad av kommunernas förvaltningsnät har skett. I övrigt har viss utbyggnad av fiber gjorts i Enköpings kommun.

Länsstyrelsen har även deltagit i nationella konferenser om bredbandsutbyggnaden i Sverige som arrangerats av PTS. Länsstyrelserna i Uppsala, Stockholms och Västmanlands län genomför under vintern 2011/2012 en bredbandskurs i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan och LRF Mälardalen. Från Uppsala län deltar cirka 20 personer som representerar åtta olika intresseområden i länet.

Se även redovisningen för uppdrag 10 i regleringsbrevet avseende stöd för bredband genom Landsbygdsprogrammet och kanalisationsstöd.

4.8. Energi och klimat

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män 1)	1,73	2,17	1,72
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	2,78	1,89	1,06
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	5 495	5 219	2 295
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	3,92%	3,66%	1,49%
Antal inkomna ärenden	11	12	9
Antal beslutade ärenden	18	11	8
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	1	0
Bidragsutbetalningar (tkr) 3, 4)	878	70	0

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

3) Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

4) Uppgifterna omfattar verksamhetskod 42*

Länsstyrelsen har även under 2011 prioriterat verksamheten inom klimat- och energiområdet. Länsstyrelsen har för det operativa arbetet på området en särskild arbetsgrupp med processledare i vilken även klimatanpassningssamordnaren ingår. Länsrådet leder styrgruppen bestående av berörda sakområdeschefer. Länets klimat- och energistrategi har reviderats under året för att fånga in ny kunskap på området. En viktig framgångsfaktor för arbetet är samspelet med den högkvalificerade forskningen inom energiområdet som bedrivs i Uppsala. Arbetet har till stor del genomförts i projektform och i samverkan med länets aktörer på området i syfte att mobilisera länets möjligheter att bidra till minskade utsläpp av klimatgaser, minskad energianvändning och främja tillförsel av förnybar energi. Förutom ordinarie medel på 878 tusen kronor har bidrag erhållits från Energimyndigheten, Regionförbundet i Uppsala län, Tillväxtverket samt EUs Interreg IVC.

Under året har EU-projektet Power, ett samarbetsprojekt i syfte att minska klimatpåverkan och främja energieffektivisering, tillsammans med Tallinn i Estland och Niepolomice i Krakowregionen avslutats. Även en utredning om möjligheter att utnyttja spillvärmvattnet från Forsmarks kärnkraftsanläggning har slutrapporterats samt *LÅGAN- marknadsöversikt av uppförda lågenergibygnader*.

Övriga under 2011 pågående projekt är *Klimatavtal* som syftar till att på frivillig väg teckna överenskommelser med olika aktörer för att minska energianvändningen, Arbetsmaskinsprojektet i syfte att minska energianvändningen för arbetsfordon, samt Kommunal transporteffektivisering för att minska kommunernas drivmedelsanvändning.

Länsstyrelsen bedömer att inriktningen på arbetet med klimat- och energifrågorna i länet har fått en god genomslagskraft och stimulerat till många olika aktiviteter.

Nedan följer åiterrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

43. Länsstyrelserna ska redovisa:

- Insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan,
- insatser för att vidareutveckla och genomföra arbetet med regionala klimat- och energistrategier i samverkan med berörda lokala och regionala aktörer i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning,
- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete,
- insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft.

För att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan har Länsstyrelsen bland annat genomfört följande insatser:

- Länsstyrelsen har samordnat verksamheten med en rad olika regionala och lokala aktörer av vilka de främsta har varit länets kommuner, Landstinget, Regionförbundet, Energikontoret i Mälardalen, Energihuset i Uppsala, Uppsala universitet, SLU, STUNS samt företag och närings- och intresseorganisationer.
- Länsstyrelsen har medverkat i Regionförbundets regionala utvecklingsstrategi (RUS) avseende de delar som berör klimat- och energiarbetet i länet.
- Länsstyrelserna i Uppsala, Stockholm, Södermanland och Västmanlands län har kontinuerligt samarbetat inom området energieffektivisering. Länsstyrelsen har även fört *rundabordssamtal* om klimat- och energifrågor med länsstyrelserna i Dalarna och Gävleborgs län.
- Information om energiomställning och minskad klimatpåverkan har även skett via Länsstyrelsens ordinarie verksamhet, t ex. inom prövnings- och tillsynsändamål inom miljöskyddet, rådgivningen *Greppa näringen* och via informationsmöten i utpekade vattenavrinningsområden.
- Under 2011 har en revidering av länets klimat och energistrategi genomförts för att reflektera nya kunskaper och de erfarenheter som gjorts under de år som gått sedan strategin togs fram år 2008.
- Planerat och påbörjat dialoger med länsaktörer om Färdplan 2050.

För att vidareutveckla och genomföra arbetet med regionala klimat- och energistrategier i samverkan med berörda lokala och regionala aktörer har Länsstyrelsen arbetat brett med en rad insatser:

- *Klimatavtal*: Med stöd från Energimyndigheten och Regionförbundet har Länsstyrelsen vidareutvecklat och fortsatt arbetet inom energieffektiviseringsprojektet Klimatavtal. Projektet innebär att frivilliga avtal tecknas mellan Länsstyrelsen och olika företag, Landstinget, kommunerna och andra organisationer för att minska energianvändning med 10 procent till utgången av 2012 och ytterligare 10 procent till utgången av 2016. Samarbete om klimatavtal har inletts med samtliga kommuner i länet och bland annat Landstinget har tecknat avtal. (Total projektkostnad: 2,1 miljoner kronor).
- *Fastighetsskötareutbildning*: Länsstyrelsen har främjat energieffektivisering av byggnader genom en utbildning för fastighetsskötare.
- *Arbetsmaskiner*: Inom energieffektiviseringsområdet har Länsstyrelsen i samarbete med JTI – Institutet för jordbruks- och miljöteknik tagit fram en rapport om möjligheterna att minska drivmedelsanvändningen för arbetsmaskiner. Rapporten har lett till ett mer omfattande energieffektiviseringsprojekt inom arbetsmaskinssektorn som är länets fjärde största källa för klimatpåverkande utsläpp. Länsstyrelsen driver projektet i samverkan med JTI, Skogforsk, Uppsala kommun, LRF, Energikontoret i Mälardalen och privata företag samt företrädare inom jordbruk- och skogsbruksektorn, samt entreprenadbranschen. Projektet finansieras av Energimyndigheten och Länsstyrelsen samt insats av tid från övriga deltagare i projektet. (Total projektkostnad: 2,1 miljoner kronor)
- *Lågenergihus*: Länsstyrelsen har medverkat i projektet Lågenergihus, vilket har genomförts i samarbete med länsstyrelserna i Södermanland, Västmanland och Östergötland med stöd från Energimyndigheten. Energikontoret i Mälardalen har varit projektledare. Syftet med projektet har varit att stimulera byggandet av lågenergihus genom att ta ett samlat grepp för att stimulera och skapa bättre förutsättningar för att förändra bygg- och planprocesserna i länet. Seminarier har hållits för kommunerna, allmänhet, banker och mäklare.

- Länsstyrelsen har i samverkan med Länsstyrelserna i Västmanland och Södermanland, Trafikverket och Energimyndigheten startat projektet *Energieffektivisering av kommunala transporter*, där samtliga kommuner i länet deltar. (Total projektkostnad för Uppsala läns del: 1,85 miljoner kronor)
- *Brist på fossila bränslen*: Länsstyrelsen har initierat ett projekt för att undersöka effekter och möjliga åtgärder vid en långvarig brist på fossil energi inom svensk jordbruks- och livsmedelsproduktion. JTI står tillsammans med Länsstyrelsen som huvudsökande för en ansökan till Jordbruksverket.
- *Workshop om matkonsumtion*: Länsstyrelsen har, i samarbete med SLU, Livsmedelsverket och Jordbruksverket, genomfört en workshop och påbörjat ett samarbete om matkonsumtionens klimatpåverkan tillsammans med kommunerna i länet.

För att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete har Länsstyrelsen arbetat med både regionala och internationella insatser:

- *Energieffektiviseringsstöd*: Länsstyrelsen har, tillsammans med Energikontoret i Mälardalen, stött kommunernas energirådgivare i deras energieffektiviseringsarbete. Kommunernas energieffektiviseringsarbete har finansierats av Energimyndigheten.
- *Energieffektivisering i den kommunala organisationen*: Länsstyrelsen har samordnat kommunernas uppdrag från Energimyndigheten genom regelbundna träffar var/varannan månad men även bekostat konsultstöd för att ta fram de rapporter de ålagts att lämna till Energimyndigheten.
- Länsstyrelsen har i samarbete med Miljöstyrningsrådet genomfört en konferens om *hållbar upphandling* för över 100 deltagare från offentliga verksamheter i Uppsala, Gävleborgs och Dalarnas län.
- *Landsbygdsprogrammet*: Klimatproblematiken och produktionsökning av förnybar energi är två av utmaningarna i nuvarande landsbygdsprogrammet 2007-2013. Information om möjligheter att söka stöd till projekt och investeringar som gäller förnybar energiomställning och klimatåtgärder till företagare har presenterats bland annat via Länsstyrelsens hemsida, Landsbygdsenhetens informationsblad *Gröna Bladet* samt vid kurser och seminarier.
- *Power-projektet*: Länsstyrelsen har avslutat ett internationellt projekt finansierat av ERDF (Europeiska regionala utvecklingsfonden) och Interreg. Projektet har genomförts tillsammans med Niepolomice kommun i Polen och Tallinn stad i Estland. Länsstyrelsen har varit projektledare. Grundtanken bakom projektet har varit att globala problem, som klimatfrågan, kräver globala lösningar. Kunskapsöverföring har varit ett av huvudsyftena med projektet. Därtill har projektet syftat till främjande av näringslivets klimat- och energiarbete. Länsstyrelsen presenterade projektet i samband med det årliga evenemanget *Energy week* i Bryssel (Total projektkostnad: 1,5 miljoner kronor).
- Länsstyrelsen och Energikontoret i Mälardalen har i ett gemensamt utskick till alla större djurgårdar i länet informerat om möjligheten att söka stöd för energikartläggning genom så kallade *energikartläggningscheckar*.

För att verka för en ökad andel förnybar energi har Länsstyrelsen under 2011 arbetat vidare med utvecklingen av biogas, spillvärme, vindkraft och solenergi:

- *Biogas*: Länsstyrelsen har deltagit i länets nätverksarbete för att främja utvecklingen av biogas tillsammans med Biogas Öst, Upplands lokaltrafik samt privata aktörer. Vidare har Länsstyrelserna i Uppsala och Stockholms län kartlagt intresset för biogas bland landsbygdsföretag med djur i syfte att få fler att satsa på gårdsanläggningar och att söka Landsbygdsprogrammets investeringsstöd för biogas. Projektet var finansierat av Naturvårdsverket via Länsstyrelsen i Stockholms län. Länsstyrelsen strävar även efter att vid tillståndsprovning verka för en omställning till förnybara bränslen och en minskning av klimatpåverkande utsläpp. För större djurgårdar finns krav på att utreda de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att producera biogas från stallgödseln.
- *Forsmark*: Länsstyrelsen har under året avslutat projektet om möjligheter att utnyttja Forsmark kärnkraftverks spillvärmevatten, bland annat för odling av alger som substrat för biogasproduktion. Spillvärmens från kylningen är fortsatt aktuell att använda i den expansiva utbyggnaden runt Forsmark, bland annat byggandet av djupförvarsanläggningen, och kommunen driver frågan vidare. Projektet var finansierat av medel från ERUF (EU:s strukturfond) i östra

Mellansverige samt från Östhammars kommun, Regionförbundet och Länsstyrelsen. (Total projektkostnad: 450 tusen kronor).

- *Vindkraft*: Länsstyrelsen har arbetat vidare med de utpekade lämpliga områdena för vindkraftsetablering. Under året har två projekt avslutats med syfte att ta fram planeringsunderlag för vindkraft, att användas av kommunerna för att ta fram översiktsplaner eller tematiska tillägg till översiktsplaner som behandlar vindkraft. Det ena projektet avslutades i mars och gjordes i samarbete med Tierp, Östhammar och Älvkarleby kommuner. Det andra projektet har drivits tillsammans med Mälarkommunerna Knivsta, Håbo och Enköping. De framtagna planeringsunderlagen innehåller detaljstudier av förutsättningarna för en vindkraftsutbyggnad. Båda vindkraftsprojekten har fått stöd från Boverket.
- *Solenergi*: Länsstyrelsens insatser för att verka för en ökad andel solenergi genom stöd till solceller och solvärme redovisas under avsnittet Hållbar samhällsplanering och boende.
- *Seminarium om energiförsörjning*: Länsstyrelsen har anordnat ett seminarium, med framförallt kommunerna som målgrupp, om framtidens klimatsmarta energiförsörjning med föreläsare från Thistedts kommun i Danmark och Sala Heby Energi AB.

44. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och medelsanvändning med anledning av uppdraget att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Varje länsstyrelse svarar för att samordna klimatanpassningsarbetet i det egna länet. För att kunna byta erfarenheter och skapa samordningsvinster länen emellan har länsstyrelsernas klimatanpassningssamordnare bildat ett nationellt nätverk. Nätverket träffas två gånger per år.

Inom nätverket sprids information och diskuteras gemensamma frågeställningar. Vid behov tillsätts även arbetsgrupper för angelägna läns-gemensamma frågor. En särskild insats under 2011 var framtagandet av en läns-gemensam skrift med rekommendationer kring klimatanpassning i den fysiska planeringen där Länsstyrelsen i Uppsala har varit en aktiv deltagare i arbetsgruppen som har tagit fram skriften. Projektet har drivits från Länsstyrelsen i Skåne med en arbetsgrupp på fem personer med deltagare, förutom från Skåne och Uppsala, även från Länsstyrelsen i Halland, Stockholm och Västernorrland. Arbetet har varit en stor del av Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete under 2011 där regelbundna möten har hållits under året tillsammans med övriga län som ingått i arbetsgruppen. Skriften har remitterats och granskats av övriga länsstyrelser, ett antal referenskommuner, ett antal centrala myndigheter samt av en juridisk expert.

Länsstyrelsen deltar också i ett nätverk mellan länsstyrelserna i Mälardalen. Där utbytes erfarenhet och gemensamma projekt diskuteras. Under året har en gemensam förstudie tagits fram om hur Mälaren som en dricksvattentäkt påverkas av klimatförändringarna i ett hundraårsperspektiv.

Länsstyrelsen har under året, i samverkan med länets åtta kommuner, tagit fram en regional klimatanpassningsplan som en komplettering till länets klimat- och sårbarhetsanalys som togs fram under 2009. Arbetet är en fortsättning på det arbetet som påbörjades under 2010, då en enkät skickades ut till länets samtliga kommuner. Den regionala klimatanpassningsplanen är en sammanställning av enkätsvaren som sedan under året har följts upp av telefonintervjuer. Planen pekar ut vilka områden och verksamheter i länets kommuner som kan vara utsatta för risker vid ett framtida förändrat klimat.

Länsstyrelsen har under året initierat kontakt med forskningsprogrammet *Mistra-Swecia* för deltagande i forskningsstudie. Samarbetet kommer att påbörjas under 2012.

I övrigt har Länsstyrelsen deltagit i ett antal seminarium och konferenser som berör områdena, några av dessa är en studieresa till Tyskland under oktober där översvämningssområden studerades och vilka tekniska lösningar det finns för att förhindra översvämningsekvenser, Mälarkonferens i Västerås den 23 augusti samt KlimatGIS-dagarna den 18 januari.

45. Länsstyrelserna ska samordna planeringen för i vilken prioriteringsordning som begränsning eller avbrytande av överföring av el till elanvändare inom länet ska genomföras i händelse av förutsedd eller plötsligt uppkommen elbrist samt, på förslag från kommunerna, sammanställa underlag om vilken rangordning av elledningar som ska gälla.

Länsstyrelsen har under året samordnat planeringen för projektet *Styrning av el till prioriterade elanvändare (Styrel)*. Flera olika aktörer i länet har varit med i processen och deltagit på Länsstyrelsens samordningsmöten, däribland samtliga kommuner i länet och elnätsbolag. Under året har sex samordningsmöten hållits i Länsstyrelsens regi, där kommunerna har fått utbyta erfarenhet och där Länsstyrelsen stegvis har inriktat arbetsprocessen.

Länsstyrelsen har även under arbetets gång deltagit i samarbete med andra länsstyrelser i samarbetsnätverket *ÖSAM (Samverkan östra Mellansverige)*. ÖSAM har under året haft fyra fysiska möten där gemensamma problem har diskuterats och erfarenheter har utbytts. Länsstyrelsen har också med stöd från ÖSAM tagit fram en kommunikationsplan för länet för styrelseprojektet.

Utöver detta har Länsstyrelsen deltagit i erfarenhetsutbyte i Energimyndighetens regi under oktober.

Länsstyrelsen fick in förslag på prioritering av elanvändare från kommunerna i juni och har sedan under hösten bearbetat materialet för att i oktober skicka iväg ett sammanställt underlag om rangordningen av länets elledningar till Svenska kraftnät och länets nätägare.

4.9. Hållbar samhällsplanering och boende

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	4,64	3,37	4,03
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	4,79	6,77	4,93
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	9 044	9 288	9 358
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,44%	6,51%	6,09%
Antal inkomna ärenden	911	995	997
Antal beslutade ärenden	923	1 002	1 042
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	7	7
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	30	30	0

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamheterna 40* och 41*

Länsstyrelsens arbete har under året präglats av ikraftträdandet av plan- och bygglagen (2010:900). Länsstyrelsen har, särskilt under våren, genomfört utbildningar inom ramen för kommitténs *Ny PBL – på rätt sätt* arbete. Länsstyrelsens roll har varit att kompetenssätta ett regionalt lärarlag med representanter från kommunerna, planera, regionalisera och genomföra utbildningarna, med administrativt stöd från Regionförbundet i Uppsala län.

Länsstyrelsens arbete med ajourhållning av arkiv och katalog för planeringsunderlag har pågått kontinuerligt under året. Resurserna för att utveckla och effektivisera tillhandahållandet av planeringsunderlag är begränsade. Länsstyrelsen anser att en utvecklingsinsats är väsentlig och har aktivt bidragit till arbetet inom uppdrag 49 i årets regleringsbrev: Handlingsprogram för att förbättra arbetet med planeringsunderlag.

Länsstyrelsen har under året implementerat stora delar av antagen GIS-policy genom att kvalitetssäkra verksamhetsdata, rensa bland arbetsdata, konvertera all *geodata* från RT90 2.5gonV till SWEREF99 TM och ändra på geodataproduktionen så att informationen är strukturerad. Arbetet förvaltas och följs

framöver upp enligt den nya GIS-policy. Inom arbetet med den digitala registerkartan har Länsstyrelsen under året kvalitetssäkrat geodata för byggnadsminnen, gränsbestämda fornlämningar och strandskydd.

Länsstyrelsen har även aktivt deltagit i det länsstyrelsegemensamma projektet Verksamhets-GIS (Nationellt ensad geodataproduktion). Projektet är uppdelat i tre delprojekt som behandlar: framtagning av nationell GIS-policy, standardisering och harmonisering av länsstyrelsernas geodata, samt att ta fram ett system för att förvalta geodata som stödjer uppföljningen av geodatakvalitet och som är integrerat med det befintliga metadatasystemet.

Länsstyrelsens arbete inom energi och klimat har under året varit särskilt inriktat på samhällsplanering. Under året har en revidering av länets klimat- och energistrategi genomförts i syfte att reflektera över nya kunskaper och erfarenheter sedan strategin togs fram år 2008. Klimat- och energistrategin utgör även ett underlag i det pågående RUS-arbetet.

Länsstyrelsen i Uppsala län har varit med i arbetsgruppen som under året tagit fram ett länsgemensamt planeringsunderlag om klimatanpassning i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen har under året, i samverkan med länets åtta kommuner, även tagit fram en regional klimatanpassningsplan som en komplettering till länets klimat- och sårbarhetsanalys från 2009. Planen kartlägger områden och verksamheter i länets kommuner som kan vara utsatta för risker vid ett framtida förändrat klimat.

Länsstyrelsen har medverkat i projektet Lågenergihus, vilket har genomförts med stöd från Energimyndigheten i samarbete med länsstyrelserna i Södermanland, Västmanland och Östergötland. Syftet med projektet har varit att stimulera byggandet av lågenergihus genom att ta ett samlat grepp kring och skapa bättre förutsättningar för att förändra plan- och byggprocesserna i länet. Seminarier har hållits för kommunerna, allmänhet, banker och mäklare.

Länsstyrelsen har under året genomfört vägledande seminarier och tillsynsvägledningsseminarier för kommunerna. Bland annat har ett seminarium om tillgänglighetsfrågor genomförts för kommunerna i länet. Exempel på hur tillgänglighetsfrågor för äldre och personer med funktionsnedsättning kan inkluderas i kommunernas arbete med översikts- och detaljplaner redovisades. Vidare lämnades allmänna råd kring vad som bör uppmärksammas vid tekniskt samråd så att tillgänglighetsaspekterna kan tillgodoses. I samarbete med Handisam belyste seminariet även den fortsatta funktionshinderspolitiken.

Ett bostadsseminarium med representanter för samtliga aktörer i länet har genomförts på Landshövdingens initiativ. Resultatet ska bli en rapport till Landshövdingen av de medverkande om hinder och möjligheter för ökat bostadsbyggande och bostadsförsörjning i länet.

Länsstyrelsen medverkar i Planerarnätverket inom länet, som samverkar inom infrastruktur- och översiktsplanefrågor, bland annat i syfte att stödja arbetet med anläggningar som får stor påverkan och därmed har betydelse för flera kommuner och/eller regionalt. Regionförbundet är sammankallande.

Under 2011 har Regionförbundet Uppsala län påbörjat arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (RUS). Ett uppstartsmöte och en serie dialogseminarier kring bland annat strukturbilder, hållbar tillväxt och tillgänglighet har genomförts. Länsstyrelsen deltar i dialogseminarierna och bidrar med underlag. Vidare har Länsstyrelsen bildat en spegelgrupp till Regionförbundets RUS-kansli med representanter från olika sakområden. En tydlig inriktning är att den fysiska och ekonomiska planeringen ska sammanfogas på ett bättre sätt. Länsstyrelsen har varit delaktig i att ta fram ett underlag om kommunernas översiktsplaner som används som grund för arbetet med strukturbilder i det pågående RUS-arbetet.

Länsstyrelsen har anordnat ett seminarium om regionala bilder som planeringsunderlag för kommunernas översiktsplanering. Länsstyrelsen har för kommunerna längs Dalälven även presenterat ett planeringsunderlag om översvämningsområden vid höga flöden eller dammbrott i Dalälven.

Länsstyrelsen har genomfört vattenverkstäder med två kommuner under året med syfte att bland annat diskutera vattenplaneringen i kommunernas översiktsplaner, dagvattenhantering, enskilda avlopp och reningsverk, VA-planer och vattenförsörjning, samt lämna planeringsunderlag. Vidare syftade vattenverkstäderna till att tillsammans med kommunerna ta fram åtgärdsförslag för att lyfta fram de

prioriteringar kommunerna beslutat att satsa på för att nå god vattenstatus. Arbetet med vattenverkstäder kommer att fortlöpa under 2012.

Länsstyrelsen har under året deltagit i *Plan Bothnia-projektet* som samordnas av HELCOM. Projektet är ett transnationellt pilotprojekt mellan Sverige och Finland som syftar till att testa en fysisk planering av havet i Östersjöregionen. Länsstyrelsen har varit värd för ett av projektmötena under året.

Länsstyrelsen har i samverkan med Länsstyrelserna i Västmanland och Södermanland, Trafikverket och Energimyndigheten startat projektet *Energieffektivisering av kommunala transporter*, där samtliga kommuner i länet deltar.

Med anledning av kapacitetshöjning och säkerhetsanpassning av Forsmarks kärnkraftverk utreder och planerar Svenska kraftnät för tre luftburna 400-kVkraftledningar, som berör flertalet av kommunerna i länet. Under året har tre förstudier granskats och synpunkter har lämnats på förstudien samt innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning. Kraftledningarna är stora projekt som innebär en omfattande granskning. Kompletterande möten med Svenska kraftnät har krävts och många ytterligare ärenden förväntas komma till följd av kraftledningarna under de kommande åren. Länsstyrelsen har påbörjat förberedelserna inför detta.

Försvarsmakten har under året inkommit med önskemål om att Länsstyrelsen ska besluta om förordnande enligt 11 kap. 10 § PBL för nya områden av intresse eller riksintresse för totalförsvaret. Försvarsmaktens intressen har också uppmärksammats som hinder i översiktsplanarbeten för vindbruk. Med anledning av detta har Länsstyrelsen anordnat flera möten med Försvarsmakten och kommunerna.

Under året har två projekt med planeringsstöd från Boverket för planering av vindkraft avslutats. Det ena avslutades i slutet av mars och det andra i slutet av november. Projekten har drivits som samverkansprojekt med Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommun respektive Mälarkommunerna Enköping, Knivsta och Håbo. Syftet med projekten har varit att ta fram relevant planeringsunderlag för planering av vindkraft i länet, samt öka kunskaperna om kommunernas specifika förutsättningar för vindkraft. Planeringsunderlag i form av bland annat landskapsanalyser, flyghinderutredning och visualiseringar har utarbetats. För att tidigt i planeringen ha underlag om naturvärden som kan komma i konflikt med vindkraft har förutsättningar för fladdermöss analyserats och presenteras i digitala och analoga kartor. Vidare har kunskapsunderlag inhämtats om fågelvärden, viktiga områden för häckning och flyttstråk, som samlats i ett GIS-baserat planeringsunderlag. Länsstyrelsen har även anordnat ett seminarium om medborgardialog för Mälarkommunerna för att inspirera kommunerna till nya arbetssätt och upplysa om dialogens värde.

Tabell 4.1:

Bidrag för vilka Länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2011	2010	2009
Boverket: Engångsbidrag	24 344	62 693	116 574
Boverket: Periodiska bidrag totalt	9 260	21 447	31 620
Totalt	33 604	84 036	148 194
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år</i>	0	365	2 167

Källa: Boverkets statistikdatabas, Svanen

Kommentarer Tabell 4.1:

Under år 2011 har utbetalningar för engångsbidrag och periodiska stöd minskat med 50 432 tkr i jämförelse med år 2010. Anledningen är utfasningen av de periodiska bidragen (räntebidrag), efter regeringens beslut om avveckling fr.o.m. år 2007 och den fortsatta nedtrappningen av engångsbidragen.

Tabell 4.2

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2011	2010	2009
Komplett	0	0	0
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	0	0	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	0%	0%
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	0	1 343	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	100%	0%
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	0	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	0%	0%

Källa: Boverkets statistikdatabas, Svanen

Kommentarer Tabell 4.2:

Inga beslut efter förordningen (1992:986) om bidrag till ny- och ombyggnad av flerbostadshus har fattats under år 2011, efter regeringens beslut om avveckling av regelsystemet fr.o.m. år 2007.

Tabell 4.3

Beslut om stöd (antal första beslut)	2011	2010	2009
Reguljära stöd	163	114	125
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	0
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	0
Radonbidrag egnahem	163	114	125
Tillfälliga stöd	94	178	245
Konvertering från direktverkande elvärme	10	93	26
Konvertering från oljevärme	0	0	0
Bidrag till solvärme	83	71	75
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	0	0
Solvärme till kommersiella lokaler	0	0	0
Investeringsbidrag till hyresbostäder	0	2	0
Investeringsstimulans till hyresbostäder	0	0	0
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	0	0	0
*Stöd till solceller (SFS 2009:689)	1	7	2
Investeringsstöd äldre bostäder	0	3	0
*Stärkt trygghet i stads-/tätortsmiljöer (M2008/3813/H)	0	2	3
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	0	0	139
Övriga beslut	371	429	593
Beslut om omprövning	24	37	43
Beslut om avslag/avskrivning	36	28	119
Beslut om återkallande	55	38	43
Beslut om utbetalning	252	277	376
Beslut om omprövning efter utbetalning	4	49	12

Källa: Boverkets statistikdatabas, Svanen

*Stöd till solceller samt Stöd för stärkt trygghet i stads-/tätortsmiljöer har lagts till.

Kommentarer Tabell 4.3:

Beslut om radonbidrag ökade under år 2011 med 49 stycken, jämfört med år 2010. Totalt sätt minskade dock mängden första beslut om reguljära och tillfälliga stöd med 97 stycken under år 2011 jämfört med 2010. Utbetalningar har skett i 252 ärenden vilka utgörs av energistöd och radonbidrag. Antalet avslag/avskrivning/återkallande har främst bäring i att sökanden av bidrag inkommit för sent med dels ansökan om bidrag eller begäran om utbetalning av beviljat bidrag.

Tabell 4.4: Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 11-01-01	Antal inkomna/ initierade ärenden under 2011	Antal beslutade ärenden under 2011	varav upphävda beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 11-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2011	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	1	0	1	0	0				425	0
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	7	10	14		3	8	8	2	74	0
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	23	106	89		40	43	48	5	72	0

Källa: *Platina och Diabas*

Kommentarer Tabell 4.4:

Ett ärende 402-13397-09 avseende prövning av kommunens beslut enligt PBL, detaljplan för Bäverns gränd Uppsala, inkom 2011. Handläggningstid: inkom 2009-11-05, beslut 2011-01-10.

4.10. Naturvård, miljö- och hälsoskydd

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	21,68	21,54	22,74
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	21,44	22,60	24,70
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	50 487	50 556	55 709
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	35,97%	35,41%	36,23%
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	8 169	5 582	6 461
Antal inkomna ärenden	1 023	1 015	995
Antal beslutade ärenden	1 262	1 292	1 353
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	199	245	150
Varav beslutade ärenden Tillsyn av miljöfarlig verksamhet, VÄS 555	72	172	189
Beslutade tillsynsärenden, (st)	494	571	488
Totala verksamhetskostnader vht 555, (tkr)	632	434	595
Kostnad per tillsynsärende, (kr/st)	1 279	760	1 219
Nöjd Kund-Index – verksamhet 535, Tillsyn av vattenverksamhet ⁵⁾	77		

Källa: *Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas*

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 5*

⁵⁾ Nöjd Kund-Index (NKI) för verksamhet 535 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2011. NKI varierar mellan 0 och 100, 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnittligt NKI för samtliga 21 länsstyrelser är 71.

I årsredovisningen för 2010 angavs antalet årsarbetskrafter män till 21,03. Denna siffra har för jämförelsens skull korrigerats till 21,54. Orsaken är detta är att timanställda saknades i antalet.

Länsstyrelsens NKI-värde för 535, Tillsyn av vattenverksamhet, är 77 vilket anses vara gott betyg. Brister som identifierats är att personalen varit svår att nå per telefon och e-post. Länsstyrelsens arbete med att korta handläggningstider har inneburit att personalen inte alltid har varit nåbar. Det är dock alltid en avvägning mellan nåbarhet och möjligheten att arbeta ostört med ett ärende. En annan brist var informationen och sökmöjligheterna på Länsstyrelsens hemsida. Bristerna har till viss del åtgärdats. Tillgängligheten förväntas få en väsentlig förbättring efter när länsstyrelserna infört nytt telefonistöd.

Länsstyrelsens ökade bidragsutbetalningar förklaras av utökade utbetalningar inom ramen för LOVA- och LONA-bidragen. Minskande årsarbetskrafter förklaras i huvudsak av planerade nedskärningar inom naturvårdsområdet. Under 2011 har långtidssjukskrivningar och oplanerade vakanser under andra halvåret medfört att inom miljö- och hälsoskydd området så har utfallet av egeninitierad tillsyn, miljöfarlig verksamhet, varit lägre än planerat. Även handläggning av MPD-ärenden, arbete med förorenad mark, tillsynsvägledning och deltagande i planärenden har påverkats negativt.

Nedan följer åiterrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

50. Länsstyrelserna ska svara för den regionala samordningen av arbetet med miljö kvalitetsmålen. Det innebär bl.a. att i bred förankring i länet utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa insatser för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- Viktigare insatser inom de miljöpolitiskt prioriterade områdena: klimat, havsmiljö (i berörda län), biologisk mångfald samt giftfri miljö,
- viktigare insatser i arbetet med att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ska öka.

Regionala samordningen av arbetet med miljö kvalitetsmålen

Länsstyrelsen har sedan flera år tillbaka en intern miljö målsorganisation bestående av ett flertal arbetsgrupper med representation från berörda sakområden. Arbetsgrupperna lyfter frågor för beslut till ledningsgruppen och ser till att externt samarbete förankras internt.

Länsstyrelsen har genomfört ett möte om insatser inom utvald miljö (kulturmiljö, betesmark, slätterängar och åkermark) tillsammans med olika aktörer i länet. Ett mycket stort framsteg inom samverkan och samarbete är de *vattenverkstäder* som Länsstyrelsen bjudit in till under året (se redovisningen av uppdrag 60 för mer information). Internt har Länsstyrelsen genomfört seminarier inom bland annat giftfri miljö för att öka kunskap och samverkansmöjligheter inom olika sakområden inom myndigheten.

Länsstyrelsen har haft två möten med kommunernas miljöstrateger. Träffarnas syfte är att samverka kring projekt och ansökningar, dela erfarenheter av kommunalt och regional miljö målsarbete och samordna uppföljning av miljö målen.

I syfte att förbättra miljö hänsyn vid upphandlingar genomfördes en temadag i upphandling av livsmedel som vände sig till upphandlare, kostchefer och miljöstrateger från länets kommuner och landsting. Ytterligare kurser under 2011 har anordnats i samverkan med Miljöstyrningsrådet om hållbara upphandlingar.

Länsstyrelsen har aktivt deltagit i arbetet med att minska massförekomsten av mygg i Nedre Dalälven samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. Länsstyrelsen deltar i styr- respektive arbetsgrupp och Länsstyrelsen i Gävleborg ansvarar för projektledningen.

Viktigare insatser inom de miljöpolitiskt prioriterade områdena: klimat, havsmiljö, biologisk mångfald samt giftfri miljö

Länsstyrelsens insatser inom klimatområdet redovisas under uppdrag 43.

Länsstyrelsen har påbörjat arbetet med att ta fram fördjupade åtgärdsunderlag, som ska styra åtgärdsarbetet för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten och ligga till grund för nästa förvaltningscykels åtgärdsprogram. Det arbetet samordnas i stor utsträckning både med övriga län i Norra Östersjödistrikten men också nationellt, genom gemensamma mallar och nationella dialogmöten. Länsstyrelsen har träffat kommunernas miljöstrateger för att förankra arbetet i länet.

Länsstyrelsen har tagit fram ett undervisningsmaterial för grundskolan med inriktningen att sprida kunskap om naturmiljöer och arter i Uppsala län. Detta material kommer tillsammans med en kommun att testas i en skola under läsåret 2011/12.

Länsstyrelsen arbetar tillsammans med *Biotopia* med en utställning för att informera och sprida kunskap om naturmiljöer och arter i Uppsala län. Arbetet vänder sig i första hand till barn (men även vuxna) där Länsstyrelsen tagit fram bilder, broschyrer och kortlek som fungerar som inspiration till att skriva sagor eller berättelser. Barnen får lära sig vad djur och växter, behöver för att klara sig och vilka hinder det finns för deras överlevnad.

Länsstyrelsens har arbetat med en intern källanalys för miljögifter i länet. Syftet är att få en samlad bild över miljögiftssituationen i länet, sammanställa befintligt underlag och ta fram ett internt arbetsmaterial för fortsatt arbete med åtgärder inom Giftfri miljö. Det är även tänkt att ge underlag till nya indikatorer för uppföljning av regionala mål.

Länsstyrelsen har tillsammans med kommunerna reviderat miljögiftsprovtagningen inom kommunernas samordnade recipientkontroll. Provtagningen fokuseras på de 13 prioriterade ämnen som utpekats av Naturvårdsverket som de mest relevanta för svenska förhållanden. Parallellt med detta arbetar Länsstyrelsen tillsammans med andra länsstyrelser med att ta fram en vägledning för att öka kunskapen om miljösituationen i vattenmiljöer. Detta kommer att förenkla åtgärdsarbetet i dessa miljöer.

För att ytterligare stärka kunskapen om miljögifter har Länsstyrelsen deltagit i den av Naturvårdsverket samordnade screeningen som i år var inriktad mot komplexbildare och doftämnen. Provtagningen genomfördes i samarbete med Östhammars och Enköpings kommun och Uppsala Vatten AB och var inriktad mot tre av länets avloppsreningsverk samt dagvatten i centrala Uppsala.

Viktigare insatser för att öka andelen privatfinansierade åtgärder inom av förorenade områden

Länsstyrelsen arbetar för att ytterligare öka andelen privatfinansierade åtgärder för förorenade områden som finns på den så kallade prioriteringslistan. Detta görs genom utbildningsinsatser för kommunerna via tillsynsvägledning. Exempel på planerade och genomförda utbildningsinsatser är en årlig EBH-utbildning för Mälardalens kommuner, utbildning i Naturvårdsverkets vägledningsmaterial och en workshop avseende ansvarsutredning. Vidare har Länsstyrelsen tagit fram ytterligare ansvarsutredningar för samt initierat tillsynsinsatser vid fler prioriterade tillsynsobjekt. Till grund för prioriteringen av objekten ligger Länsstyrelsens inventeringsarbete, vilket har intensifierats under året till följd av en resursförstärkning. I det förebyggande arbetet har också ingått att granska de planer, främst detaljplaner, som upprättas i länet samt att handlägga exploateringsärenden. Det höga exploateringsstrycket i delar av länet medför att tidigare industriområden, där det ofta finns en föroreningsproblematik, blir attraktiva för bostadsbyggande och där saneringen bekostas av exploatören.

51. Länsstyrelsernas miljötillsynsarbete ska bidra till att miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomsten av miljöskador motverkas. Arbetet med tillsynsvägledning ska bl.a. ske genom regional miljösamverkan.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

– Tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras, samt

– årsberättelsen från Miljösamverkan Sverige och respektive regional Miljösamverkan i de län där sådana projekt finns.

Den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen genomgår en kontinuerlig utvecklig utifrån erfarenhet av att bedriva verksamheten. Utveckling och förbättring kan ske både inom den egna verksamheten och i samverkan med andra aktörer.

Länsstyrelsens operativa tillsyn inom miljöbalkens olika områden är till stora delar händelsestyrd genom inkommande miljörapporter, anmälnings- och klagomålsärenden med mera. Utifrån rådande resurser prioriteras egeninitierad tillsyn på miljöfarlig verksamhet, förorenad mark samt Sevesotillsyn. Den egeninitierade tillsynen utgår dels från miljö kvalitetsmålen, där giftfri miljö varit i fokus, dels från tidigare erfarenheter av verksamheternas egenkontroll kopplat till risk för påverkan på människors hälsa och miljön. Under året har förbättringsarbete påbörjats genom uppdatering av behovsutredning. I det arbetet ligger bland annat översyn av tillsynsmetoder. För att frigöra tid till egeninitierad tillsyn har handläggningsrutiner till exempel inom områdena 12:6 samråd, biotopskydd och terrängkörning förbättrats. Trots detta kvarstår problem med att bedriva egeninitierad tillsyn inom områdena vattenverksamhet och områdesskydd. Särskild väd gäller egeninitierad tillsyn över vattenverksamhet

bedöms avvikelserna som stor gentemot det behov som föreligger för att god status ska vara möjlig att uppnå i länets vattenförekomster senast år 2015 eller 2021.

Länsstyrelsens tillsyn över miljöfarlig verksamhet bedöms normalt väl motsvara verksamheternas tillsynsbehov. Planerad tillsynstid är också i nivå med vad verksamheterna betalar i tillsynsavgift men en långtidssjukskrivning och en vakant tjänst har under året lett till ett lägre utfall. En brist är att Länsstyrelsen i något för stor utsträckning överlåtit tillsyn över miljöfarlig verksamhet till kommunerna i länet. En liten tillsynsverksamhet är sårbar för personalförändringar. Balansen mellan kommunal och regional tillsyn bedöms inte heller vara optimal ur effektivitetssynpunkt. Det föreligger därför ett behov att i enlighet med miljötillsynsförordningen se över den överlåtna tillsynen. Udda verksamheter, där det finns behov av hög specialkompetens för att fullgöra tillsynsuppdraget, bedömer vi företrädesvis bör tillsynas av Länsstyrelsen. Många av kommunerna i länet är små och saknar förutsättningar att bibehålla och utveckla den kompetens som är nödvändig för tillsyn av större miljöfarliga anläggningar. Detta har kunnat konstateras efter att genom kommunbesök ha följt upp och utvärderat kommunernas tillsyn. Ur ett regionalt perspektiv skulle också ett visst strategiskt återtag av tillsyn över miljöfarliga verksamheter komma kommunerna till del genom att det förbättrar våra möjligheter att ge god tillsynsvägledning. I nuläget är dock finansieringen av vår tillsynsverksamhet ett hinder för att uppnå rätt balans mellan kommunal och regional tillsyn. Ett återtag av tillsynsobjekt leder nämligen inte till att Länsstyrelsen per automatik ges motsvarande resursförstärkning. Länsstyrelsen föreslår därför att det inrättas ett system där Länsstyrelsen omgående efter ett återtagande av tillsynsobjekt betalas riktade medel för tillsyn motsvarande den avgift verksamheten betalar.

Länsstyrelsen bedömer att den tillsynsvägledande verksamheten håller hög kvalitet utifrån rådande förutsättningar, detta är också något som kommunerna i länet i många sammanhang har bekräftat. Särskilt har uppskattats den uppföljning och utvärdering av kommunernas tillsyn som Länsstyrelsen har genomfört. Mer om den tillsynsvägledande verksamheten finns redovisat under återrapportering av uppdrag 52. En framgångsfaktor i tillsynsvägledningen har varit att samordnaren har en mycket god kunskap om tillsyn och kommunal tillsynsverksamhet. Samtidigt är det sårbart att vägledningen till stor del bygger på en persons insats. Med ökad egen tillsynsverksamhet ges fler handläggare möjlighet att delta i tillsynsvägledande aktiviteter. En utvecklingspotential som redan påbörjats är att via tillsynsvägledningen lyfta fram Länsstyrelsens tvärsektoriella arbete med de regionala miljö kvalitetsmålen, åtgärdsprogram för vatten, kontroll av tvärvillkor, greppa näringen, återkoppling av överklagade ärenden, bullerfrågor i planeringen med mera.

På ett mer övergripande plan finns förbättringspotential vad gäller samordning och rollfördelning mellan länsstyrelsernas tillsynsvägledning och de centrala myndigheternas tillsynsvägledning. Idag har länsstyrelserna parallellt med centrala myndigheter vägledningsansvar inom regionen. Vad som kan förbättras är samordningen av tillsynsprojekt samt en tydligare uppdelning av vem som gör vad. Länsstyrelsernas styrka som tillsynsvägledande myndigheter ligger i den nära kontakt som man får med kommunerna i länet genom att ordna handläggarträffar med mera. Särskilt i ett län som Uppsala län, som saknar regionalt miljösamverkansförbund, har Länsstyrelsens aktiviteter där handläggare möts och diskuterar ett stort värde för att främja en enhetlig tillsyn. Regional samverkan sker också i form av miljöbrottsamråd. Under året har Länsstyrelsen arrangerat en miljöbrottsamverkansträff för kommuner, egenpersonal, åklagare och polis.

Miljösamverkan Sverige är ett samverkansorgan kring tillsyn och tillsynsvägledning inom miljöbalksområdet mellan Sveriges länsstyrelser, Naturvårdsverket och Socialstyrelsen. Samarbetet ska öka samsynen mellan länsstyrelserna och ge en mer enhetlig hantering i tillsynsfrågor samt stödja länsstyrelserna både i deras roll som tillsynsvägledare och som operativ tillsynsmyndighet.

Miljösamverkan Sverige arbetade under 2011 med sammanlagt sju olika projekt. Två projektledare, 33 länsstyrelsemedarbetare från 16 olika län, två personer från Naturvårdsverket samt en representant från vardera Generalläkaren, Ljungby kommun, Vattenmyndigheten Bottenhavet respektive Vattenmyndigheten Bottenviken har deltagit i de olika projektgrupperna. Under 2011 deltog ingen medarbetare från Länsstyrelsen Uppsala. Projektgrupperna arbetar aktivt på en intern webbaserad grupparbetsplats. Projektrapporter finns tillgängliga på www.miljosamverkansverige.se. Den samlade kostnaden för 2011 års verksamhet har preliminärt uppgått till 2,1 miljoner kronor.

Projekt som avslutades 2011:

- *Förbränning-Tillsyn*: projektet har tagit fram ett handläggarstöd med syfte att ge samsyn och hjälp vid tillsyn av stora förbränningsanläggningar och anläggningar som förbränner avfall.
- *Länsstyrelserna och skyddet av människors hälsa*: projektet har tydliggjort hur länsstyrelserna medverkar till skyddet av människors hälsa och hur länsstyrelserna arbetar med tillsynsvägledning inom området.
- *Optimal tillsynsplan*: projektet har tagit fram en rubrikmall för länsstyrelsernas tillsynsplan, ett skelett till tillsynsplan med förklarande text. Rubrikmallen är uppbyggd kring länsstyrelsernas gemensamma verksamhetsstruktur (VÄS). Denna struktur valdes för att länsstyrelserna lättare ska kunna göra uppföljningar av tid och kostnad och göra avvägningar mellan olika tillsynsområden. Den valda strukturen möjliggör också jämförelser mellan länen.
- *Tillsynsutbildning*: att bedriva en effektiv miljötillsyn är en viktig utmaning inför framtiden. Miljösamverkan Sverige har tagit fram ett koncept för en nationell tillsynsutbildning och genomfört en pilotutbildning för 40 deltagare under september 2011. Pilotutbildningen utvärderades och utbildningskonceptet justerades därefter.

Projekt som startade 2011:

- *Samsyn i hantering av 12:6 samråd*: syftet med projektet är att på sikt åstadkomma en mer likriktad och effektiv hantering av 12:6 samråd inom länsstyrelserna genom att ta fram ett handläggarstöd. Detta sker delvis i samverkan med det länsstyrelsegemensamma P4-projektet med e-hantering av samrådsanmälan.
- *Tillsyn MKN vatten*: ett övergripande mål för projektet är att i vissa delar tydliggöra för tillsynsmyndigheterna hur de kan agera för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås, vilka möjligheter och skyldigheter de har och vilka begränsningar som finns.
- *Vattenkraft egenkontroll/recipientkontroll*: projektets syfte är att skapa gemensamma utgångspunkter för en väl fungerande egenkontroll för vattenkraft. Det är viktigt att belysa kopplingen mellan verksamheters påverkan och en skäligen övervakningsinsats. Ett vägledningsdokument kommer att ge en tydlighet gentemot verksamhetsutövarna om vad som krävs inom ramen för egenkontrollen och en möjlighet för tillsynsmyndigheterna (i regel länsstyrelserna) att vid tillsyn ställa likvärdiga krav.

I Uppsala län finns inget regionalt miljösamverkansprojekt annat än de tillsynsvägläddande aktiviteter som Länsstyrelsen bedriver.

52. Länsstyrelserna ska efter samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelserna ska redovisa hur länsstyrelsernas arbete har bedrivits.

Länsstyrelsen har identifierat behovet av tillsynsvägledning i samband med att flerårsplan för tillsynsvägledning togs fram. Planen uppdateras årligen i samverkan med kommunernas miljöchefer. Behov av tillsynsvägledning har även fångats upp genom Länsstyrelsens kontinuerliga uppföljning och utvärdering av kommunernas operativa tillsyn samt i andra kontakter med kommunernas handläggare. Länsstyrelsen har aktivt stött Naturvårdsverkets vägledningsplan i frågor om tillsyn, kemiska produkter, enskilda avlopp och miljö kvalitetsnormer i tillsynen. Aktiviteter till stöd för Naturvårdsverkets vägledningsplan är handläggarträffar inom områdena tillsyn av småbåtshamnar, lantbruk, enskilda avlopp samt kemikalietillsyn. Vad gäller enskilda avlopp har Länsstyrelsen även medverkat nationellt i vägledningssammanhang, bland annat genom att vara föredragande på avloppskonferenser. Vidare har Länsstyrelsen varit projektledare för projektet *Myndighetens roll för att säkra funktionen hos minireningsverk*, finansierat av havsmiljöanslaget.

Under året har två kommunbesök genomförts för uppföljning/utvärdering av kommunernas tillsyn. Därigenom har samtliga kommuner under en tvåårsperiod fått besök. En återkopplingsdag, riktad till kommunernas miljöchefer, genomfördes med tema behovsutredningar och tillsynsplaner. Under året arrangerades också en länsträff med tema yrkesrollen tillsynare - etik, bemötande och kommunikation. I samarbete med vattenförvaltningens utåtriktade arbete har även frågor om tillsyn och miljö kvalitetsnormer behandlats. Utöver ovanstående har vägledning även skett inom områdena förorenad mark och hälsoskydd genom handläggarträffar och utbildningar.

54. Länsstyrelserna ska fortsätta arbetet med biologisk mångfald och naturvård när det gäller bl.a. områdesskydd, restaurering, förvaltning och samhällsplanering. Länsstyrelserna ska särskilt:

- Skydda värdefulla naturområden enligt miljökvalitetsmålen. Bevarande av skogar är högt prioriterat och ska ske med utgångspunkt i strategierna för formellt skydd av skog,
- förvalta skyddade områden väl, fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet, samt
- se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, företag och andra aktörer.

Länsstyrelserna ska vidare översiktligt redovisa viktigare insatser inom området. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa hur arbetet med naturvårdsavtal för bevarande av skyddsvärda områden utvecklas.

Skydda värdefulla naturområden enligt miljökvalitetsmålen

Länsstyrelsen har bildat tre nya naturreservat. Fyra reservatsärenden har remitterats till berörda sakägare varav ett reservat på 55 tusen hektar och med marin inriktning berör flera hundra sakägare. Totalt har 35 853 tusen kronor betalats ut till markägare som ersättning för mark som kommer att ingå i naturreservat eller för naturvårdsavtal. Det handlar om 16 olika objekt och en total areal om 387 hektar, varav 348 hektar är produktiv skogsmark.

Förvalta skyddade områden väl, fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet

Länsstyrelsen har bland annat restaurerat ängar, betesmarker och lövskogar. Slåtter har utförts i flera områden och där det av olika anledningar inte har fungerat med EU-stöd har Länsstyrelsen tecknat avtal med djurhållare för att upprätthålla bete och därmed en god skötsel. Länsstyrelsen har tagit fram en folder med kartor och information om samtliga djurskyddsområden längs kusten och i Mälaren. Målet med foldern är en ökad medvetenhet bland allmänheten och därmed färre störningar i djurskyddsområdena.

Länsstyrelsen har valt att prioritera arter som har sin huvudsakliga utbredning i länet och dessutom är högt klassade i rödlistan. Länsstyrelsen bedömer att förvaltningen av den hotade arten skrântärna har lyckats bra. Åtgärderna omfattar mink- och gråtrutsjakt, kameraövervakning, fältbesök och uppföljning av ringmärkning. Under året har flodkräfta inventerats i samarbete med lokala markägare och fiskevårdsföreningar. Länsstyrelsen har hanterat ett flertal större remisser, bland annat slutförvar Forsmark, väg 288 samt tre 400 kV kraftledningsgator där kunskap och underlag kring artbevarande varit en viktig tillgång.

Länsstyrelsen genomför kontinuerlig inventering och kvalitetssäkring av rovdjur enligt gällande föreskrifter. Arbetet registreras i databasen rovdjursforum och resulterade under året bland annat i 28 kvalitetssäkrade lodjursfyringringar. Myndigheten besiktade ett tjugotal misstänkta rovdjursangrepp varav nio kunde konstateras vara rovdjursskadade och rovdjursdödade tamdjur och betalade ut bidrag till två rovdjursavvisande stängsel och ersättningar för sex rovdjursdödade tamdjur till ett totalt belopp om 19 850 kronor. Viltförvaltningsdelegationen har sammanträtt vid fyra tillfällen.

Länsstyrelsen arbetar systematiskt med att ta fram skyltar och foldrar för nya naturreservat och äldre reservat där informationen blivit föråldrad. Länsstyrelsen har uppdaterat all information på hemsidan kring länets 130 naturreservat. Mycket tid har lagts på projektering av nya anläggningar för besökare. Bland annat har ritningar tagits fram och avtal tecknats för att bygga en större entrébyggnad i Hjälvastavikens naturreservat samt för byggnation av toaletter i tre välbesökta reservat. Länsstyrelsen har förbättrat informationen och rutinerna kring uthyrning av gårdarna Risön och Västergärde i Florarnas naturreservat. Totalt var gårdarna uthyrda under 49 dygn vilket är en fördubbling sedan förra året. Myndigheten har löpande arbetat med underhåll av till exempel stigar, eldplatser, spänger och andra anläggningar för friluftsliv. Nya parkeringsplatser har anlagts och vägar har rustats i totalt i tio reservat.

Länsstyrelsen har hjälpt till att sprida kunskap om boken *Vardagsnatur – 90 arter på 14 språk*, vilket är en del av integrationsarbetet likväl som arbetet med barn. Länsstyrelsen har även deltagit på arrangemang som anordnas för allmänheten i syfte att öka intresset för länets natur.

Se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, företag och andra aktörer

Länsstyrelsen har haft löpande kontakt med många olika aktörer som till exempel markägare, entreprenörer och besökare. Förutom en mängd kontakter med enskilda personer har samverkan skett i lokala skötselråd och genom möten med olika samfälligheter.

Länsstyrelsen har lagt ner mycket tid och resurser i Hjälstavikens naturreservat. Myndigheten har bland annat träffat alla djurhållare, tagit fram en betesplan och satt upp stängsel för att skydda grödor mot betande gäss.

Arbetet med nyttjanderättsavtal och kontakter med till exempel jaktlag sköts löpande. Kontinuerlig bevakning och översyn sker av avtal som närmar sig datum för uppsägning och ordning råder i pärmor och listor. Under året har 26 nya avtal tecknats.

Länsstyrelsen har deltagit i arbetet med att ta fram *Utflyktsprogram 2011*. Programmet togs fram i samverkan med Upplandsstiftelsen, länets kommuner och ideella föreningar och var inriktat mot upplevelser i natur- och kulturmiljöer. Totalt ingick 21 aktiviteter, varav flera var anpassade för barn och mer än hälften genomfördes i naturskyddade områden. Programmet är en viktig del i arbetet med stärkt dialog och ökad delaktighet i det generella arbetet med bildande och skötsel av naturreservat.

En ansökningsomgång inom den *Lokala Naturvårdssatsningen (LONA – Regeringens satsning på lokala naturvårdsprojekt)* har genomförts där nio ansökningar behandlades och sju projekt beviljades statsbidrag. Totalt 1,2 miljoner av sökta 2,5 miljoner kronor kommer att betalas ut efter särskilda utbetalningsplaner. I de nya projekten deltar sju kommuner (med flera olika förvaltningar), sju ideella föreningar och ytterligare flera lokala aktörer. Länsstyrelsen har också hanterat tidigare beviljade LONA-projekt när det gäller till exempel rådgivning, utbetalningar och rapporter.

För att öka kunskapen om aspens naturvärden arrangerade Länsstyrelsen ett nationellt seminarium under två dagar i september. Det lockade cirka 40 deltagare från Sverige och Norge samt från olika organisationer.

Länsstyrelsen har ett gott samarbete med *Biotopia (Biologiska museet)* i Uppsala. Under året har samarbetet resulterat i en permanent och en tillfällig utställning. Den permanenta utställningen rör dels information om rovdjur i form av bildspel i utställningens befintliga miljö och dels föredrag/kurs om rovdjur och deras spår. Den tillfälliga utställningen rör information om naturmiljöer och arter i Uppsala län och riktar sig i första hand till barn. Barnen får lära sig vad djur och växter, behöver för att klara sig och vilka hinder det finns för deras överlevnad. Biotopia har enligt egen utsago drygt hundra tusen besökare per år.

Länsstyrelsen nyttjar en webbsida, www.rovobs.se, där allmänheten ges möjlighet att inrapportera observationer av rovdjur. Länsstyrelsen får information via sms vid varje inrapportering och har som ambition att omedelbart kontakta samtliga rapportörer av familjegrupper av lodjur samt vargförekomst. Under året har 698 observationer av stora rovdjur inrapporterats fördelade på 644 lodjursobservationer, 37 varg, nio björn och åtta kungsörn.

Länsstyrelsens arbete med rovdjurspolitiken genomförs i tät dialog med framförallt övriga länsstyrelser i mellersta förvaltningsområdet där den så kallade beredningsgruppen träffas regelbundet. I gruppen bereds bland annat ärenden inför samverkansrådsmötena med länens Landshövdingar.

Fjorton informationsmöten och föredrag kring Länsstyrelsens roll inom rovdjursförvaltningen har hållits. Bland annat har länets kommunpolitiker inom alliansen informerats liksom allmänheten på ett stort möte arrangerat av naturskyddsföreningen (verifieras via inbjudan och dagordning). Två debattartiklar av Länsstyrelsen kring den regionala förvaltningen av rovdjur har publicerats i länets största tidning och inslag har funnits i ABC samt TV4.

Länsstyrelserna ska vidare översiktligt redovisa viktigare insatser inom området

EU projektet *Lake Mälaren Inner Archipelago* (Life+ Nature projekt) där Länsstyrelsen förfogar över tjugo miljoner kronor löper enligt tidplan. Länsstyrelsen har under året genomfört naturvårdande röjningar och avverkningar i cirka 51 hektar fördelade inom tre reservat. Förberedelser i fält har gjorts för kommande arbeten med röjningar och avverkningar i ytterligare tre områden. Länsstyrelsen har upphandlat fräsning av strandängar med en areal om totalt 36 hektar i tre naturreservat och Natura 2000-områden. Inom projektets regi har Länsstyrelsen under året även anlagt ett färjefäste på naturreservatet Bryggholmen och tagit fram en informationsstig anpassad för barn i Hjälstavikens naturreservat. Vidare har Länsstyrelsen genomfört ett omfattande förberedande arbete för ett fågeltorn och ett tillgänglighetsanpassat gömsle med tillhörande spång i Hjälstavikens naturreservat.

Länsstyrelsen har under året satsat på att nymarkera och restaurera reservatsgränser. Totalt har en sträcka på 94 kilometer röjts och målats i 24 naturreservat. Länsstyrelsen har även satsat på skötsel av betesmarker genom att sätta upp totalt tio tusen meter stängsel i nio naturreservat.

På regeringens uppdrag har Länsstyrelsen besvarat ett flertal remisser gällande främst förvaltning av varg. Myndigheten har genom sin viltförvaltningsdelegation den 3 februari tagit beslut om indelning av länet i jaktområden för lodjur och den 30 september tagit beslut om utsättningsområde för vuxen varg.

Länsstyrelsens besiktningsman har en speciellt utbildad spårhund för rovdjur som myndigheten löpande låter vidareutbildas i regi av SLU/Viltskadecenter.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa hur arbetet med naturvårdsavtal för bevarande av skyddsvärda områden utvecklas

Under året har diskussioner om naturvårdsavtal förts för sammanlagt fyra områden, i vilka Länsstyrelsen också varit intresserad av att skydda skogen genom naturreservat. Diskussionerna med markägarna har lett till tecknande av tre naturvårdsavtal om vardera fem år. Avtalens totala areal är 72,9 hektar, varav 65,8 hektar är produktiv skogsmark. För det fjärde området har förnyade diskussioner om reservatsbildning kommit igång på markägarnas initiativ. Total kostnad för naturvårdsavtalen är 650 tusen kronor.

Länsstyrelsen har arbetat med framtagande av skötselplan för det naturvårdsavtal som tecknades 2010.

58. Länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands, Skåne, Jönköpings, Östergötlands, Uppsala och Västerbottens län ska, för de kommuner eller områden där det fastställts åtgärdsprogram med syfte att nå miljö kvalitetsnormerna för luftkvalitet, redovisa i vilken grad åtgärderna har genomförts, vilken effekt åtgärderna bedöms ha haft på halterna samt om miljö kvalitetsnormerna följs.

Länsstyrelsen fastställde den 24 november 2006 Uppsala kommuns förslag till åtgärdsprogram för att klara miljö kvalitetsnormerna (MKN) för partiklar och kvävedioxid. Uppsala kommun kompletterade våren 2009 åtgärdsprogrammet med en åtgärdsplan för 2009-2010. Åtgärderna beskrivs nedan.

Åtgärd	Genomförd
Hastighetsbegränsning i delar av innerstaden till 30 km/tim	Ja
Begränsad framkomlighet på utsatta gator	Påbörjat
Dubbdäcksförbud på Kungsgatan	Ja
Miljözon för tyngre trafik	Nej. Planerad 1 januari 2012
Information och marknadsföring	Ja

Löpande åtgärder enligt Åtgärdsprogrammet:

Marknadsplan för busstrafiken	Ja
Införande av "den mjuka busslinjen", flex och närlinje	Ja
Harmonisering av region och stadstrafiken	Ja
Gatustädning inklusive våtrengöring av vägbanan	Ja
Förbättring av kringleden kring Uppsala	Ja, till största delen

Effekter av åtgärderna på halterna av luftföroreningar och MKN:

- *Partiklar:* Under 2010 har halterna av partiklar, PM10, minskat och för första gången sedan mätningarna startade har dygnsnormen klarats. Halterna låg under MKN både vad gäller årsmedelvärdet och timmedelvärdet. De lägre halterna kan möjligen förklaras med dubbdäcksförbudet, hastighetssänkningen men också på grund av att gatorna varit snötäckta i större utsträckning.
- *Kvävedioxid (NO₂):* Kvävedioxidhalterna på Kungsgatan visar på högre värden under 2010 än tidigare år. Halterna överskrider MKN både med avseende på dygnsmedelvärdet och för årsmedelvärdet. Huvudorsaken till att MKN överskrids utmed vissa delar av Kungsgatan är den intensiva biltrafiken i kombination med det slutna gaturummet. Att halterna var högre 2010 än tidigare år kan möjligen ha orsakats av faktorer såsom ökat antal inversionsperioder på grund av kallt väder, en större andel dieseldrivna fordon och en ökad andel tunga fordon jämfört med tidigare år. Bidraget från var och en av dessa faktorer är idag inte undersökt. Mätningar av NO₂-halterna vid Kungsgatan sker kontinuerligt för att möjliggöra en utvärdering av insatta åtgärder.
- *Övrigt:* Satsningen på en marknadsplan för och harmoniseringen av busstrafiken har resulterat i en ökning av antalet resor med drygt en miljon eller 9,4 procent.

60. Länsstyrelserna ska särskilt verka för att arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser och resultat i vattenmiljöarbetet.

Arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas först och främst genom att de vattenrelaterade frågorna tillsammans med andra naturvårdsfrågor samlas inom en och samma enhet, Naturmiljöenheten. Länsstyrelsen har också definierat en organisation och rutiner för intern samordning inom strategiskt miljöarbete. En bärande del i organisationen är arbetsgrupper, varav en berör vattenrelaterade miljö kvalitetsmål. Här samordnas och diskuteras bland annat uppdrag med bäring på vattenområdet inom landsbygdsutveckling, tillstånd och prövning av verksamheter med miljöpåverkan, vattenverksamhet, samhällsplanering, bevarande av naturmiljöer, regional miljöövervakning, fiskenäring och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Dessa frågor diskuteras också i återkommande möten med kommunernas miljöstrategier.

Under 2011 har myndigheten påbörjat arbetet med att ta fram fördjupade åtgärdsunderlag, som ska styra åtgärdsarbetet för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten och ligga till grund för nästa förvaltningscykels åtgärdsprogram. Det arbetet samordnas i stor utsträckning både med övriga län i Norra Östersjödistrikten men också nationellt, genom gemensamma mallar och nationella dialogmöten.

Den vattenrelaterade miljöövervakningen har anpassats till vattenförvaltningens krav på mätvariabler och mätintervall. Kommunernas samordnade recipientkontroll har ingått i revideringen och samordnats på samma sätt som den regionala övervakningen. Länsstyrelsen deltar också i den samordnade miljöövervakning som Svealands Kustvattenvårdsförbund och Mälarens vattenvårdsförbund genomför.

Ett mycket stort framsteg inom samverkan och samarbete är de *vattenverkstäder* som Länsstyrelsen bjudit in till under året. Kommunrepresentanter från förvaltningar för planering, naturvård, miljöskydd och VA har träffat Länsstyrelsens representanter från berörda sakområden. Tillsammans har vi diskuterat och föreslagit konkreta åtgärder inom kommunens rådighet som kan bidra till att vattenförvaltningens mål för 2015 och 2021 uppnås.

Arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten har införlivats i Greppa Näringens informationsarbete och bland annat initierat avrinningsområdesvisa projekt (till exempel Greppa Näringen i Tämnanån). Alla lantbrukare inom ett avrinningsområde har bjudits in till informationsträff och erbjudits att ansluta sig till Greppa Näringen. Arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten har också införlivats i Greppa Näringens grundkurser. Antalet anslutna lantbrukare ökar i Uppsala län.

Ett flertal konkreta åtgärder har genomförts under 2011. Kommunerna nyttjar Länsstyrelsens resultat från arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön vid prioritering av sin

tillsyn. Flera kommuner har, med hjälp av LOVA-stöd från Länsstyrelsen, påbörjat arbetet med att ta fram VA-planer. Länsstyrelsen arbetar för att få igång ett arbete med en regional vattenförsörjningsplan. Inom projektet *En levande Karlholmsfjärd* och projektet *Fri vandringsväg förbi Karlholmsdammen i Tämnrån* har Länsstyrelsen genomfört ett tillsynsprojekt på vattendomar och i samarbete med Tierps kommun påbörjat öppnandet av en fiskvandringsväg i Tämnråns nedersta damm. I Tämnrån verkar också ett vattenråd som är mycket aktiva i arbetet med lokal samverkan kring restaurering av sjön Tämnrån. Vattenrådet samarbetar både med forskare på SLU och med Länsstyrelsen. Ett annat vattenråd som arbetar framgångsrikt är Östhammars fjärråd, där ett stort antal aktörer samverkar för att förbättra vattenmiljön i ett kustvattenområde.

4.11. Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

VOLYMER OCH PRESTATIONER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	4,48	5,38	4,38
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,39	2,39	1,19
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	15 380	12 530	9 641
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	10,96%	8,78%	6,27%
Antal inkomna ärenden	84	62	77
Antal beslutade ärenden	132	117	85
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	47	85
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	4	1 481

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhetskod 45*

Länsstyrelsen har under åren 2010 och 2011 infört uppföljningsrutiner för ärendehantering vilket gett resultatet att antalet ej beslutade ärenden äldre än två år har reducerats markant.

Krisberedskap

Länsstyrelsen har under året inbjudit till konferens med målgruppen förvaltningschefer, divisionschefer eller motsvarande under en lunch till lunch konferens. Syftet med konferensen var att informera länets kommuner och landsting om nyheter, förändringar och det arbete som löpande pågår inom krisberedskapsområdet centralt och regionalt. Konferensen, som planades att genomföras på våren 2011, ställdes in på grund av för få anmälda deltagare. Under hösten genomfördes en konferens med länets politiker som främsta målgrupp. Syftet med konferensen är samma som vid vårkonferensen det vill säga att informera länets kommuner och landsting om nyheter, förändringar och det arbete som löpande pågår inom krisberedskapsområdet centralt och regionalt. Vid konferensen deltog cirka 100 personer. Utöver detta så träffas länets krishanteringsråd en gång per år. I rådet ingår cirka 140 personer. Rådet utgör en kompetensbank till länets krishanteringsorganisation, CeSam (Samverkan i C län).

I CeSam ingår flera arbetsgrupper som under året träffas varje kvartal. I CeSam risk- och sårbarhetsgrupp ingår kommunernas, landstingets och polisens beredskapssamordnare och i CeSam Informatörsnätverk ingår kommunernas, primärvårdens, sjukhusens, Landstingets, polisens, Uppsala universitets och SLUs informationsansvariga. Dessa två grupper har träffats en gång i kvartalet för att arbeta med specifika frågor inom respektive område. Grupperna har gjort en studieresa under sensommaren till Göteborg för att inhämta nya idéer och fördjupa samverkansformerna. CeSam utbildningsgrupp tar tillsammans med Västmanland län fram utbildningskatalog och genomför regionala samverkanskurser, mediautbildning och stabsutbildningar. CeSam RSF (Regional samordningsfunktion) har nystartat under året och arbetar med CBRNE frågor. Vidare så finns en CeSam kärna där en allsidigt sammansatt grupp av förstahandskontakter inom länet ingår. Med i CeSams kärna är räddningstjänst som går beredskap, P4, Kustbevakningen, Svenska kyrkan, Försvarsmakten, SOS alarm, Landstinget, polisen och Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen samverkar med länssammanslutningen ÖSAM och har deltagit i värdlänets aktiviteter (Västmanland) under året samt aktivt drivit frågor, som sammankallade, i ÖSAM Krishanteringsgrupp.

Utöver detta så har två större projekt drivits under året. Projektet med den regionala kriskommunikationsplanen vilken planeras att fortsätta under 2012. Målet är att länets organisationer ska ha en gemensam kriskommunikationsstrategi. Syftet med projektet är att minimera att händelser blir ägarlösa avseende information.

Utöver det så pågår ytterligare ett projekt som benämns *Riskbild Uppsala län*. Projektets mål är att öka möjligheten till goda beslut i svåra situationer genom bra beslutsunderlag i form av kartbilder, både digitala och i papper. Kartorna ska innehålla samtliga samhällsviktiga verksamheter inom kommunen. Alla kommuner och landsting får ta del av resultatet. Arbetet med att ta fram underlag har underlättats genom att delar av kommunernas underlag från Styrel-projektet har kunnat användas.

Kärnkraft

Länsstyrelsen har under året kallat samman myndigheter och organisationer som ingår i och är delaktiga i planeringen av beredskap för kärnteknisk anläggning enligt lag (2003:778) och förordning (2003:789) om skydd mot olyckor för att utveckla planeringen av kärnteknisk olycka, revidera beredskapsplaner och planera för regional övning Grepen.

Övning Grepen har haft som fokusområde att pröva indikeringsorganisationen och att utveckla en ny indikeringsstrategi i samarbete med Strålsäkerhetsmyndigheten. Övningen gav också tillfälle för verksamheten vid utrymningsstationen att pröva en ny grupperingsorganisation. De lärdomar som uppstod efter övningen har inarbetats i respektive myndighets och organisations planverk.

Länsstyrelsen har i samarbete med länsstyrelserna i Halland, Kalmar och Skåne påbörjat arbetet med ett regeringsuppdrag som syftar till att utveckla samverkan och samordningen mellan kärnkraftslänen. I samarbete med Strålsäkerhetsmyndigheten har länsstyrelserna i Uppsala, Halland och Kalmar fortsatt arbete med utvecklande projekt inom området indikering kring kärnkraftsverk samt samordning och ledning utav gemensamma mätesurser. Länsstyrelsen har slutit avtal med Sveriges krisstödsförbund om att tillhandahålla personal för frivillig tjänstgöring inom Länsstyrelsens organisation för hantering av olycka vid kärnteknisk anläggning. Vidare har implementering av en ny organisation för personalberedskap vid Länsstyrelsen utgjort en stor del av arbetet.

Staben för ledning av en olycka inom myndighetens ansvarsområde har byggts upp genom funktionsindelning, dock med anpassning till Beredskapsplan Forsmark. De aktuella funktionerna är: L1 – personal, L2 – faktainhämtning, L3 – insatsledning, L4 - teknik, samband och expedition L5 – planering, L6 - analys/controller, L7 – information, L8 - uppgiftsberoende verksamhet Grundutbildning stab (Gu) och befattningsutbildningar sker på förmiddagar. Gu kärnkraft är heldag. Hugin är Länsstyrelsen i Uppsala läns ledningsplats.

Följande övning och utbildning är genomförda under 2011:

Kategori	Utbildning/Övning	Plats	Antal pers	2011
Alla	Gu kärnkraft på Forsmarksverket		100	11-03-7, 10, 28, 29
Alla	Gu stab i Hugin		100	11-01-11, 13, 14, 25, 26, 28
Personal inom funktionen L1	Befattningsutb		12	11-02-08
Personal inom funktionen L2	Befattningsutb		7	11-02-09
Personal inom funktionen L3	Befattningsutb		10	11-02-10
Personal inom funktionen L3	Befattningsutb		25	11-11-24
Personal inom funktionen L7	Befattningsutb		20	11-12-13

Personal inom funktionen L8	Vid behov			
Funktionschefer				
Mätorg. Uppsala	GU Kärnkraft på Forsmarksverket		50	11-05-02, 11-05-26
Kustbevakningen	GU Kärnkraft på Forsmarksverket		2	11-05-12
Tierps kommun	GU Kärnkraft på Forsmarksverket		25	
Fältorganisation och stab	GREPEN 2011			11-11-23
Mätorganisationen	10 indikeringsövningar	Skyttorp	20	11-09-05
		Storvreta	20	11-09-12
		Almunge	20	11-09-13
		Knutby	18	11-09-19
		Hallstavik	20	11-09-26
		Österbybruk	20	11-10-03
		Öregrund	12	11-10-19
		Skärplinge	10	11-10-24
		Alunda	10	11-10-31
		Östhammar	24	11-11-10
Räddningstjänst, sjukvård och polis	Regional samverkanskurs 1		24	11-03-23--24
Räddningstjänst, sjukvård polis och FM	Regional samverkanskurs 2		20	11-10-12--13
Frivillig org	Dosimetriutb		12	11-11-07
Tierps kommun	Stabsutbildning grund		20	11-05-04
Östhammars kommun	Stabsutbildning grund		25	11-05-13
Östhammars kommun	Stabsutbildning forts.		25	11-11-18
Fältorg och L3	Övning Grepen		100	11-11-23

Befattningsutbildningar för personal inom funktionerna L4, L5 och L6 var planerade att utföras under året med ställdes in på grund av för få deltagare.

Nedan följer åiterrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

72. För att förbättra uppföljningen av samhällets krisberedskap ska länsstyrelserna göra en översiktlig regional sammanställning, analys och värdering av de risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som kommuner och landsting ska göra enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska bedöma i vilken utsträckning enskilda kommuner och landsting analyserat och dokumenterat de extraordinära händelser som kan inträffa i fredstid, hur dessa händelser kan påverka kommunernas och landstingens verksamheter, samt vilken förmåga kommunerna och landstingen har att verka vid en sådan händelse. Länsstyrelsen ska även senast den 1 mars 2011 till regeringen (Försvarsdepartementet) och i årsredovisningen för verksamhetsåret 2011 redovisa hur stor andel av länets kommuner och landsting som under det senaste året har kommit in med en risk- och sårbarhetsanalys. Länsstyrelsen ska också redovisa hur stor andel av inkomna risk- och sårbarhetsanalyser som enligt Länsstyrelsens värdering håller tillräckligt god kvalitet. Även den översiktliga regionala sammanställningen ska redovisas.

Länsstyrelsen har till den 1 mars 2011 lämnat in underlaget enligt regleringsbrevets punkt 72. Dokumentet finns med som bilaga till regional risk- och sårbarhetsanalys för 2011.

Länsstyrelsens uppföljning visar att samtliga kommuner i Uppsala län samt Landstinget i någon utsträckning analyserat och dokumenterat minst fem gemensamt överenskomna extraordinära händelser som kan inträffa i fredstid. Samtliga åtta kommuner samt Landstinget har aktivt arbetat med risk- och sårbarhetsanalys och sju av åtta kommuner och Landstinget har fastställt en risk- och sårbarhetsanalys 2010 eller tidigare samt handlingsplan till denna.

Med anledning av det stora arbete som genomförts med risk- och sårbarhetsanalyser 2007-2010 har Länsstyrelsen i samråd med kommuner och Landsting beslutat att en så kallad mellanårsrapportering enligt MSBs föreskrifter är tillräcklig för 2011 och att kommunerna istället kraftsamlar inför nästa stora

risk- och sårbarhetsanalys som ska vara klar året efter nästa mandatskifte (2014). En kommun och Landstinget har trots det valt att göra en ny risk- och sårbarhetsanalys 2011.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har varit omfattande eftersom kommuner tillsammans med Länsstyrelse och Landsting fattade ett gemensamt beslut att använda analysverktyget IBERO under analysperioden 2007-2010. Detta verktyg visade sig inte vara ultimata i vårt arbete varför en hel del tid och kraft ägnats åt systemet istället för åt analysen. Länsstyrelsen bedömer att det inskickade underlaget från kommunerna har varierande kvalitet, men med anledning av arbetets omfattning samt den gemensamma överenskommelsen om de fem olika scenarierna, godtagbar.

Länsstyrelsens bedömning av vad som är en godtagbar risk- och sårbarhetsanalys är att MSBs föreskrift 2010:6 efterföljs där bland annat hela det geografiska områdets risker beskrivs, analyseras och värderas.

Efter Länsstyrelsens uppföljning av lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap i september-oktober 2011 framgick det att kommunerna och Landstinget har en god förmåga att verka vid en extraordinär händelse.

För den översiktliga regionala sammanställningen av länets risk- och sårbarhetsanalyser hänvisas till *Risk- och sårbarhetsanalys 2011, Uppsala län* som redovisades för Socialdepartementet med kopia till MSB per den 15 november 2011.

Samtliga kommuner och landsting har under 2011 arbetat aktivt med processen risk- och sårbarhet. Utöver detta så har samtliga aktörer meddelat att avsikten är att gå vidare mot identifiering av grundläggande säkerhetsnivåer, kontinuitetshandling samt scenariodagar för att kontrollera förmåga i specifika fall mot resultatmålen.

Värderingen av förmåga har genomförts enligt anvisning och dokumentationen har gjorts utifrån uppföljningsbesök i länet under september-oktober 2011.

Kommun/landsting	Mellanårsrapport	RSA	Plan för hantering av extra ordinära händelser	Bedömning dokumentation	Bedömning av förmåga
Enköping	Ja	2010	Ja	God	Huvudsak god
Håbo	Ja	2010	Ja	God	Huvudsak god
Uppsala	Ja	2009	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Knivsta	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Heby	Nej	2011	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Östhammar	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Tierp	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Älvkarleby	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Landstinget	Nej	2011	Ja	God	Huvudsak god

73. Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, avseende skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen samt de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelsernas tillsyn enligt lagen ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Kommunernas åtaganden enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor kan huvudsakligen sammanfattas i följande punkter:

- Tillförsäkra kommuninnevånarna ett, med hänsyn till lokala förhållanden, tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor (*1 kap 1 §*)
- Planera och organisera sin räddningstjänst så att räddningsinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (*1 kap 3 §*)
- Tillsyn över brandskydd (*2 kap 2 § och 5 kap 1 §*)
- Tillsyn över farlig verksamhet (*2 kap 4 §*)
- Tillse att åtgärder vidtas för att förebygga bränder (*3 kap 1 §*)
- Underlätta för den enskilde kommuninnevånaren att fullgöra sina skyldigheter (*3 kap 2 §*)
- Ansvara för brandskyddskontroll (*3 kap 4 §*)

Tillsynsverksamheten planerad under hösten 2011 omfattade samtliga kommuner och räddningstjänstförbund i länet. Tillsyn var planerad att genomföras under hösten, men ingen tillsyn har utförts med anledning av att en handläggare inom området har slutat och att en ny ej rekryterats.

Länsstyrelsen har inte samordnat tillsynen av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och uppföljningen av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. Anledningen till detta är att det inte finns något intresse hos kommunerna att dessa två besök samordnas. Karaktären på besöken är mycket olika, och dessutom riktar de sig till olika målgrupper inom kommunen. Uppföljningen av avtalet har skett i samband med uppgifterna i RB 72. Resultatet av uppföljningen finns redovisat i Länsstyrelsens regionala risk- och sårbarhetsanalys för 2011.

2011 års bedömning är att kommunerna/räddningstjänstförbunden i länet överlag bedriver ett väl fungerande arbete inom ramen för deras åtagande enligt LSO, men anser samtidigt att kommunernas egenkontrollverksamhet bör utvecklas till att mer redovisa effekten av verksamheten, snarare än att enbart redovisa verksamhetens kvantitativa mått.

4.12. Kulturmiljö

VOLYMER OCH KOSTNADER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,35	2,05	1,57
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	5,78	5,08	5,06
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	8 642	6 530	6 170
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,16%	4,57%	4,01%
Antal inkomna ärenden	747	774	624
Antal beslutade ärenden	692	727	593
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	25	29	10
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	2 518	2 938	2 934
Nöjd Kund-Index – verksamhet 431, Fornminnen ⁵⁾	74		

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhetskod 43*

⁵⁾ Nöjd Kund-Index (NKI) för verksamhet 431 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2011. NKI varierar mellan 0 och 100, 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnittligt NKI för samtliga 21 länsstyrelser är 72.

Nöjd Kund-index för verksamheten 431, ansöknings-/tillståndsärenden som gäller fornminnen, har ett genomsnitt på 74, vilket är något högre än genomsnittet för alla länsstyrelserns arbete. Bland förbättringsområdena anges att Länsstyrelsen bör prioritera handläggningstiderna.

Årsarbetskrafter kvinnor inbegriper tre extraanställda personer under sammanlagt 16 månader under 2011 med uppgift att ta fram kunskapsunderlag (medel från 7:2-anslaget). Riksantikvarieämbetet hade öronmärkt medel för den insatsen, som motsvarar 1,33 årsarbetskrafter. Den handläggarkapacitet som funnits tillgänglig för ärendehandläggning och ska jämföras med tidigare år är 4,45 årsarbetskrafter kvinnor.

Antal inkomna ärenden under 2011 var 747 stycken som gällt verksamheterna 431-435. Utöver dem har Länsstyrelsen deltagit med kulturmiljöbedömningar i ytterligare 85 ärenden i verksamheterna 525, 402 och 407. De senaste två åren har ärendemängden varit likartad, men har omfattat ett hundratal fler ärenden än genomsnittet under de senaste tio åren. Antal beslutade ärenden var närmare 700 stycken, det vill säga nästan lika många som antalet inkommande. Länsstyrelsen har en eftersläpning med 375 öppna ärenden. Ärenden som ingår som led i en planeringsprocess har prioriterats. Ett sådant uppdrag är planering och beställning av uppdragsarkeologiska undersökningar för Ostkustbanan förbi Gamla Uppsala, vilka tagit mycket tid i anspråk. Antal ej beslutade ärenden äldre än två år är 25 stycken.

Bidragsutbetalningar från 7:2-anslaget har uppgått till 9 998 tusen kronor, varav 2 518 tusen kronor har betalats ut genom Länsstyrelsen medan övrigt har betalats ut direkt från Riksantikvarieämbetet.

I handläggningen av bygglov och förhandsbesked brukar kommunernas byggnadsnämnder höra Länsstyrelsen angående förekomsten av fornlämningar på eller i närheten av den tilltänkta byggnadsplatsen. I 2010 års plan- och bygglag stadgas en maximal handläggningstid om 10 veckor (nya PBL 9 kap 27). Länsstyrelsen har prioriterat ärenden som är led i en planeringsprocess av betydelse ur tillväxtpunkt framför att svara på förhandsbesked inom angiven tidsgräns.

De nya riktlinjerna för antikvarisk medverkan innebär att länsstyrelserna själva ska genomföra slutbesiktningar av genomförda byggnadsantikvariska och kyrkoantikvariska arbeten. Länsstyrelsen har prioriterat tillståndsprovning framför tillsyn och har endast följt upp att besluten följs genom den antikvariska expertens insända material.

I kulturmiljöarbetet 2011 har Länsstyrelsen prioriterat de delar av Länsstyrelseinstruktionens 2 § om att kulturmiljöområdets nationella mål får genomslag, det samordnande och sektorsövergripande ansvaret inom kulturmiljöområdet samt uppdraget att främja länets utveckling genom kulturmiljöarbetet.

Länsstyrelsen vill lyfta fram några exempel på konkreta aktiviteter under 2011 som bidragit till att de nationella målen och uppdragen i Länsstyrelseinstruktionen fått genomslag i Uppsala län.

Länsstyrelsen har arbetat med att uppfylla de nationella mål som handlar om att använda och utveckla kulturmiljöer som resurs för allas möjlighet till kulturupplevelser. Nedan följer några exempel:

- *Kulturresevat*: Under 2011 har Länsstyrelsen samarbetat med SLU, Upplandsstiftelsen, Uppsala universitet och ideella föreningar rörande vård och informationsinsatser i kulturresevatnen Lingnåre och Linnés Hammarby.
- *Vård av kulturlandskap*: Under året har Länsstyrelsen samarbetat med en konsult i en förstudie för att tillgängliggöra kulturvården i riksintresset Tierpslätten i ett sammanhängande landskapsperspektiv på samma sätt som tidigare inom Husby-Långhundra, som fungerat som uppskattad vandringsled.
- *Fullerö*: I planerna på att exploatera ett område för boende, handel och turism vid Fullerö norr om Uppsala ingår en idé om en temapark med vikingar (yttranden i planprocessen). Planerna satte ljuset på den principiella frågan om hur vi använder vår historia och därför arrangerades under året ett endagsseminarium av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Upplandsmuseet och Länsstyrelsen. Frågan som diskuterades var hur långt från vetenskaplig fakta mot en fiktiv värld man kan gå utan att det blir missbruk av historien.
- *Besökscentrum i Österbybruk*: Under 2011 har projektering och konceptutveckling fortsatt rörande ett besökscentrum i Österbybruk. Med en gemensam introduktion ska besökaren välkomnas och ledas vidare in i vallonbruken. Projektet genomförs i samverkan med Vallonbruk i Uppland och Östhammars kommun och medfinansieras genom landsbygdsprogrammet.
- *Människors mötesplatser*: Inom ramen för den av Riksantikvarieämbetet initierade satsningen på Människors mötesplatser har flera län under samordning av Länsstyrelsen i Örebro län diskuterat de strömningar som låg bakom utvecklingen av bruksorternas moderna bebyggelse. Syftet är att utveckla och tillgängliggöra regionens kulturhistoriska potential.

Länsstyrelsen har genomfört en del insatser för att bidra till länsstyrelseinstruktionens uppdrag som handlar om att samverka för att utveckla kulturmiljöarbetet:

- *Samverkan mellan länsstyrelser*: Representanter för kulturmiljövården deltar regelbundet i de regionala länsstyrelsenätverk för samverkan rörande arkeologi, byggnadsvård liksom stiftets samverkansgrupp. Genom samverkansarbetet mellan länsstyrelserna, liksom mellan länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet, inom uppdrag 70 i regleringsbrevet, ges arbetet en mer strukturerad form. Arbetet i dessa nätverk bidrar effektivt till såväl verksamhetsutveckling som personlig kompetensutveckling för deltagande medarbetare. De har också stor betydelse för att åstadkomma en enhetlig och rättssäker ärendehantering inom kulturmiljöområdet.
- *Dialog kring riksintressen*: Arbetet med översyn av riksintressen för kulturmiljövård inleddes med hjälp av extraanställd personal och medel från 7:2-anslaget under 2011. Eftersom exploateringstrycket är särskilt stort i Uppsala kommun påbörjades länets översyn med att revidera texten för Uppsala stad. För att värdeexterna verkligen ska bli användbara i det kommunala planeringsarbetet har förslagen diskuterats fortlöpande i en dialoggrupp med kommunala företrädare. Rollfördelning mellan kommuner, länsstyrelser och Riksantikvarieämbetet inom riksintressearbetet var också tema för Riksantikvarieämbetets länsgruppsbesök som arrangerades i Uppsala den 21 september 2011.
- *Revidering av fornminnesinventeringen*: Inventeringen i norra Uppland genomfördes i början av 1950-talet och det har visat sig ohållbart att basera handläggningen på 60 år gamla uppgifter. Därför inleddes ett arbete 2011 med hjälp av extraanställd personal och medel från 7:2-anslaget för att revidera fornminnesregistret.
- *Gruvmiljöer i antikvarisk praxis*: Flera län har samverkat under samordning av Länsstyrelsen i Örebro län i ett kunskapsuppbyggnadsprojekt om den antikvariska hanteringen av gruvlämningar i Bergslagen. Syftet är att definiera gruvområdenas kulturhistoriska värde, definiera hoten och att formulera strategier för att bevara och tillvarata gruvområdenas värden, utan att blockera möjligheterna till ekonomisk tillväxt och miljöförbättringar.
- *Dialog om krav på GIS inom kulturmiljövård*: Länsråden initierade en beredningsgrupp för att ta fram verksamhetskrav på länsstyrelsernas gemensamma GIS-system. För att ta fram kulturmiljövårdens krav och önskemål på Lst-IT arrangerade Länsstyrelsen i Uppsala några möten under 2011 med representanter för de fyra länsgrupperna. Efter genomgång prioriterades stads-GIS som ett bra projekt för att testa nationella arbetsformer med att ta fram nationell standard,

harmonisera befintliga data efter standarden och ta fram en gemensam webbGIS-lösning. Det finns en muntlig överenskommelse om att Länsstyrelsen i Västra Götaland driver projektet vidare.

- *Det kyrkoantikvariska arbetet:* Länsstyrelsen har medverkat i dialoger om förvaltningen av de kyrkliga kulturmiljöerna. I frågor kring kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) samverkar länsstyrelserna i de län som ingår i stiftet, vilket ökar förutsättningarna för ett gott utfall vid Kyrkostyrelsens fördelning av medel. Samverkan har lett till en mer enhetlig och rättvis bedömning av ansökningarna och att systemet med KAE kunnat användas på ett mer effektivt sätt. Angelägna behov av vård och kunskapsuppbyggnad har kunnat identifieras och omsättas i aktiva insatser, hela den kyrkoantikvariska verksamheten och fördelningen av medel har blivit mer behovsstyrd än händelsestyrd.
- *Internationellt utbyte:* Under 2011 hade Länsstyrelsen besök av en delegation från holländska kulturministeriet, som besökte Stockholm och Uppsala för att studera svenskt kulturmiljöarbete på central respektive regional nivå. En avsikt var att få en bild av Länsstyrelsens roll inom uppdragsarkeologin, vilket illustrerades med en genomgång av de förestående arkeologiska undersökningarna vid Gamla Uppsala. Länsstyrelsen arrangerade också ett besök på Österby bruk och uppmärksammade det vallonska kulturarvet.

Några andra väsentliga insatser som Länsstyrelsen genomfört är:

- *Upphandling av uppdragsarkeologi:* Under 2010-2011 deltog Länsstyrelsen i täta samråd med Trafikverket inför anläggande av dubbelspår för Ostkustbanan genom Gamla Uppsala. Under våren 2011 upphandlades anbud på arkeologisk förundersökning, vilken genomfördes under sommaren 2011 och när resultaten avrapporterats och utvärderats upphandlades också anbud för slutundersökning. Eftersom samhället ska fungera under tiden järnvägsbygget pågår har projektet krävt ett invecklat planeringsarbete och den arkeologiska processen är ovanligt komplicerad.
- *Ansökan om FoU-anslag:* Hösten 2011 ansökte Länsstyrelsen om anslag för ett *Handlingsprogram för uppdragsarkeologi i Uppland*. Syftet är att sammanfatta aktuellt kunskapsläge och precisera efterfrågad kunskap som underlag för Länsstyrelsens beställningar av uppdragsarkeologi och som gemensam referensplattform för undersökarna. Projektet avses samtidigt möjliggöra kompetensutveckling för Länsstyrelsens handläggare.
- *Kommentarer på remisser från Regeringskansliet:* Regeringen föreslog under 2011 ökad konkurrens på det uppdragsarkeologiska området samt tillsatte en utredning om förnyelse av kulturminneslagen. Länsstyrelsen har yttrat sig om båda förslagen och tillbakavisade dels förslaget att låta företagare med enskilda intressen utse undersökare av uppdragsarkeologiska undersökningar, dels att det skulle finnas allvarliga intressekonflikter mellan skyddet och brukandet av kulturskyddade fastigheter. Länsstyrelsen framhöll att det blir generellt allt svårare att hävda allmänintressen framför privata intressen. Med anledning av förslagen arrangerades i det första fallet bland annat en debatt i radio och en rundabordskonferens på riksantikvarieämbetet och i det andra fallet ett ICOMOS-seminarium, där länsantikvarien i båda fallen deltog med inlägg.

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2011-12-31	2010-12-31	2009-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	18 751	100 000	100 000
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	69	66	65
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	124	124	124
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	66	66	66
<i>yta (ha)</i>	1 100	1 100	1 100
Kulturresevat, <i>antal</i>	2	2	2
<i>yta (ha)</i>	68	68	68
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	100%	100%	100%

Källa: FMIS (Fornsök) för fornlämningar, Utdrag från Länsstyrelsens webbsida för byggnadsminnen, Utdrag från Vägvisare till kyrkorna i Uppsala län, utg av Länsstyrelsen i Uppsala län i samarbete med Upplandsmuseet och Uppsala stift 1997, samt utdrag ur riksantikvarieämbetets förteckning över kyrkobyggnader och begravningsplatser tillkomna efter 1939, som omfattas av tillståndsplikt enligt KML. År 2007 tillkom dessutom 8 kyrkor i Heby kommun, som då tillfördes Uppsala län från Västmanland, Länsstyrelsens meddelandeserie 1997:13 listar 64 riksintressen. År 2007 tillkom 2 riksintressen i Heby kommun, som då tillfördes Uppsala län från Västmanland. Beslut om bildande av kulturresevat från diariet, Kommunernas webbsidor angående kulturmiljöprogram

Kommentarer Tabell 5.1:

Från och med 2011 utgår beräkningen av antal fasta fornlämningar från de uppgifter som redovisas i det digitala fornlämningsregistret FMIS (Fornsök). Den stora differensen mellan 2011 och tidigare år beror inte på att antalet har minskat, utan på att beräkningen är gjord på ett annat sätt. En boplat räknas som antal = 1 och ett gravfält räknas också som antal = 1 (oavsett antalet gravar på gravfältet). Det är bara lämningar med bedömningen fast fornlämning som tagits med (de s.k. komponenterna har inte räknats och inte heller *bevakningsobjekt* eller *övrig kulturhistorisk lämning*).

För att uppdatera uppgifterna i fornminnesregistret för norra Uppland, som var 60 år gamla och inte längre tillförlitliga, har Länsstyrelsen inlett ett revideringsarbete med hjälp av extraanställd personal och medel från 7:2-anslaget. Under år 2011 revideringsinventerades två socknar (Österlövsta och Tolfta snr) i Tierps kommun, varvid 791 nya lämningar registrerades. Av dessa är 272 fasta fornlämningar.

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2011	2010	2009
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	9 998	8 625	9 650

Källa: Riksantikvarieämbetet "Källa"

Kommentarer Tabell 5.2:

Bidragen för de angivna åren gäller inklusive framtagning av kunskapsunderlag och beslut om bemyndigandemedel.

4.13. Folkhälsa

VOLYMER OCH KOSTNADER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,65	2,04	2,80
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,33	1,89	10,36
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 063	5 872	12 899
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	2,18%	4,11%	8,39%
Antal inkomna ärenden	35	48	990
Antal beslutade ärenden	45	65	1758
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	12	15
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	8 516	9 473	9 044

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhetskod 70*

Länsstyrelsen ingår i länets *regionala forum för folkhälsa*, som samordnas av Regionförbundet i Uppsala län. Förbundets folkhälsostrateger får underlag till länets processarbete för det regionala utvecklingsprogrammet. Länets samordning av ANDT knyts även till Uppsala läns folkhälsopolicy. Länsstyrelsens ANDT-samordning sker utifrån en folkhälsovetenskaplig bas och genomsyrar Länsstyrelsens alkohol och drogförebyggande arbete.

Folkhälsoaspekter är helt naturliga inom Länsstyrelsens krishantering. Perspektivet är så naturligt att det stundom får en avgörande betydelse utan att medarbetare ens kategoriserar det som folkhälsopolitik.

Skyddet av människors hälsa är en grundläggande utgångspunkt vid handläggning av ärenden enligt miljöbalken. Miljöbalken och miljö kvalitetsmålen syftar till att uppnå en hälsosam miljö. I vissa delar sammanfaller de med folkhälsomålen.

Länsstyrelsen arbetar även aktivt med att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar genom tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen. Länsstyrelsen har även inlett ett arbete med fokus på de rökfria miljöerna. Länsstyrelsen arbetar i synnerhet för att unga ska ges en rökfri skoltid. I detta arbete ingår dels att rökning inte ska ske på skolgårdarna, varken av vuxna, ungdomar eller barn, dels att tillgängligheten av tobak runt skolor ska minskas.

Länsstyrelsen bidrar till folkhälsomålet genom att tillgängliggöra länets natur- och kulturresevat för allmänheten och genom information öka kunskapen om länets natur och kulturskatter.

Tabell 6.1 Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter

Kostnader och årsarbetskrafter för Folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)	2 066	2,98
varav Allmänt och övergripande inom folkhälsa (700)	761	1,16
varav Fördelning av statsbidrag (704)	261	0,42
varav Alkohol- och tobaksärenden (705)	932	1,22
- alkoholärenden (7051 – 7053)	223	0,40
- tobaksärenden (7054)	76	0,11
varav Övriga ärenden (709)	112	0,18
Totala kostnader (inkl. OH)	3 063	

Källa: Agresso

Kommentarer Tabell 6.1:

Inom Allmänt och övergripande inom folkhälsa (700) har även redovisat resurser för att driva ett specifikt projekt som avser att minska brottsligheten och öka tryggheten i länet: *Tryggare Uppsala län*. Denna länsutvecklande verksamhet har åtskilliga men inte uteslutande kopplingar till folkhälsouppdraget.

4.14. Jämställdhet

VOLYMER OCH KOSTNADER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,12	0,17	0,18
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,11	1,73	1,25
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 052	4 431	6 079
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,46%	3,10%	3,95%
Antal inkomna ärenden	5	10	3
Antal beslutade ärenden	3	10	4
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	14	14	11
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	724	7 068	3 126

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhetskod 80*

Huvuddelen av verksamhetskostnaderna avser projektmedel inom ramen för Regionalt Resurscentrum för kvinnor, Resurs Uppland samt det fleråriga femlänssamverkansprojektet UTCED för kvinnors företagande och arbetsliv, vilket avslutats under första halvåret 2011.

Arbetet under 2011 har koncentrerats till områden där Länsstyrelsen har särskilda uppdrag och riktade medel och där särskilda behov finns och möjligheter även ges till kompetensutveckling. Exempel på detta är jämställdhet i företagande och arbetsliv, insatser för att motverka mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt för att motverka prostitution och människohandel.

Samarbetet med andra länsstyrelser och det nätverk som finns för jämställdhetskunniga är värdefullt för arbetet. Via detta nätverk sker erfarenhetsutbyte samt kontakt och samverkan med andra nationella aktörer, såsom SKLs projekt Hållbar jämställdhet, Nationella sekretariatet för genusforskning, DO med flera. Ett antal arbetsgrupper arbetar också med olika gemensamma utvecklingsprojekt. Länsstyrelsen medverkade i arbetet med att samordna innehåll och genomförande av nätverkets mötesdagar. Jämställdhetsdirektören har även ingått i en arbetsgrupp som tagit fram ett förslag till en kompetensutvecklingsinsats för de särskilt sakkunniga.

Länsstyrelsen ingår genom jämställdhetsdirektören i referensgruppen för projektet *ESF Jämt*. Från årets verksamhet kan nämnas framtagandet av inspirationsmaterialet *Dragkraft* som består av en bok och tio filmklipp. Alla filmer finns att se på *youtube* med länkar från länsstyrelserna.

Under Almedalsveckan var länsstyrelserna involverade i tre seminarier om jämställdhet:

- ESF Jämt workshop *Sikta rätt – allt att vinna på jämställdhet*, erfarenheter och resultat från processtödjarna och reflektioner kring projektet ur ett jämställdhetsperspektiv
- Jämställdhet som social innovation: goda exempel och panelsamtal
- (O)trygg samhällsplanering: föreläsning och goda exempel

Arbetet i *UTCED*, det omfattande projektsamarbetet kring kvinnors företagande och arbetsliv med övriga län inom regionen Östra Mellansverige, som inleddes 2007, har varit intensivt och avslutats under våren. I *UTCED* ingår såväl insatser inom regeringens program *Främja kvinnors företagande* som Tillväxtverkets nationella program för att utveckla resurscentra. Länsstyrelsen har deltagit i *UTCED* både med arbetstid och finansiering. En gemensam slutkonferens hölls i mars 2011. Resultaten av *UTCED*s satsning på kvinnors företagande visar att *UTCED* har bidragit till tillväxt och ökad jämställdhet mellan kvinnor och män i de fem länen.

Tillväxtverkets nya program Resurscentra för jämställd tillväxt 2010-2012 har inneburit förändringar i länet. Länsstyrelsens roll som samordnare och projektägare av Resurs Uppland, Regionalt Resurscentrum för kvinnor i Uppsala län, har avslutats i och med avslutandet av de projekt som genomförts med projektmedel beslutade innan år 2010. Verksamheten i regionalt resurscentrum – Resurs Uppland/Winnet Uppsala län – drivs från och med april 2011 av en ideell förening. Länsstyrelsen har kontakt med och utbyter erfarenheter med de två nya resurscentraorganisationer som finns i länet: Winnet Uppland med Regionförbundet i Uppsala län som projektägare och den nybildade föreningen Resurs Uppland/Winnet Uppsala län.

Länsstyrelsen har deltagit i den länsstyrelsegemensamma arbetsgruppen *LAMP* för stärkt samverkan med syfte att motverka prostitution och människohandel. I denna ingår bland annat jämställdhetsdirektören. Länsstyrelsen deltar även i länsstyrelsenätverken för *Hedersrelaterat våld* och *Våld i nära relationer*.

Inom Uppsala län finns ett kvinnofridsnätverk med representanter från myndigheter, kommuner och frivilligorganisationer för regional samverkan, med Länsstyrelsen som samordnare. Kvinnofridsnätverket bygger på lokala och regionala behov och har som mål att genom samverkan skapa synergieffekter för att få ett utvecklat och stärkt kvinnofridsstöd. Samordning sker även utifrån nationella uppdrag och utlysning av medel. Arbetet är kopplat till det brottsofferstödjande och förebyggande organet Tryggare Uppsala län. Nätverket har regelbundna träffar. Den senaste ägde rum på Länsstyrelsen i oktober.

Länsstyrelsen har samverkat med Diskrimineringsbyrån i Uppsala om arrangemang den 5-8 mars med anledning av Internationella kvinnodagen. Länsstyrelsen medverkade också på möte med ett jämställdhetsnätverk där förutom Länsstyrelsen också representanter för Uppsala kommun, Landstinget och Uppsala Universitet ingår.

Arbetet med att ta fram en ny handlingsplan för jämställdhetsintegrering har påbörjats under året. Även webbsida och annat informationsmaterial har uppdaterats. För samverkan inom Länsstyrelsen kring jämställdhet och social hållbarhet har en särskild arbetsgrupp bildats på myndigheten under året.

Tabell 7.1

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2011	2010	2009
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	2 052	4 431	6 079
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	515	862	727
varav övrig finansiering (tkr)	1 537	3 569	5 352
Andel av Länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	1,46%	3,10%	3,95%
Verksamhetsintäkter	1 088	2 733	4 891

Källa: Agresso

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Kommentarer Tabell 7.1:

Huvuddelen av verksamhetskostnaderna för åren 2009 och 2010 avser projektmedel inom ramen för det fleråriga femlänssamverkansprojektet UTCED kring kvinnors företagande och arbetsliv. Verksamhetskostnaderna för sakområde Jämställdhet har minskat under 2011, sedan denna omfattande projektverksamhet avslutats under året. Likaså har verksamheten med Resurs Uppland, Regionalt resurscentrum för kvinnor i april 2011 övergått till föreningen Resurs Uppland/Winnet Uppsala län.

4.15. Integration

VOLYMER OCH KOSTNADER	2011	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,83	0,69	0,11
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,27	0,76	0,74
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 101	1 242	921
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,78%	0,87%	0,60%
Antal inkomna ärenden	26	14	3
Antal beslutade ärenden	29	14	9
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från Agresso, Platina och Diabas

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhetskod 85*

Länsstyrelsen deltar med en medarbetare i den externa styrgruppen för Arbetsförmedlingens utveckling av bosättning för nyanlända flyktingar. Länsstyrelsen har även haft medarbetare med i länsstyrelsernas informationsgrupp och fokusgruppen för sociala insatser. En av Länsstyrelsens integrationshandläggare medverkar bland annat även i Länsstyrelsens arbete med bostadsförsörjningsfrågor.

Nedan följer åiterrapporteringskraven enligt regleringsbrevet för 2011 inom sakområdet.

79. Länsstyrelserna ska inom ramen för uppdraget rörande mottagandet av nyanlända invandrare prioritera genomförandet av reformen för etablering av vissa nyanlända invandrare under verksamhetsåret 2011. Länsstyrelsen ska redovisa:

- En bedömning av behovet av insatser,
- genomförda insatser,
- en bedömning av det egna resultatet, och
- kvarstående utvecklingsbehov.

Länsstyrelserna ska även redovisa till vilka typer av insatser som ersättning enligt förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar lämnats till kommuner och kommunförbund. Ersättningarna finansieras från det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande*. Fördelningen av medel mellan länsstyrelserna framgår av regleringsbrevet för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande*. Anvisningar för redovisningarna lämnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Mottagandet av nyanlända flyktingar i Uppsala län har som helhet under de senaste åren inte motsvarat det antal som kommunernas överenskommelser anger. Några kommuner har tagit emot flera nyanlända än vad som överenskommit och andra färre. Trots en mycket god arbetsmarknad fortsätter denna trend sedan några år tillbaka, med ett mottagande som understiger summa av antalet platser i överenskommelserna med kommunerna. I tabellen nedan visas utvecklingen från år 2009. Bristen på hyreslediga bostäder i de flesta av kommunerna är ett hinder för mottagande av nyanlända flyktingar.

Medverkan i att skapa beredskap hos kommunerna att ta emot nyanlända har stor vikt. Länsstyrelsen arbetar aktivt med att främja den regionala samverkan mellan olika berörda aktörer. I april undertecknade länets kommuner, Landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Uppsala universitet, SLU, Migrationsverket och Länsstyrelsen en ny regional överenskommelse om samarbete i mottagandet av nyanlända flyktingar. Den strategiska ledningsgruppen för integration och etablering underledning av Landshövdingen och dess styrgrupp som leds av länsrådet gör ett aktivt arbete för att stimulera samarbetet. Grupperna har haft två respektive fyra sammanträden under året. Arbetsgrupper under Länsstyrelsens ledning leder det operativa samarbetet.

En arbetsgrupp kartlägger hälsohinder som kan föreligga för nyanländas etablering. Samarbete sker med Samordningsförbundet i Uppsala län. En annan arbetsgrupp har påbörjat ett arbete med att matcha arbetsgivares rekryteringsbehov med nyanlända och utbildningsinstansers kursutbud, Yrkesspår från första dagen. Landshövdingen har tagit initiativ till ett bostadsförsörjningsseminarium som i sin tur har en arbetsgrupp för att kartlägga hinder och möjligheter för ett mer omfattande bostadsbyggande i länet. Länsstyrelsen arbetar aktivt med Boverkets bostadsmarknadsenkät och i kontakterna med kommunerna belyses särskilt nyanländas bostadsbehov.

Länsstyrelsen har även initierat ett nätverk för kommunernas sfi-verksamheter i länet och ett annat nätverk för kommunernas samhällsorientering. Ett respektive två möten har hållits under året.

Länsstyrelsen har beviljat regionala medel till två olika utvecklingsprojekt så kallade § 37-medel. Båda projekten är samarbeten mellan flera kommuner. Det ena projektet ska utveckla grundläggande muntligt förmedlad samhällsorientering till lågutbildade. Projekt nummer två ska utveckla individualiserad IT-baserad sfi. Länsstyrelsen har även ur nationella medel beviljat Uppsala kommun medel för utveckling av och spridning av metod och material för samhällsorientering. Det nationella projektet samarbetar med länsstyrelsernas fokusgrupp för samhällsorientering. Medlen har betalats ut av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Vissa kvarstående utvecklingsbehov finns. Mottagandet av nyanlända barn och ensamkommande barn behöver utvecklas. Det är viktigt att deras skolresultat blir av den nivån att en yrkesutbildning eller förberedelser för högre studier kan genomföras med framgång. Samarbetet mellan kommunernas sfi-verksamheter behöver bearbetas.

Tabell över mottagandet av nyanlända flyktingar 2009 – 2011 jmf överenskommelser

Kommun	Invånarantal 2010-12-31	Mottagna 2009	Mottagna 2010	Mottagna 2011-11	Antal i överens- kommelse för 2011	Platser efter arbetslöshet och befolkning. Länstal 2012	Platser efter befolkning. Länstal 2012
Enköping	39 759	68	51	41	35	59	66
Heby	13 382	30	15	16	50	36	22
Håbo	19 629	6	32	18	20	79	33
Knivsta	14 724	14	19	5	26*	58	25
Tierp	20 125	42	39	21	40	25	33
Uppsala	197 787	235	179	136	542	223	330
Älvkarleby	9 103	32	16	20	38*	23	15
Östhammar	21 373	32	25	19	26*	56	36
Summa	335 882	459	376	276	777	560	560

* Antalet nyanlända i kommunens överenskommelse är en andel av det prognostiserade antalet platser som behövs i landets kommuner

84. Länsstyrelserna ska under ledning av Migrationsverket verka för att det finns beredskap och kapacitet att ta emot asylsökande ensamkommande barn och ensamkommande barn som har beviljats uppehållstillstånd. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska ansvara för att samordna länsstyrelsernas genomförande av uppdraget. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska ansvara för att särskilt redovisa länsstyrelsernas insatser och samarbetet med Migrationsverket och andra berörda aktörer på nationell nivå. Av respektive länsstyrelses redovisning ska särskilt framgå:

- Vilka insatser som har genomförts av Länsstyrelsen för att skapa fler platser för ensamkommande barn,
- hur länsstyrelsen har samarbetat med Migrationsverket
- hur organisation och genomförande av uppdraget har samordnats med uppdraget rörande nyanländas etablering.

Sju av länets kommuner tar emot ensamkommande barn och ungdomar genom överenskommelser med staten och en kommun har ett mottagande utan överenskommelse. Länets kommuner har ett förhållandevis gott kvantitativt och kvalitativt mottagande. Viss utökning av antalet platser bör dock vara möjligt. Förhandlingar om utökat mottagande har genomförts i Länsstyrelsens regi med fyra kommuner. En av dem har utökat sitt antal av PUT-platser. Övriga kommuner har ännu inte utökat sitt platsantal eller tecknat överenskommelse om mottagande. En kommun har efter Migrationsverkets förhandling under år 2010 tecknat överenskommelse för mottagande som påbörjades i december 2011. När Länsstyrelsen förhandlar med kommunerna om överenskommelser för mottagandet av nyanlända tas även frågan om mottagande av ensamkommande barn upp. När ungdomarna har fått sitt uppehållstillstånd och senare lämnar sitt familjehem eller HVB så söker även de en bostad på bostadsmarknaden. Därför måste dessa förhandlingar föras parallellt.

Vid behov deltar representant från Migrationsverket i Länsstyrelsens aktiviteter, till exempel vid nätverksmöten eller när någon kommun behöver anpassa sin överenskommelse till rådande förhållanden.

Vid de sammanträden som den strategiska ledningsgruppen respektive styrgruppen för Integration och etablering i Uppsala län har haft under året har frågan om mottagandet av ensamkommande barn varit uppe som en informationspunkt, men alltid med en vädjan till kommunerna om att utöka sitt mottagande. Även frågor som behandlar mottagandet av nyanlända barn har behandlats på sammanträdena.

Länsstyrelsen har tagit initiativ till en särskild överenskommelse för ett samarbete omkring mottagandet av ensamkommande barn. Syftet är att kunna utbyta tjänster mellan kommunerna, dela med sig av erfarenheter och kompetens samt utveckla verksamheternas kvalitet. Med hög kvalitet finns det större möjligheter att öka mottagandet kvantitativt när så behövs. Den strategiska ledningsgruppen för integration och etablering har gett styrgruppen i uppdrag att utarbeta ett förslag till en sådan överenskommelse.

91. Länsstyrelserna ska redovisa hur 5 § punkt 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion har beaktats i verksamheten samt bedöma resultatet av detta. Åtgärder som har vidtagits för att genomföra myndigheternas antidiskrimineringsstrategier, samt resultatet av detta, ska särskilt redovisas.

Arbete på Länsstyrelsen ska genomsyras av en arbetsmiljö och arbetssätt där alla medarbetare och medborgare bemöts utifrån en grundsyn om allas lika värde. Ett gemensamt arbete har drivits inom samtliga Länsstyrelser för att ta fram en antidiskrimineringsstrategi, där Länsstyrelsen i Dalarna har ett samordnande ansvar. Länsstyrelsen har aktivt deltagit i detta arbete som ytterligare beskrivs i Länsstyrelsen i Dalarnas årsredovisning.

Under 2011 har två av myndighetens chefer deltagit i det länsstyrelsegemensamma ledarutvecklingsprogrammet. Utvärderingen visar att utbildningen på många sätt bidragit till ögonöppnare inom området. Inom rekryteringsområdet har en första kravprofilmall upprättats utifrån en modell för kompetensbaserad rekrytering. Detta har bidragit till att ett systematiskt sätt att upprätta kravprofil inför rekrytering och har även blivit ett inarbetat och uppskattat arbetssätt inom myndigheten.

För att främja att frågor angående mänskliga rättigheter alltid finns på dagordningen och för att öka kompetensen inom området har Länsstyrelsen en mångfaldsgrupp inom myndigheten. I denna grupp ingår såväl sakområdesansvariga inom integration, jämställdhet och mångfald som fackliga företrädare och en jurist samt två enhetschefer. Mångfaldsgruppen har tagit fram en projektbeskrivning där arbete med mänskliga rättigheter beskrivs under en längre tid och på så sätt blir mer systematiskt.

Mångfaldsgruppen var bland annat under året varit ansvariga för den att arrangera den myndighetens personaldag med tema *Mänskliga rättigheter*. Under förmiddagen anordnades föreläsning av en historiker om hur nazisterna arbetade under 40-talet för att föra fram sina åsikter i Uppsala. VD för Uppsala Stadsteater berättade hur man genom teater kan fortsätta att väcka viktiga frågor. Dagen genomfördes i den historiska miljön i Gamla Uppsala.

Under 2011 har fyra medarbetare deltagit i den grundläggande basutbildningen för handledare. Under året har de genomfört korta föreläsningar för olika målgrupper på Länsstyrelsen. Frågeställningarna har lyfts på såväl chefsgrupp som på enskilda enhetsmöten.

Länsstyrelsen har hjälpt till att sprida kunskap om boken *Vardagsnatur – 90 arter på 14 språk*, vilket är en del av mångfalds- och integrationsarbetet.

Länsstyrelsen bedömer att dessa åtgärder har bidragit till att myndighetens samlade kunskap och medvetenhet inom antidiskrimineringsområdet har ökat under året.

5. Organisationsstyrning

99. Länsstyrelserna ska kunna använda och samverka med det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel. Länsstyrelserna ska var och en betala 100 000 kr till Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB) som abonnemangsavgift för det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel. Beloppet ska betalas efter fakturering från MSB.

Rakel finns från 2010 inom myndigheten. Systemet är under införande nationellt. 2011 disponeras Rakel inom följande verksamheter på Länsstyrelsen:

- beredskap för samverkan inom egen områdesansvar på ledningsplatsen
- TiB-verksamhet för nationell och regional samverkan
- ledning för länsledningens interna samband och på sikt samverkan med regeringskansliet (under införande 2011/2012)
- mätorganisation enligt LSO
- djurskyddskontroll för tryggare ensamarbete samt för att kunna ge larm
- arbetsmiljöarbete för tryggare ensamarbete (under införande 2011/2012)

6. Länsstyrelseinstruktion 4-5 §

6.1. 4 § Länsstyrelsens uppgifter omfattar också

2. tillsyn över veterinärers verksamhet samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Den under 2011 dominerande händelsen avseende ledning och samordning mot djursjukdomar är utbrottet av *Newcastle Disease* hos en större äggproducent utanför Enköping. Hanterandet av detta utbrott har utgjort en viktig del av Länsstyrelsens smittskyddsarbete. Det har även uppträtt ett mindre utbrott på en närbelägen gård där det mest berört fasaner. Vid båda dessa utbrott har besättningarna slaktats ut, vilket omfattat cirka 16 tusen fåglar. Utbrottet föregicks av att döda duvor påträffades i Enköping, dessa duvor visade sig bära på det virus som orsakar *Newcastle Disease*.

Salmonellakontrollen hos värphöns har bevakats och påminnelser har skickats till de producenter som inte utfört kontroll enligt plan. Frekvensen av anmälda kvarka-misstankar hos häst har legat på en för länet normal nivå.

Tillsyn över animaliska biprodukter (ABP) har skett genom inspektion av den omlastningsplats för ABP som finns i länet.

Tillsyn över veterinärers verksamhet ingår numera i begreppet tillsyn över djurhälsopersonal. Tillsynen har under 2011 till stor del bestått i granskandet av delegerade behandlingar inom animalieproduktionen, samt anmälningsärenden.

3. tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken. Förordning (2008:1346)

Länsstyrelsen har enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken utövat tillsyn genom att informera nyregistrerade dödsbon. Länsstyrelsen har av Skatteverket underrättats om ett 60-tal dödsbon som har registrerats under 2011. Informationen till dödsbon har bland annat varit följande: Dödsbo som innehar fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet ska avvecklas inom fyra år efter det kalenderår då dödsfallet inträffade. Ett antal av de aktuella dödsbon som tillsynen gäller har avvecklats under året.

6.2. 5 § Länsstyrelsen ska

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor

Länsstyrelsens tillämpar ett jämställdhetsintegrerat arbetssätt och har som övergripande mål att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all verksamhet och att de jämställdhetspolitiska målen får genomslag i länet. Det yttersta ansvaret för att främja jämställdhetspolitiken åvilar länsledning och chefer. Särskilt sakkunnig i jämställdhet är ett stöd i detta arbete.

Länsstyrelsens anställda ska ha goda kunskaper om vad jämställdhet innebär, om de jämställdhetspolitiska målen och centrala jämställdhetspolitiska inom det egna området. Utbildning i jämställdhet och jämställdhetsintegrering samt information om Länsstyrelsens uppdrag inom jämställdhetsområdet är därför ett viktigt och stående inslag i introduktionen av nyanställda. En introduktionsdag har hållits vid ett tillfälle under året.

En skiss till ny handlingsplan för jämställdhetsintegrering är under utarbetande. I samband med denna ska inkluderas arbetet med att ta fram kunskapsunderlag och regionala mål, integrerade i vår verksamhet.

Kopplat till detta arbete kommer nya utbildningsinsatser att krävas.

En informationsfolder som sammanfattar Länsstyrelsens uppdrag och uppgifter inom jämställdhetsområdet, används både externt och internt. Den roll-up som tagits fram i samarbete mellan länsstyrelserna är också till stor nytta i arbetet. Ett gott stöd är också det material som tagits fram inom ramen för det länsstyrelsegemensamma projektet ESF-jämt.

För samverkan inom Länsstyrelsen kring jämställdhet och social hållbarhet har en särskild arbetsgrupp bildats under året. Härigenom skapas en grund för beredning och samordning av olika insatser samt en minskad sårbarhet inom Länsstyrelsen. Jämställdhetsfrågor och jämställdhetsintegrering ingår även som en fast del i möten med Länsstyrelsens mångfaldsgrupp, där jämställdhetsdirektören ingår.

Jämställdhetsdirektören har tillsammans med tre andra medarbetare på Länsstyrelsen deltagit i den länsstyrelsegemensamma MR-handledarutbildningen i januari. En samordning i planering sker sedan dess i de interna utbildningsinsatserna i jämställdhetsintegrering och mänskliga rättigheter. Exempel på detta är årets personaldag den 1 september som hade Mänskliga rättigheter och jämställdhet som tema.

2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund om det inte finns särskilda skäl mot detta

I många olika sammanhang, bland annat i den folder som presenterar Länsstyrelsens uppdrag och roll, understryks vikten av att alla verksamheter efterlever kravet att analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund. Vidare framhålls detta vid olika utbildningstillfällen.

Någon samlad regional individbaserad statistik har inte getts ut under året.

3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

Länsstyrelsen har i ärenden om lokala trafikföreskrifter invid skolor, om kameraövervakning i anslutning till skolor samt vid tillsyn över överförmyndare applicerat de grundtankar som återges i Länsstyrelsens promemoria 2009-11-02 *Att använda barnkonventionen i förvaltningsärenden*.

I Länsstyrelsens naturvårdsarbete har mycket fokus under 2011 legat på barns bästa. Detta har lett till en hel del informationsmaterial producerats samt att vi i samverkan med andra utvecklat verksamhet för att lyfta naturvårdsfrågor och väcka intresse för dessa bland barn. Länsstyrelsen har hjälpt till att sprida kunskap om boken *Vardagsnatur – 90 arter på 14 språk*, vilket är en del av integrationsarbetet likväl som arbetet med barn.

Länsstyrelsen har deltagit i arbetet med att ta fram *Utflyktsprogram 2011*. Programmet togs fram i samverkan med Upplandsstiftelsen, länets kommuner och ideella föreningar och var inriktat mot upplevelser i natur- och kulturmiljöer. Totalt ingick 21 aktiviteter, varav flera var anpassade för barn och mer än hälften genomfördes i naturskyddade områden.

Länsstyrelsen har startat ett samarbete med Biotopia (Biologiska museet) i Uppsala där information om rovdjur dels görs i form av bildspel i utställningens befintliga miljö och dels genom föredrag/kurs om rovdjur och deras spår. Biotopia har enligt egen utsago drygt 100 tusen besökare per år varav en majoritet är barn.

Länsstyrelsen har tagit fram en informationsstig anpassad för barn i Hjälstavikens.

Länsstyrelsen har tagit fram ett undervisningsmaterial för att sprida kunskap om naturmiljöer och arter i Uppsala län. Detta material kommer tillsammans med en kommun att testas i en skola under läsåret 2011/12. Skolan ska återskildra till Länsstyrelsen under våren 2012 hur materialet använts och ge synpunkter på eventuellt förbättringar/förändringar av materialet och upplägget.

Länsstyrelsen arbetar tillsammans med Biotopia* på en utställning för att informera och sprida kunskap om naturmiljöer och arter i Uppsala län. Arbetet vänder sig i första hand till barn (men även vuxna) där

Länsstyrelsen tagit fram bilder, broschyrer och kortlek som fungerar som inspiration till att skriva sagor eller berättelser. Här kan de lära sig vad djur, växter, svampar med mera behöver för att klara sig och vilka hinder det finns för deras överlevnad.

4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Länsstyrelsen verkar för att tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska öka i samråd med kommuner och uppdragsgivare.

Under 2011 inbjöd Länsstyrelsen till en konferens om tillgänglighet som rönt ett stort intresse från kommunerna i länet, cirka 30 deltagare kom och diskuterade tillgänglighet i PBL och dess tillämning på till exempel översiktsplaner och byggsamråd. Denna utbildning var en del i det arbete som görs för att stödja kommunernas arbete för ett inkluderande arbetssätt vad gäller tillgänglighet.

Länsstyrelsen som myndighet och arbetsgivare anser att dessa frågor om tillgänglighet och delaktighet på arbetsmarknaden är viktiga. Det finns ett samarbete med Arbetsförmedlingen för att kunna erbjuda praktik och även tjänster till personer som har funktionsnedsättning. Myndigheten har även ett samarbete med Uppsala kommun som har en arbetsgrupp från daglig verksamhet placerad på myndigheten. Denna grupps arbete är mycket uppskattat och de deltar alltid i myndighetens övergripande arrangemang på lika villkor som andra medarbetare.

Länsstyrelsen har genomfört ett omfattande förberedande arbete för ett tillgänglighetsanpassat gömsle med tillhörande spång i Hjälstavikens naturreservat.

5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

Se redovisning av uppdrag 91 enligt regleringsbrevet 2011.

6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak

Se redovisning under sakområdet 3.13 Folkhälsa.

7. i sin verksamhet verka för att förenkla för företag

Länsstyrelsen redovisade i oktober, enligt uppdrag 40 regleringsbrevet för 2011, de initiativ som tagits för att vidareutveckla och förbättra service däribland information, vägledning och interaktiva tjänster riktade till blivande respektive befintliga företagare. Den redovisningen presenteras nedan. Nedan redovisas de insatser som Länsstyrelsen genomfört hittills under 2011 och något om sådant som planeras.

Länsstyrelsen har ingått i ett pilotprojekt som syftat till att 100 procent av SAM - ansökningarna skulle komma in till Länsstyrelsen elektroniskt. Elektroniska ansökningar; som till största delen är självinstruerande, leder till vinster både hos företagen och hos myndigheten. Som ökad service, förutom skriftlig information, genomförde Länsstyrelsen kurser i användande av nätansökan på fyra orter i länet. På dessa kurser fick lantbrukarna arbeta med sina egna ansökningar och i stort sett alla som deltog blev färdiga med sina ansökningar under kurstillfället. Lantbrukarna gavs även möjlighet, att med stöd av myndighetens tjänstemän, göra sina ansökningar på Länsstyrelsen. Fem handläggare fanns alltid på plats och supporttelefoner öppnades så att även de som ville göra ansökan i hemmet hade tillgång till den hjälp som behövdes. Denna service medförde att 97 procent av drygt tre tusen ansökningar lämnades in elektroniskt. Endast tolv pappersblanketter lämnades in till Länsstyrelsen. Tidningen *Gröna bladet* skickas digitalt till alla lantbrukare förutom att den finns tillgänglig på Länsstyrelsens hemsida.

På Länsstyrelsens hemsida har lagts in en ny avdelning som heter *Arbete i naturen*. Den är till för att samla all information som exploatörer behöver känna till när de planerar ett arbete i naturen. Sidan är

efterfrågad och uppskattad av både entreprenörer och allmänhet. Som komplement finns ett informationshäfte som beskriver vad som ska göras när någon till exempel påträffar skyddade områden. Tonvikten ligger på den formella delen med tillståndsfrågor etc. En checklista har tagits fram så att entreprenören inte missar naturvärden eller förordnanden. Sidan är planerad att länkas till det externa webb-GIS när detta finns på plats.

Blanketter för samråd enligt 12 kap 6 § MB har arbetats om för att ge bättre vägledning till vilka naturvärden och förordnanden entreprenörerna måste leta efter innan de skickar in ansökan.

Länsstyrelsen har deltagit i den arbetsgrupp som tagit fram en ny vägledning för användning av naturgrus. Privata och offentliga organisationer har; under ledning av SGU, tagit fram en lista på olika naturgrusfraktioner och olika materialanvändningsområden där det anses vara svårt att ersätta naturgrus med bergkross eller annat. Listan ska användas som ett stöd för täktägare, materialanvändare och prövningsmyndigheter med flera.

En arbetsgrupp har under året gjort en ordentlig omarbetning av de mallar som används vid Länsstyrelsens kommunikation med fastighetsägare och verksamhetsutövare då det handlar om förorenade områden. Mallarna har gjorts mer lättförståeliga så att alla (även ickeprofessionella aktörer) ska kunna tillgodogöra sig informationen. Nya objekt identifieras kontinuerligt i Länsstyrelsens databas och dessa kommuniceras varje halvår med fastighetsägare och verksamhetsutövare. Detta sker även så snart ett objekt inventerats och placerats i en riskklass. En broschyr har producerats som distribuerats till bland annat mäklare. I denna redovisas den problematik som är förknippad med förorenad mark och hur ansvaret fördelas vid fastighetsöverlåtelser.

Landshövdingen har bjudit in 20–30 företagare för att i seminarieform diskutera hur Länsstyrelsen ska kunna underlätta för dem i deras verksamheter och i deras kontakter med myndigheten. Landshövdingen är även initiativtagare till, och ordförande i, arbetsmarknadsrådet och bostadsanalysgruppen. Dessa båda råd som rekryterats brett från hela arbetsmarknaden respektive byggbranschen har uppdraget att, inom respektive område, identifiera vilka behov som finns och vilka hinder för mötande av behoven som finns i länet. Målsättningen är att kunna eliminera hindren för att kunna tillförsäkra arbetsmarknaden ett utbud av arbetskraft som efterfrågas. Landshövdingen är även ordförande i STUNS som är huvudman för och driver ett flertal projekt som är till gagn för näringslivet. Med ordförandeskapet i Godstransportrådet följer uppdraget att skapa goda förutsättningar för näringslivets transporter. Länsstyrelsens internationella kontakter nyttjas bland annat för att hjälpa länets företag att komma in på nya marknader.

Länsstyrelsen arbetar för närvarande med att samla alla olika finansieringsmöjligheter som Länsstyrelsen hanterar på ett och samma ställe på hemsidan. Kommunernas näringslivschefer hålls löpande informerade om Länsstyrelsens verktyg för stöd till företag. Länsstyrelsen deltar i ett projekt som förhoppningsvis kommer att leda till en förbättring när det gäller företags och privatpersoners tillgång till grundläggande betaltjänster. Eftersom företagets kontakter med Länsstyrelsen inte bara handlar om ekonomiskt stöd har myndigheten påbörjat byggandet av en företagardel på hemsidan.

Länsstyrelsen delfinansierar och deltar årligen i två seminariedagar anordnade av Handelskammaren respektive Företagarna. Här ges ypperliga tillfällen till att informera om den hjälp som Länsstyrelsen kan erbjuda samt att föra dialoger med länets företagare.

De olika stöd som är riktade till bostadssektorn är på väg att samlas under en rubrik på hemsidan. Exempel är stöd för investeringar i solceller, solvärme, radonbidrag samt bidrag till äldre- och trygghetsboende.

8. verka för att de av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålen uppnås, och svara för regionalt mål- och uppföljningsarbete, stödja kommunerna med underlag för deras miljömålsarbete, verka för att målen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen samt samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat.

Länsstyrelserna ska i fråga om sitt miljömålsarbete enligt första stycket 8 rapportera till det miljömålsråd som finns inom Naturvårdsverket och samråda med rådet om vilken rapportering som behövs. Förordning (2008:1346)

Se redovisning av uppdrag 50 enligt regleringsbrevet 2011.

7. Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (Förordning 2008:747)

Under år 2011 har fortsatt arbete lagts ner på att säkerställa att Länsstyrelsen i Uppsala län är en attraktiv arbetsplats. Givet det ekonomiska utrymmet finns inga möjligheter att konkurrera med lön. Genom att erbjuda en arbetsplats med möjlighet att växa och utvecklas såväl kompetensmässigt inom sin yrkesprofession som medarbetare och anställd på en myndighet vill Länsstyrelsen attrahera nya och redan anställda i organisationen.

Länsstyrelsens bedömning är att chefer/ledare är viktiga för att nå uppsatta mål. I lönesättande samtal och utvecklingssamtal förtydligas chefernas roll och betydelse i organisationen. Samtliga medarbetare har minst två samtal med sin chef och detta är en grund för att säkerställa myndighetens kompetens och för följa upp utfallet mot satta mål.

Kompetensbaserad rekrytering är den modell som Länsstyrelsen har som mål att genomföra rekryteringar efter. Många lyckade rekryteringar visar att denna modell är bra och den kommer ytterligare att utvecklas då den lyfts fram i Länsstyrelserna gemensamma arbete angående antidiskriminering. Under 2011 har flera nyckelpositioner och chefstjänster rekryterats inom myndigheten.

Införande av Platina har också det präglat myndighetens arbete, där samtliga medarbetare har utbildats i systemet och även i lagstiftning som berör *statstjänstemannen*.

Upphandlingsfrågor har fortsatt att vara i fokus för myndigheten. En utveckling av policy och metoder för att arbeta med upphandling har inletts under 2011.

Länsstyrelsen tar ansvar för hälsan som arbetsgivare genom ett aktivt arbetsmiljöarbete, utveckla ett tydligt ledarskap och uppmuntra till en god livsstil genom att aktivt driva friskvårdsfrågor.

Arbetsmiljöfrågor är viktiga och under året har myndigheten särskilt utbildat och fokuserat vidare på hot och våldfrågor i samband med tillsynen. Kommunikation och bemötande träning är avgörande så att medarbetarna har rätt kompetens vid myndighetsutövning i tjänsten.

Tabell över sjukfrånvaro i enlighet med 7 kap. 3§ FÅB

Kön	Ålder	2011			2010		
		Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	- 29	3	0,3		4	0,4	
	30 - 49	31	2,0		31	1,3	
	50 -	39	2,5		43	3,4	
	Alla	73	2,2	33,7	78	2,5	43,5
Kvinnor	- 29	7	3,0		15	2,6	
	30 - 49	74	3,6		68	3,4	
	50 -	50	5,5		49	3,5	
	Alla	131	4,2	57,9	132	3,4	44,3
Samtliga	- 29	10	2,1		19	2,1	
	30 - 49	105	3,1		99	2,8	
	50 -	89	4,2		92	3,4	
	Alla	204	3,5	52,6	210	3,1	44,0

Källa: Agresso

Kommentar:

För att öka jämförbarheten mellan 2011 och 2010 har en justering gjorts i beräkningsmodellen från 2010. Länsstyrelsen har valt att rapportera enligt den nya beräkningsmodellen. Länsstyrelsen har ett aktivt och långsiktigt förebyggande arbetsmiljö- och hälsoarbete för att den arbetsrelaterade sjukfrånvaron inte ska öka, trots detta ser vi en viss ökning av sjukfrånvaron under 2011. I rehabiliteringsarbetet framgår att det långsiktiga arbetet ger resultat men det är tyvärr ingen garanti för att medarbetare inte drabbas av sjukdom.

8. Året i siffror

Tabell A - Verksamhetskostnader 2011							
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		OH kostnader		Kostnader inkl OH	
		tkr	%	tkr	%	tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	2 993	2,13%	1 638	3,93%	4 631	3,30%
25	Trafikföreskrifter m.m.	267	0,19%	150	0,36%	417	0,30%
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 212	4,43%	3 400	8,14%	9 612	6,85%
30	Regional tillväxt	1 651	1,18%	664	1,59%	2 315	1,65%
34	Infrastrukturplanering	715	0,51%	304	0,73%	1 020	0,73%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 230	3,73%	2 793	6,70%	8 023	5,72%
41	Stöd till boende	650	0,46%	371	0,89%	1 021	0,73%
42	Energi och klimat	3 957	2,83%	1 538	3,69%	5 495	3,92%
43	Kulturmiljö	5 531	3,94%	3 111	7,45%	8 642	6,16%
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	12 070	8,60%	3 310	7,94%	15 380	10,95%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	10 278	7,32%	5 041	12,09%	15 319	10,92%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	14 516	10,34%	4 502	10,80%	19 018	13,55%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 211	0,86%	691	1,66%	1 902	1,35%
53	Vattenverksamhet	3 508	2,50%	1 596	3,83%	5 104	3,64%
54	Mineral- och torvfyndigheter	53	0,04%	27	0,07%	81	0,06%
55	Miljöfarlig verksamhet	1 702	1,21%	965	2,30%	2 666	1,90%
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	469	0,33%	224	0,54%	693	0,49%
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 365	3,11%	1 338	3,21%	5 703	4,06%
58	Restaurering	1	0,00%	0	0,00%	1	0,00%
60	Lantbruk	18 550	13,22%	8 034	19,27%	26 584	18,94%
62	Fiske	335	0,24%	171	0,41%	506	0,36%
70	Folkhälsa	2 066	1,47%	997	2,39%	3 062	2,18%
80	Jämställdhet	1 602	1,14%	450	1,08%	2 052	1,46%
85	Integration	713	0,51%	388	0,93%	1 101	0,78%
	SUMMA PRODUKTION	98 645	70,29%	41 703	100%	140 348	100%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	12 245	8,72%				
11	Administration och intern service	29 459	20,99%				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	140 348	100%			140 348	
	Resurssamverkan ¹⁾	0		0		0	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen	140 348				140 348	

	<i>Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på:</i>						
	Nivå 1 (113-115)	23 443	32,25%				
	Nivå 2 (110-112, 116-119)	6 016	8,27%				
	Nivå 3 (100-109)	12 245	16,84%				
	Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	72 702					

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso

Kommentarer Tabell A:

Länsstyrelsen har inte haft någon resurssamverkan under 2011.

Tabell B.1 - Verksamhetskostnader 2009 - 2011, totalt och förvaltningsanslaget 5:1							
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2011 tkr	2011 tkr	2010 tkr	2010 tkr	2009 tkr	2009 tkr
		kostnader totalt	varav anslag 5:1	kostnader totalt	varav anslag 5:1	kostnader totalt	varav anslag 5:1
20-21	Övrig förvaltning	2 993	2 376	4 466	2 107	3 634	2 332
24	Yrkesmässig trafik	0	0	0	0	480	375
25	Trafikföreskrifter m.m.	267	266	311	311	7 339	3 674
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 212	6 032	5 776	5 858	5 649	5 307
30	Regional tillväxt	1 651	497	1 466	551	1 714	577
34	Infrastrukturplanering	715	222	1 095	281	975	211
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 230	4 815	5 456	5 121	5 786	3 987
41	Stöd till boende	650	583	704	570	742	233
42	Energi och klimat	3 957	-27	3 841	23	1 527	414
43	Kulturmiljö	5 531	4 519	4 272	4 300	4 036	3 945
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	12 070	2 220	9 464	2 221	7 245	1 635
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	10 278	5 569	9 912	6 127	10 952	5 540
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	14 516	2 971	14 278	4 110	19 182	4 349
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 211	837	1 092	896	905	872
53	Vattenverksamhet	3 508	917	3 355	640	3 651	753
54	Mineral- och torvfyndigheter	53	53	135	124	18	18
55	Miljöfarlig verksamhet	1 702	1 600	1 784	1 705	1 773	1 682
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	469	-232	301	101	568	134
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 365	531	6 023	501	4 311	504
58	Restaurering	1	1	0	0	0	0
60	Lantbruk	18 550	10 194	18 925	10 296	15 275	9 722
62	Fiske	335	299	547	355	358	427
70	Folkhälsa	2 066	605	4 662	818	8 819	6 161
80	Jämställdhet	1 602	515	3 594	861	5 623	727
85	Integration	713	673	816	823	604	465
	SUMMA PRODUKTION	98 645	46 036	102 275	48 700	111 166	54 044
10	Myndighetsövergripande verksamhet	12 245	12 068	9 911	9 794	12 662	11 847
11	Administration och intern service	29 459	21 650	30 577	22 410	29 957	19 126
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	140 348	79 754	142 763	80 904	153 785	85 016
	Resurssamverkan	0		0		0	
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN	140 348		142 763		153 785	

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso

Kommentarer Tabell B.1

Negativa saldon på VÄS 56 respektive VÄS 42 beror på omförda intäkter från bl.a. kärnavfallsfonden..

Tabell B.2 - Årsarbetskrafter 2009 - 2011						
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2011	2011	2011	2010	2009
		årsarb	årsarb	årsarb	årsarb	årsarb
		totalt	varav kvinnor	varav män	totalt	totalt
20-21	Övrig förvaltning	4,85	3,67	1,18	5,34	5,54
24	Yrkesmässig trafik	0,00	0,00	0,00	0,00	0,96
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,49	0,44	0,05	0,49	9,51
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	10,01	8,87	1,14	9,28	9,16
30	Regional tillväxt	1,85	1,09	0,76	1,80	1,55
34	Infrastrukturplanering	1,61	1,11	0,50	1,03	0,60
40	Hållbar samhällsplanering och boende	8,15	4,79	3,36	8,80	7,63
41	Stöd till boende	1,28	0,00	1,28	1,34	1,32
42	Energi och klimat	4,51	2,78	1,73	4,05	2,78
43	Kulturmiljö	8,14	5,78	2,35	7,14	6,63
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	6,87	2,39	4,48	7,77	5,57
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14,05	6,44	7,59	14,80	15,82
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	13,93	6,43	7,42	14,88	17,70
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2,11	1,47	0,64	2,01	1,70
53	Vattenverksamhet	5,04	2,67	2,36	4,53	5,06
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,09	0,01	0,08	0,22	0,04
55	Miljöfarlig verksamhet	2,75	1,33	1,42	3,01	3,06
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,71	0,05	0,66	0,52	0,43
57	Förorenade områden, efterbehandling	4,54	3,03	1,51	4,36	3,63
58	Restaurering	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
60	Lantbruk	26,39	21,64	4,75	30,73	27,43
62	Fiske	0,52	0,08	0,45	0,65	0,54
70	Folkhälsa	2,98	1,33	1,65	3,93	13,16
80	Jämställdhet	1,23	1,11	0,12	1,91	1,43
85	Integration	1,09	0,27	0,83	1,45	0,85
	SUMMA PRODUKTION	123,18	76,78	46,30	130,03	142,09
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9,89	3,32	6,57	8,92	9,29
11	Administration och intern service	14,03	10,14	3,89	15,01	13,62
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	147,11	90,23	56,77	153,96	165,00
	Resurssamverkan	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	147,11	90,23	56,77	153,96	165,00

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso

Kommentarer Tabell B.2

En årsarbetskraft motsvarar 1 760 timmar. Länsstyrelsen har inte haft någon resurssamverkan under 2011.

TABELL B.3 REPRESENTATION

Kostnader för representation	2011	2011	2010	2010	2009	2009
	Totalt tkr	per år kronor	Totalt tkr	per år kronor	Totalt tkr	per år kronor
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	238	1 620,89	145	939,70	156	943,18
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	847	5 759,08	535	3 478,05	559	3 389,72

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso

Kommentarer Tabell B.3

Både den interna och den externa representationen har ökat något jämfört med 2010. Ökning av den interna representationen beror främst på medveten satsning för att skapa bättre arbetsmiljö, då tidigare års interna representation varit relativt låg. Ökningen av den externa representationen består främst av att Landshövdingen varit i tjänst hela året 2011 samt estniskt statsbesök. Dessutom har Länsstyrelsen samarrangerat tillställningar på slottet med andra föreningar, vilket gett viss intäkt.

TABELL B.4 LOKALER

Lokalkostnader	2011	2010	2009
Residens			
Lokalkostnader (tkr) 103	1 352	1 327	1 223
Lokalyta (m ²)	1 347	1 347	1 347
Lokalkostnad per m ²	1 003	985	907
Lokaler ¹⁾			
Lokalkostnader (tkr) 113	8 485	8 763	9 506
Lokalyta (m ²)	5 891	6 383	6 383
Lokalkostnad per m ²	1 440	1 373	1 489
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr)	58	57	58
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	40	41	39
Kontorslokaler ²⁾			
Kontorslokalyta (m ²)	4 461	4 953	4 953
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	30	32	30
SUMMA LOKALKOSTNADER	9 837	10 089	10 729

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso samt gällande hyresavtal

¹⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

²⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Kommentarer Tabell B.4

Utifrån gällande hyresavtal har lokalytor justerats för alla de tre åren. Ytan för kontorslokaler minskades i årsskiftet 2010/2011 med 492 m². Avtalsdiskussioner om lokalhyra pågår för att minska lokalkostnaderna.

Länsstyrelsen har sedan ett par år tillbaka *lokalvården* i egen regi.

Under 2011 har diskussioner drivits med nuvarande hyresvärd om ombyggnationer och modernisering av lokalerna framförallt utifrån ett eftersatt underhåll av ytskikten. Hyresvärden har i samband med detta aviserat betydande hyreshöjningar framöver vid förlängning av hyresavtal. Myndigheten har därför under 2011 undersökt eventuella alternativa lokaler och i skrivande stund pågår diskussioner med ytterligare en hyresvärd angående möjlig annan lokalisering.

TABELL B.5 AVGIFTER OCH ANDRA INKOMSTER I ÖVRIGT

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen	0	0				
- tillsyn	0	0		-1	0	-1
- registrering	0	0	0	-1	0	-1
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag	56	87	452	92	179	-87
Kameraövervakning	56	35	127	158	282	-124
Pantbanksärenden	0	1	0	0	0	0
Lönegarantiärenden	213	254	14	212	313	-101

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso

Kommentarer Tabell B.5

Den utgående ärendebalansen för Bevakningsföretag (212) har i årsredovisningen 2010 uppgetts felaktigt i denna tabell. I årsredovisningen för 2011 har antalet justerats. Den korrekta siffran för utgående balans 2010 och ingående balans 2011 är 56 ärenden.

Den utgående ärendebalansen för Allmän kameraövervakning (211) har i årsredovisningen 2010 uppgetts felaktigt i denna tabell. I årsredovisningen för 2011 har antalet justerats. Den korrekta siffran för utgående balans 2010 och ingående balans 2011 är 56 ärenden.

Tabell C - Kostnader och årsarbetskrafter 2011 per sakområdesindelning						
VÄS-KOD	Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2011 för Övrig förvaltning	Kostnader (tkr)	Varav anslag 5:1	Årsarb totalt	Varav Kvinnor	Varav Män
200	Allmänt och övergripande inom övrig förvaltning	881	796	1,27	1,01	0,26
2009	varav Kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	6	6	0,01	0,00	0,01
201	Allmänna val	19	19	0,03	0,02	0,02
202	Medborgarskap	25	25	0,05	0,05	0,00
203	Överförmyndare	36	36	0,05	0,00	0,05
204	Begravningsfrågor	72	72	0,12	0,11	0,01
205	Näringsrättsliga frågor	38	38	0,07	0,06	0,01
2051	varav Pantlåneverksamhet	0	0	0,00	0,00	0,00
2052	varav Frågor enligt aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m.fl.	15	15	0,03	0,03	0,00
206	Stiftelser	0	0	0,00	0,00	0,00
2061	varav Stiftelser - registrering	0	0	0,00	0,00	0,00
2062	varav Stiftelser - tillsyn	0	0	0,00	0,00	0,00
207	Lönegaranti	207	-4	0,38	0,37	0,01
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	55	55	0,09	0,02	0,07
2081	varav Deponerade medel	44	44	0,07	0,00	0,07
2082	varav Allmänna arvsfonden	0	0	0,00	0,00	0,00
2083	varav Bygdeavgifter	3	3	0,01	0,01	0,00
2084	varav Rederistöd	0	0	0,00	0,00	0,00
2085	varav Åborätten och allmänningar	3	3	0,01	0,01	0,00
211	Allmän kameraövervakning	180	180	0,31	0,30	0,01
212	Bevakningsföretag m.m.	114	114	0,23	0,23	0,00
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m. överklaganden av polismyndighetens beslut	2	2	0,00	0,00	0,00
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	168	168	0,20	0,18	0,02
215	Lotterier, bingo m.m.	5	5	0,01	0,01	0,00
216	Kampsportsmatcher	0	0	0,00	0,00	0,00
218	Jakt och viltvård	1 176	856	2,03	1,31	0,71
219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	15	15	0,02	0,00	0,02
20-21	Totalt Övrig förvaltning exkl OH	2 993	2 376	4,85	3,67	1,18
	Andel av myndighetsövergripande kostnader (10+11)	1 638	0			
	Totalt Övrig förvaltning inkl OH	4 631	2 376			

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso

Kommentarer Tabell C

Frågor inom Jakt och viltvård har utgjort den största delen av Övrig förvaltning under 2011.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2011 (samtliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslut. ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	94	154	104	244	108	0	0	0	10
Övrig förvaltning (20-21)	435	1 213	57	1 140	565	25	4	0	168
varav stiftelser (206)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
varav allmän kameraövervakning (211)	56	88	18	127	35	19	4	0	10
varav bevakningsföretag m.m (212)	56	475	8	452	87	0	0	0	1
Trafikföreskrifter m.m. (25)	50	165	8	154	69	15	15	3	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	2 070	751	392	2 749	464	17	20	3	55
varav Livsmedelskontroll (281)	1 720	135	1	1 811	45	1	0	0	0
varav Djurskydd (282)	337	570	383	894	396	16	20	3	53
varav Smittskydd (283)	12	19	6	21	16	0	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	1	3	1	1	4	0	0	0	0
Regional tillväxt (30)	120	24	18	45	117	0	0	0	42
Infrastrukturplanering (34)	33	32	0	38	27	0	0	0	1
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	132	923	6	923	138	42	43	5	3
Stöd till boende (41)	156	283	0	235	204	3	3	0	0
Energi och klimat (42)	20	11	10	18	23	0	0	0	3
Kulturmiljö (43)	348	746	56	691	459	3	1	0	25
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	119	84	42	132	113	1	0	0	6
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	6	5	5	12	4	0	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	67	165	16	168	80	22	19	5	15

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. <u>initiativ-ärenden</u>)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans²	varav antal ändrade³	Antal ej beslut. ärenden, äldre än två år.
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	348	73	140	167	394	0	1	0	104
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	113	397	13	442	81	9	7	1	7
Vattenverksamhet (53)	111	136	20	156	111	1	1	0	30
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	34	71	9	76	38	1	1	0	10
Mineral- och torvfyndigheter (54)	3	12	1	14	2	1	1	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	123	103	11	129	108	3	2	0	23
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	46	60	11	72	45	0	0	0	6
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	29	116	2	133	14	0	0	0	1
Förorenadeområden, efterbehandling (57)	63	21	19	53	50	0	0	0	19
varav tillsyn av förorenadeområden och miljöriskområden (575)	25	11	8	25	19	0	0	0	13
Restaurering (58)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lantbruk (60)⁴	2 375	11 576	163	12 018	2 096	61	46	2	175
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	122	142	4	105	163	59	21	2	4
Fiske (62)	63	97	6	106	60	1	0	0	10
Folkhälsa (70)	24	35	26	45	40	0	0	0	2
Jämställdhet (80)	26	5	2	3	30	0	0	0	14
Integration (85)	9	26	17	29	23	0	0	0	0
Summa	6 931	17 148	1 129	19 832	5 376	204	163	19	713
varav Miljöprövnings-delegationens ärenden	63	27	0	18	72	3	1	0	12

Källa: Platina och Diabas samt IAKS och Ararat

Kommentarer Tabell D

- 1) Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.
- 2) Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2011.
- 3) Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.
- 4) Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

Den utgående ärendebalansen för Allmän kameraövervakning (211) har i årsredovisningen uppgetts felaktigt i denna tabell. I årsredovisningen för 2011 har antalet justerats. Den korrekta siffran för utgående balans 2010 och ingående balans 2011 är 56 ärenden.

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

A Sakområde och del av sakområde	C Antal inkomna ärenden under 2011			E Antal beslutade ärenden under 2011			G Antal överklagade ärenden under 2011		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Trafikföreskrifter, Infrastruktur (25, 34)	42	61	81	33	54	64	6	8	1
Regional tillväxt (30)	0	1	41	0	1	44	0	0	0

Källa: Statistiken framtagen ur Platina och Diabas.

Kommentarer Tabell D.1

Man, Kvinna, Juridisk person är registrerad på fält övrig information och Anteckning i Platina. I Diabas är Man, Kvinna, Juridisk person registrerad i fält Övriga uppgifter.

Tabell D.2 Ärendestatistik "LISA-uppdraget"				
VÄS-KOD	Beskrivning	Ärendetyp	Mål 2011 median dagar	Utfall 2011 median dagar
Ärendegrupper med tresiffrig VÄS-kod				
202	Medborgarskap	alla	21	11
204	Begravningsfrågor	Ansökan om att sprida aska	21	5
206	Stiftelser	Alla		
206	Stiftelser	Ändringsanmälan		
206	Stiftelser	Nyregistrering		
211	Allmän kameraövervakning	Anmälan	30	20
211	Allmän kameraövervakning	Ansökan	180	138
212	Bevakningsföretag m.m.	Anmälan, e-tjänster	1	1
212	Bevakningsföretag m.m.	Ansökan om godkännande av personal hos auktoriserat bevakningsföretag, e-tjänster	10	10
218	Jakt och viltvård	Tillstånd för skydds jakt	90	1
282	Djurskydd	Förprovning av djurstall	42	42
282	Djurskydd	16 § (Tillståndsplikt för yrkesmässig djurhållning av sällskapsdjur)	90	97
402	Detaljplan, områdesbest, fastighetsplan	Prövning av antagen plan, detaljplaner m.m.	28/42	7/432
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	Överklagande av beslut om detaljplaner	120	74
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	Överklagande av beslut om lovärenden samt förhandsbesked	180	72
431	Fornminnen	Avverkningsärenden	30	29
505	Överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken m.fl. författningar	alla	180	122

521	Tillstånd och dispenser avseende naturskydd	Strandskyddsdispenser	90	67
525	Samråd enl. 12 kap 6 § miljöbalken	alla	50	40
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB	Samråd o beslut om betydande miljöpåverkan	50	-
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB	Prövning vid miljöprovsningsdelegationen	300	385
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	Anmälningssärenden	42	17
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	Miljörapporter	42	114
562	Prövning a avfall och producentansvar	Alla	14	16
602	Stöd t landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Ansökan om företagsstöd landsbygdsutveckling	120	Axel 1 = 206 Axel 3 = 263
602	Stöd t landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Utbetalning av företagsstöd landsbygdsutveckling	120	Axel 1 = 108 Axel 3 = 116
602	Stöd t landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Ansökan om projektstöd exkl. miljöinvesteringar	120	Axel 1 = 168 Axel 3 = 106
602	Stöd t landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Utbetalning av projektstöd exkl. miljöinvesteringar	120	Axel 1 = 83 Axel 3 = 38

Källa: Sammanställning av uppgifter i Platina och Diabas

Kommentarer Tabell D.2

VÄS 551, Samråd och beslut om betydande miljöpåverkan, Länsstyrelsens rutiner för diarieföring av dessa ärenden innebär att det inte är möjligt att få fram en tillförlitlig uppgift om medianen för handläggningstiden via de nuvarande diariesystem Platina och Diabas. Därför redovisas inget värde.

VÄS 555, Granskningen av miljörapporter har längre handläggningstiden än målsättningen. Länsstyrelsens arbetssätt innebär att uppföljningen av miljörapporterna sker i samband med planerade tillsynsbesök. Rapporterna kommer in under första kvartalet och besöket utförs under hösten så ärendet avslutas. Det finns anledning att se över målet för handläggningstid så att det bättre överensstämmer med uppföljningsrutinerna.

Länsstyrelsen besparingsprogram under 2011 medförde personalnedskärningar under året som påverkade arbetet inom VÄS 602. Detta fick bl.a. som konsekvens att handläggningstiderna för ansökan om företags- och projektstöd ökade.

Avgiftsbelagd verksamhet									
Verksamhet	2011 intäkter	2011 kostnader	2011 Netto- utfall	2011 Netto- budget	ackumulerat utfall tom 2011	2010 intäkter	2010 kostnader	2010 Netto- utfall	ackumulerat utfall tom 2009
Offentligrättslig verksamhet									
Körkortsadministration						0	0	0	-1 630
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	129	319	-190	90	-1 139	152	1	151	-1 100
Reg avgifter för jaktområden	261	250	11	10	-212	261	370	-109	-114
Alkolås						0	0	0	229
Prövn. om ansökan om handledarskap enl. 4 kap. 8 § körkortsför. (1998:980)						0	0	0	122
Övrig offentligrättslig verksamhet	23	0	23	100	-11	11	30	-19	-15
Uppdragsverksamhet									
Intäkter resurssamverkan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skoglig verksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fjällförvaltning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrig uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa totalt ovan	413	569	-156	200	-1 362	424	401	23	-2 508
Summa offentligrättsligt	413	569	-156	200	-1 362	424	401	23	-2 508
Summa uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Källa: Sammanställning av uppgifter hämtade från redovisningssystemet Agresso

Kommentar Avgiftsbelagd verksamhet:

Rättelse av tidigare fel har gjorts av 2010 års intäkter gällande Övrig offentligrättslig verksamhet. Tidigare års angivna belopp på 49 tkr har ersatts med 11 tkr.

För att öka jämförbarheten mellan 2011 och 2010 har justering gjorts i avsnittet Uppdragsverksamhet. Tidigare års saldon är korrigerade till 0 tkr.

Ackumulerat utfall 2009 på "Offentligrättslig verksamhet" innehåller resultatet av körkortsadministrationen, alkolås och prövning om ansökan om handledarskap enl. 4 kap. 8 § körkortsförordningen. (1998:980). Dessa är reglerade med transportstyrelsen mot balanserad kapitalförändring under 2010.

Tabell Nyckeltal	2011	2010	2009
Antal inkomna och initiativärenden	18 277	21 200	42 604
Antal beslutade ärenden	19 832	29 837	39 310
Antal beslutade ärenden per årsarbetskraft	134,81	193,80	238,24
Totalt antal beslutade ärenden/totalt antal inkomna och initiativärenden	1,09	1,41	0,92
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	713	875	431
Utgående ärendebalans	5 376	6 931	12 446
Årsarbetskrafter (åa)	147,11	153,96	165,00
– varav kvinnor	90,23	94,21	103,96
– varav män	56,77	59,55	61,04
Lokalkostnad per årsarbetskraft	57,68	56,91	57,61
Intern representation (tkr)	238	145	156
Extern representation (tkr)	847	535	559
Total sjukfrånvaro %	3,5%	3,1%	3,2%
Sjukfrånvaro män %	2,2%	2,5%	3,0%
Sjukfrånvaro kvinnor %	4,2%	3,4%	3,3%
Andel OH-kostnader av totala kostnader %	29,71%	28,36%	27,71%
Andel förvaltningsanslagsfinansiering %	66,3%	66,9%	65,9%

Kommentar Tabell Nyckeltal:

Antalet beslutade ärenden inom lantbruk har beräknats på annat sätt 2011 jämfört med 2010. Detta förklarar den stora differensen mellan åren. Åren borde ha en ärendemängd i samma storleksordning.

Uppgifterna gällande sjukfrånvaron för 2011 och 2010 är framtagna enligt en ny beräkningsmodell. Därför bör jämförelse med 2009 års uppgifter göras med stor försiktighet.

9. Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2011	2010	2009	2008	2007
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	2 800	5 000	3 000	5 000	4 000
Utnyttjad	1 944	1 524	1 557	1 908	1 699
Räntekontokredit i Riksgälden					
Beviljad	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400
Under året maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Ränteintäkter ¹	495	123	305	1 451	1 263
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget	4 020	10 000	9 300	6 812	5 435
Utfall	3 618	4 031	14 670	11 129	7 874
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Budget	3 340	2 200	2 860	3 405	3 343
Utfall	3 917	3 425	4 478	2 899	3 522
Anslagskredit					
<i>Beviljad</i>					
01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m.	3 231	3 164	4 293	4 000	3 971
19 01 001 002 Regional tillväxt	198	198	297	396	495
20 01 010 004 Klimatanpassning	750	750	800	0	0
<i>Utnyttjad</i>					
01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m.	846	638	0	0	0
19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	0	0	0	0	0
20 01 010 004 Klimatanpassning	0	1	0	0	0
Anslagssparande					
01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m.	0	0	1 511	1 689	2 382
19 01 001 002 Regional tillväxt	4	27	6	9	0
20 01 010 004 Klimatanpassning	31	0	0	0	0
22 37 07 002 002 IT-infrastruktur	0	0	0	30	30
Summa anslagssparande	35	27	1 517	1 728	2 412
<i>Därav in-teckn. åtaganden med stöd av anslagssparande</i>					
22 37 07 002 002 IT-infrastruktur	0	0	0	30	30
Bemyndiganden					
Tilldelat 19 01 001 002 Regional tillväxt	3 000	5 000	5 000	7 000	7 000
Åtaganden 19 01 001 002 Regional tillväxt ²	59	0	0	0	2
Personal					
Antal årsarbetskrafter ³⁴	147	154	165	163	156

¹ Ränteintäkter: Beloppen under åren 2009 och 2010 har korrigerats för att möjliggöra jämförelse med 2011 års siffror.

² Åtagande 19 01 001 002 Regional tillväxt: Beloppen under åren 2007-2010 har korrigerats för att möjliggöra jämförelse med 2011 års siffror.

³ Mätmetod finns dokumenterad.

⁴ Antal årsarbetskrafter för 2010 har korrigerats för att möjliggöra jämförelse med 2011 års siffror.

Medeltal anställda ⁵	183	187	205	207	196
Driftkostnad per årsarbetskraft					
Driftskostnad per årsarbetskraft ⁶	948	923	927	874	833
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring ⁷	2 203	7 129	11 824	-1 213	-8
Balanserad kapitalförändring ⁸	18 212	11 083	-2 322	-7 640	-7 632

⁵ Mätmetod finns dokumenterad.

⁶ Driftskostnad per åa under åren 2009 och 2010 har korrigerats för att möjliggöra jämförelse med 2011 års siffror.

⁷ Värde regleringen av lönegarantifordran är ändrad till 95% (5% utdelning återbetalas) jämfört med 2010 på 80% (20% utdelning återbetalas), vilket återspeglas i Årets kapitalförändring.

⁸ Redovisningen av semesterskuld är ändrad inför året 2009, vilket ger en förändrad Balanserad kapitalförändring mellan åren 2008 och 2009.

10. Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING (TKR)

Belopp i tkr

	2011	2010	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	80 000	80 975	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 618	4 031	2
Intäkter av bidrag	56 154	57 167	3
Finansiella intäkter	507	128	4
Summa	140 279	142 301	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-90 047	-90 653	5
Kostnader för lokaler	-10 050	-9 680	
Övriga driftskostnader	-39 399	-41 710	
Finansiella kostnader	-75	-45	6
Avskrivningar och nedskrivningar	-777	-675	
Summa	-140 348	-142 763	
Verksamhetsutfall	-69	-463	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter och andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	3 915	3 409	
Intäkter av uppbörd	2	16	
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-3 917	-3 425	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	27 501	27 656	7
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	48 887	65 016	8
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	5 001	10 383	9
Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	4	1	
Finansiella kostnader i transfereringsverksamhet	-9	-7	
Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringar	-124	76	10
Lämnade bidrag	-78 988	-95 533	11
Saldo	2 272	7 592	
Årets kapitalförändring	2 203	7 129	12

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

TILLGÅNGAR (TKR)	2011-12-31	2010-12-31	Not
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	1 944	1 528	
Summa	1 944	1 528	13
Fordringar			
Kundfordringar	1 439	602	14
Fordringar hos andra myndigheter	5 491	9 781	15
Övriga fordringar	23 931	19 926	16
Summa	30 861	30 309	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 456	558	
Upplupna bidragsintäkter	9 905	10 159	
Övriga upplupna intäkter	2 531	300	
Summa	14 892	11 017	17
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	6 534	16 037	
Summa	6 534	16 037	18
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	25 432	25 466	
Övr tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2 455	2 873	19
Kassa, plusgiro och bank	371	132	20
Summa	28 258	28 471	
SUMMA TILLGÅNGAR	82 489	87 362	

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

KAPITAL OCH SKULDER (TKR)	2011-12-31	2010-12-31	Not
Myndighetskapital			
Donationskapital	21	21	
Balanserad kapitalförändring	18 212	11 083	21
Kapitalförändring enl resultaträkningen	2 203	7 129	
Summa	20 436	18 233	
Fonder			
Fonder	787	663	
Summa	787	663	10
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner o likn förpliktelser	1 064	1 644	
Summa	1 064	1 644	22
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	1 944	1 524	23,24
Skulder till andra myndigheter	7 539	5 967	25
Leverantörsskulder	5 588	6 216	
Övriga skulder	2 254	2 363	26
Depositioner	2 467	2 874	27
Summa	19 792	18 944	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	6 682	8 703	
Oförbrukade bidrag	33 729	39 175	
Summa	40 411	47 878	28
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER	82 489	87 362	

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp /Saldo
01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m.	-638	80 785	628	0	80 775	-81 621	-846
19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	27	1 980	0	-27	1 980	-1 976	4
20 01 010 004 Klimatanpassning	-1	25 000	0	0	24 999	-24 969	30
Summa	-612	107 765	628	-27	107 754	-108 565	-811

Utgifterna är avstämnda mot intäkt av anslag.

Negativt utgående överföringsbelopp på anslaget 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. på 846 tkr. Beviljad anslagskredit på 3 231 tkr.

Korrigerig mellan faktisk och bokförd semesterlöneskuld för åren 2009-2011 har under 2011 anslagsavräknats. Det har för 2011 inneburit en engångsutgift på anslag 01 05 001 002, Länsstyrelserna m.m. som påverkat utgående överföringsbelopp negativt med 943 tkr.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	500	624
2537 Miljöskyddsavgift Täckavgift	2 100	2 859
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	20	0
2552 01 Stiftelser, tillsynsavgift	0	0
2552 02 Stiftelser, registerhållningsavgift	0	0
2714 Sanktionsavgifter m.m.	500	0
2714 10 Tilläggsavgift (Plan o Bygglagen)	0	293
2811 9 Övriga inkomster	200	139
9455 Lotteriavgifter	20	2
Summa	3 340	3 917

Redovisning av bemyndiganden

Belopp i tkr

Anslag	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden 2011	Utestående åtaganden 2011	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				2012	2013	2014	2015
19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	3 000	0	59	59	0	0	0

Finansiella villkor

Belopp i tkr

Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utnyttjat
01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m., Uppsala län	Anslagskredit	3 231	846
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	2 423	0
	Indrag av anslagsbelopp	0	0
	Kredit på räntekonto	5 400	0
	Låneram för anläggningstillgångar	2 800	1 944
	Finansiering av förvaltningskostnader hos samverkansorganet i Uppsala län	1 864	1 864
19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	Anslagskredit	198	0
	Anslagsbehållning som disponeras	0	0
	Indrag av anslagsbelopp	0	0
	Uppföljning och utvärdering	200	141
	Bemyndigande	3 000	59
20 01 010 004 Klimatanpassning	Anslagskredit	750	0
	Anslagsbehållning som får disponeras	0	0
	Indrag av anslagsbelopp	0	0

Noter till resultaträkningen

Belopp i tkr

Not 1	Intäkter av anslag	2011	2010
	01 05 001 Förvaltningsanslag	79 754	80 904
	Årets minskning av semesterlöneskulden före 2009	-1 063	-1 086
	Summa 01 05 001 Förvaltningsanslag	78 691	79 818
	Klimatanpassning 2001010004	836	895
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	473	263
	Summa intäkter av anslag	80 000	80 975

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen.

Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2011	2010
	Offentligrättsliga avgifter	426	462
	Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	2 629	2 777
	Intäkter av andra ersättningar	563	792
	Summa	3 618	4 031

Av ovanstående intäkter redovisas utfallet för avgiftsbelagd verksamhet, där avgifterna beräknas täcka verksamhetens kostnader och uppvisa årligt resultat, i en separat tabell enligt regleringsbrevet och består av:

Offentligrättsliga avgifter	413	424
Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	0	0

Not 3	Intäkter av bidrag	2 011	2 010
	Bidrag från statliga myndigheter	49 956	54 558
	varav		
	Uppsala universitet	-7	0
	Kammarkollegiet	238	704
	Riksantikvarieämbetet	1 112	-95
	Länsstyrelsen i Dalarnas län	20	137
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	544	0
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	100	0
	Länsstyrelsen i Stockholms län	5	1 635
	Länsstyrelsen i Södermanlands län	0	-30
	Länsstyrelsen i Uppsala län	311	470
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	2 216	-490
	Länsstyrelsen i Örebro län	3 386	2 257
	Länsstyrelsen i Östergötlands län	0	-6
	Länsstyrelsen i Gävleborgs län	-76	195
	Länsstyrelsen i Hallands län	132	158
	Socialstyrelsen	212	226
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	528	0
	Länsstyrelsen i Blekinge län	157	50
	Länsstyrelsen i Skåne län	0	191
	Länsstyrelsen i Västernorrlands län	54	0
	Arbetsförmedlingen	785	616

<i>Fiskeriverket</i>	-186	170
<i>Naturvårdsverket</i>	23 177	25 923
<i>Konsumentverket</i>	0	3
<i>Domstolsverket</i>	379	562
<i>Sveriges lantbruksuniversitet</i>	0	300
<i>Boverket</i>	917	698
<i>Verket för näringslivsutveckling</i>	-16	-3
<i>Statens jordbruksverk</i>	8 157	7 735
<i>Statens folkhälsoinstitut</i>	1 494	4 025
<i>Kärnavfallsfonden</i>	935	189
<i>Regeringskansliet</i>	176	748
<i>Statens energimyndighet</i>	1 814	1 215
<i>Vetenskapsrådet</i>	497	324
<i>Valmyndigheten</i>	0	824
<i>Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</i>	4 252	5 096
<i>Tillväxtverket</i>	-1 761	730
<i>Havs- och vattenmyndigheten</i>	405	0
Bidrag från övriga	6 198	2 609
Summa	56 154	57 167

Posten Bidrag från övriga består till största del av bidrag från EU:s institutioner

Not 4	Finansiella intäkter	2011	2010
	Räntekonto i Riksgälden	495	123
	Övriga finansiella intäkter	12	5
	Summa	507	128

Ökad ränta beror till största del på ett högre ränteläge jmf 2010

Not 5	Kostnader för personal	2011	2010
	Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-59 058	-61 068
	Övriga kostnader för personal	-30 989	-29 586
	Summa	-90 047	-90 653

Lönekostnaden för 2010 har korrigerats för att möjliggöra jämförelse med 2011. Tidigare år har inte årets förändring av semesterlöneskulden medräknats.

Ökningen av kostnader för personal beror på rättelse av tidigare felaktig redovisad pensionskostnad på 985 tkr som nu redovisas på 2011, samt ökade rekryteringskostnader

Not 6	Finansiella kostnader	2011	2010
	Räntekostnader avseende lån i Riksgälden	-33	-7
	Övriga finansiella kostnader	-42	-39
	Summa	-75	-45

Ökad räntekostnad beror till största del på ett högre ränteläge jmf 2010

Not 7	Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2011	2010
	01 05 001 002 Förvaltningsanslag	1 866	1 853
	19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	1 503	1 697
	20 01 010 004 Klimatanpassning	24 133	24 106
	Summa	27 502	27 656

Not 8	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2011	2010
	<i>Från myndighet</i>		
	<i>Kammarkollegiet</i>	25 062	38 857
	<i>Riksantikvarieämbetet</i>	2 518	2 938
	<i>Länsstyrelsen i Västmanlands län</i>	-43	0
	<i>Länsstyrelsen i Örebro län</i>	0	1 761
	<i>Socialstyrelsen</i>	8 119	5 277
	<i>Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut</i>	223	0
	<i>Fiskeriverket</i>	415	0
	<i>Naturvårdsverket</i>	9 341	7 078
	<i>Konsumentverket</i>	337	761
	<i>Boverket</i>	30	30
	<i>Verket för näringslivsutveckling</i>	469	0
	<i>Statens folkhälsoinstitut</i>	100	3 003
	<i>Post- och telestyrelsen</i>	425	0
	<i>Regeringskansliet</i>	322	0
	<i>Statens energimyndighet</i>	878	0
	<i>Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</i>	691	4
	<i>Tillväxtverket</i>	0	5 307
	Summa	48 887	65 016

Not 9	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2011	2010
	Naturvårdsverket	5	0
	Europeiska kommissionen	-914	70
	Älgvårdsfonden	125	166
	Bygdemedel	80	142
	Lönegaranti konkurser	5 705	10 005
	Summa	5 001	10 383

Minskningen av Lönegaranti konkurser beror på färre konkurser samt mindre utdelning i konkurserna.

Det negativa beloppet på 914 avser flerfinansierade projekt.

Finansieringen avser EU och redovisas med positiva belopp i not 11 (medel från SMHI och MSB).

Not 10	Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringsändamål	2011	2010
	Ingående balans	663	739
	Årets förändring	124	-76
	Utgående balans	787	663
	Älgvårdsfonden		
	<i>Ingående balans</i>	418	382
	<i>Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag</i>	125	166
	<i>Lämnade bidrag</i>	-84	-131
	<i>Utgående balans</i>	458	418
	Bygdemedel		
	<i>Ingående balans</i>	246	357
	<i>Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag</i>	80	142
	<i>Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet</i>	4	1
	<i>Lämnade bidrag</i>	0	-254
	<i>Utgående balans</i>	329	246

Not 11 Lämnade bidrag	2011	2010
Lämnade bidrag till statliga myndigheter	-25 719	-30 361
Lämnade bidrag till primärkommuner för konsumtion	-15 770	-14 347
Lämnade bidrag till primärkommuner för investering	-1 462	-1 667
Lämnade bidrag till övriga kommunala sektorn för konsumtion	-300	0
Lämnade bidrag till EU-länder för konsumtion	-25	-49
Lämnade bidrag till övriga organisationer och ide	-4 560	-3 488
Lämnade bidrag till övriga organisationer och ide	-20	0
Lämnade bidrag till privata företag och privatägda	-2 440	-4 944
Lämnade bidrag till privata företag och privatägda	0	-156
Lämnade bidrag till enskilda personer för konsumti	-28 592	-40 521
Lämnade bidrag till enskilda personer för invester	-1	0
Lämnade bidrag till kommunsektorn, periodiseringsposter	-100	0
Summa Lämnade bidrag	-78 988	-95 533
<i>inom verksamhetsområden</i>		
<i>Allmänt och övergripande inom Myndighetsövergripande verksamhet</i>	-24 136	-24 106
<i>Lönegaranti</i>	-28 169	-40 071
<i>Deponering, adm o fördeln medel, allm arvsfonden</i>	0	-254
<i>Jakt och viltvård</i>	-1 304	-1 617
<i>Tillväxtavtal o program regional näringspolitik</i>	0	-691
<i>Företagsstöd</i>	-337	-70
<i>Regional projektsamverkan</i>	-3 367	-3 550
<i>Allmänt o övergripande inom Hållbar samhällsplanering och boende</i>	-30	-30
<i>Allmänt o övergripande inom Energi och klimat</i>	-878	-70
<i>Fornminnen</i>	-212	-49
<i>Byggnadsvård</i>	-359	-122
<i>Fornminnes- o kulturlandskapsvård</i>	-1 934	-2 766
<i>Kulturhistoriskt värdefulla miljöer</i>	-13	0
<i>Skydd mot olyckor inkl räddningstjänstansvar</i>	0	-4
<i>Miljömål</i>	-1 762	-1 762
<i>Miljöövervakning o uppföljning miljömål</i>	-204	-197
<i>Skydd av områden och arter</i>	-20	-155
<i>Förvaltning skötsel skyddade områden</i>	-573	-669
<i>Förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön</i>	-2 507	-100
<i>Efterbehandling förorenade områden</i>	-3 103	-2 700
<i>Stöd till lantbruksutvecklingsåtgärder</i>	-425	0
<i>Stöd till fisket</i>	-30	-10
<i>Fiskevård, fritidsfiske</i>	-385	0
<i>Allmänt o övergripande inom Folkhälsa</i>	-100	-650
<i>Fördelning av statsbidrag</i>	-8 416	-8 823
<i>Jämställdhetsfrågor</i>	-724	-7 068
	-78 988	-95 533
Not 12 Årets kapitalförändring	2011	2010
Verksamhetsutfall		
<i>Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan</i>	-156	53
<i>Semesterlöne- och löneskuld</i>	1 063	1 086
<i>Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av anslag</i>	-1063	-1 086
Summa verksamhetsutfall	-156	53
Transfereringar		
<i>Lönegaranti konkurser</i>	2 359	7 076
Summa Transfereringar	2 359	7 076

Summa årets kapitalförändring **2 203** **7 129**

Stor skillnad mellan åren för lönegaranti konkurser. Minskningen 2011 beror på färre konkurser samt mindre utdelning i konkurserna

Noter till balansräkningen

Belopp i tkr

Not 13	Materiella anläggningstillgångar	2011	2010
	Maskiner, inventarier mm.		
	Ingående anskaffningsvärde	10 434	9 789
	Årets anskaffning	1 245	645
	Årets försäljning, utträngning	-419	0
	Utgående anskaffningsvärde	11 260	10 434
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-8 907	-8 232
	Årets avskrivningar	-777	-675
	Årets försäljning, utträngning	368	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 316	-8 907
	Bokfört värde	1 944	1 528
	Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	1 944	1 528
	En bil har sålts under året med en nettovinst på 98 tkr		

Not 14	Kundfordringar	2011	2010
	Kundfordringar	1 439	602

Ökningen mellan åren består av ett ökat antal kundfordringar 2011 jämfört med 2010

Not 15	Fordringar hos andra myndigheter	2011	2010
	Diverse fordringar andra myndigheter	3 695	8 135
	Mervärdesskatt	1 796	1 646
	Summa	5 491	9 781

Minskningen mellan åren beror på betydligt lägre fordran 2011 på Kammarkollegiet, gällande Lönegarantierna

Not 16	Övriga fordringar	2011	2010
	Lönegarantifordringar	22 286	19 918
	Övriga fordringar	1 645	8
	Summa	23 931	19 926

Värderegleringen av Lönegarantierna har under 2011 uppgått till 95% (5% utdelning återbetalas) jämfört med 2010 på 80% (20% utdelning återbetalas)

Not 17	Periodavgränsningsposter	2011	2010
	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyror	2 325	350
	Övriga förutbetalda kostnader	131	208
		2 456	558

Skillnaden mellan åren beror på att kostnaderna för första kvartalets hyra ingår i 2011 års siffror, vilket de inte gör för 2010

	Upplupna bidragsintäkter		
	Upplupna bidragsintäkter inomstatligt	9 307	9 461
	Varav		
	Uppsala universitet	-370	7

<i>Kammarkollegiet</i>	212	340
<i>Riksantikvarieämbetet</i>	-134	0
<i>Länsstyrelsen i Jönköpings län</i>	67	0
<i>Länsstyrelsen i Kronobergs län</i>	-100	0
<i>Länsstyrelsen i Uppsala län</i>	-589	0
<i>Länsstyrelsen i Västmanlands län</i>	2 186	938
<i>Länsstyrelsen i Örebro län</i>	2 875	1 841
<i>Länsstyrelsen i Hallands län</i>	16	0
<i>Arbetsförmedlingen</i>	67	34
<i>Fiskeriverket</i>	-95	0
<i>Naturvårdsverket</i>	-86	223
<i>Migrationsverket</i>	-780	0
<i>Sveriges lantbruksuniversitet</i>	-100	0
<i>Statens jordbruksverk</i>	3 211	2 325
<i>Vetenskapsrådet</i>	1 499	522
<i>Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</i>	-236	60
<i>Tillväxtverket</i>	1 664	3 171

Upplupna bidragsintäkter utomstatligt	598	698
Totala upplupna bidragsintäkter	9 905	10 159

Övriga upplupna intäkter	2 531	300
---------------------------------	--------------	------------

Ökningen beror på att i posten 2011 ingår ett stort enskilt projekt

Not 18 Avräkning med statsverket	2011	2010
---	-------------	-------------

Uppbörd

Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomstitel	-3 917	-3 425
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	2 271	0
Skuld avseende uppbörd	-1 646	-3 425

Anslag i icke räntebärande flöde

Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	1 976	1 960
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde	-1 935	0
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	41	1 960

Anslag i räntebärande flöde

Ingående balans	638	-1 511
Redovisat mot anslag	106 590	107 757
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-106 413	-105 608
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Fordran avseende anslag i räntebärande flöde	815	638

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag

Ingående balans	3 983	5 069
Justering för överensstämmelse med semesterkultsredovisning	41	0
Årets minskning av semesterlöneskulden redovisat mot anslag enligt undantagsregeln	-1 063	-1 086
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 961	3 983

Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto

Ingående balans	11 416	23 108
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	59 014	70 166
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-66 026	-75 988
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	0	-4 405
Belopp under utredning	0	0

Övriga fordringar på statens centralkonto	4 404	12 881
Summa utgående balans avräkning med statsverket	6 534	16 037
Not 19 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2011	2010
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	2 455	2 873
Not 20 Kassa och bank	2011	2010
Nordea	346	124
Kontanta medel	25	8
Summa	371	132
Not 21 Balanserad kapitalförändring	2011	2010
Balanserad kapitalförändring	18 212	11 083
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	2 203	7 129
Summa	20 415	18 212
<i>Varav</i>		
<i>01 05 001 Förvaltningsanslag</i>	0	0
<i>Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan</i>	-1 332	-1 176
<i>Semesterlöne- och löneskuld</i>	0	0
<i>Lönegaranti konkurser</i>	21 747	19 388
	20 415	18 212
Not 22 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2011	2010
Ingående avsättningar	1 644	1 793
Årets pensionskostnader	122	379
Årets pensionsutbetalningar	-702	-528
Utgående avsättning	1 064	1 644
Not 23 Lån i Riksgäldskontoret	2011	2010
Ingående balans	1 524	1 558
Under året upptagna lån	1 194	644
Årets amorteringar	-774	-678
Utgående balans	1 944	1 524
Beviljad låneram	2 800	5 000
Not 24 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2011	2010
Beviljad kreditram	5 400	5 400
Not 25 Skuld till andra myndigheter	2011	2010
Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	5 296	3 126
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	2 118	2 536
Premier avtalsförsäkringar	7	45
Mervärdesskatt	118	260
	7 539	5 967
Lagstadgad arbetsgivaravgift innefattar både anställd personal och lönegaranti		
Not 26 Övriga skulder	2011	2010
Personalens källskatt	1 384	1 352
Övriga skulder - utomstatliga	870	1 011
	2 254	2 363

Not 27	Depositioner	2011	2010
	Depositioner av hyror m.m.	2 467	2 874
Not 28	Periodavgränsningsposter	2011	2010
	Upplupna kostnader		
	Upplupna löner, arvoden inkl social avg	314	713
	Upplupna semesterlöner inkl social avg	5 869	5 656
	Övriga upplupna kostnader	499	2 334
		6 682	8 703
	Oförbrukade bidrag inomstatliga	33 726	36 516
	<i>Varav</i>		
	<i>Uppsala universitet</i>	0	50
	<i>Kammarkollegiet</i>	-777	-1 330
	<i>Riksantikvarieämbetet</i>	200	405
	<i>Länsstyrelsen i Dalarnas län</i>	0	-87
	<i>Länsstyrelsen i Kronobergs län</i>	0	100
	<i>Länsstyrelsen i Stockholms län</i>	0	5
	<i>Länsstyrelsen i Uppsala län</i>	160	460
	<i>Länsstyrelsen i Västmanlands län</i>	6 810	6 690
	<i>Länsstyrelsen i Örebro län</i>	-1 874	-1 735
	<i>Länsstyrelsen i Gävleborgs län</i>	0	-76
	<i>Länsstyrelsen i Hallands län</i>	469	585
	<i>Socialstyrelsen</i>	3 668	5 466
	<i>Arbetsförmedlingen</i>	-11	0
	<i>Fiskeriverket</i>	0	324
	<i>Naturvårdsverket</i>	16 810	16 863
	<i>Migrationsverket</i>	111	0
	<i>Konsumentverket</i>	-337	1
	<i>Domstolsverket</i>	-15	365
	<i>Boverket</i>	345	897
	<i>Verket för näringslivsutveckling</i>	3	3
	<i>Statens jordbruksverk</i>	-1	73
	<i>Statens folkhälsoinstitut</i>	781	369
	<i>Kärnavfallsfonden</i>	232	267
	<i>Regeringskansliet</i>	1 056	1 580
	<i>Statens energimyndighet</i>	1 143	1 113
	<i>Vetenskapsrådet</i>	0	-480
	<i>Myndigheten för samhällsskydd och beredskap</i>	993	1 012
	<i>Tillväxtverket</i>	2 803	3 595
	<i>Havs- och vattenmyndigheten</i>	1 155	0
	Oförbrukade bidrag utomstatliga	3	2 659
	Totalt oförbrukade bidrag	33 729	39 175

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Utbetald ersättning till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag

Namn	Ersättning i kronor	Andra uppdrag
Landshövding/Ordförande		
Peter Egardt	1 029 349	Ordförande: Rymdstyrelsen, Försvarshögskolan, Millesgården
Bostadsförmån	161 256	Ledamot: Hufvudstaden AB, Riksbanken
Länsråd		
Leif Byman	883 833	Ledamot; Insynsrådet SMHI
Parkeringsförmån	12 756	
Insynsråd		
Per Bill	0	Ägare: Infobill AB Ledamot: Ponte AB
Agneta Gille	7 262	Vice ordf: Upplands Lokaltrafik AB, Uppsalabuss AB (t.o.m. 2011-01-31) Ledamot: Polisstyrelsen
Anders Hallberg	5 800	Ledamot: Uppsala Medicinal Chemistry AB, Uppsala universitets styrelse, Akademiförvaltningens styrelse, Åbo Akademisstyrelse
Ann-Christin Norrström	5 800	Ordförande: Handelskammaren Uppsala län Ledamot: Länsförsäkringar AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB, Stockholms Handelskammare, SLU Holding AB, STUNS, Försäkringsbranschens arbetsgivarorganisation (FAO)
Paul Sandberg	4 350	Ordförande: Partner Print AB Ledamot i Almi Invest AB, Bruno Liljeforsstiftelsen, Östhammarshem, Hargshamn AB, Sparbanksstiftelsen Uppland
Lisa Sennerby Forsse	5 800	Ledamot: Sveriges lantbruksuniversitet, Regeringens forskningsberedning, WWF:s förtroenderåd, Institutet för Skov och Landskab (Universitet for miljø- og biovitenskap, Norge), LRF:s jämställdhetsakademi
Solveig Lindell Sohlberg	4 350	Ordförande i Mäklarhuset Real Estate Sweden AB Ledamot: Stockholms Handelskammare, Handelskammaren i Uppsala län, Uppsala Tourism AB, Nya Affärshuset Lindéll & Sohlberg AB, Mäklarhuset Nordström & Partners MNP AB
Solveig Zander	7 250	Ledamot: Insynsrådet ISF (Inspektionen för socialförsäkring), HI (Hjälpmiddelsinstitutet) Huvudman: Enköpings sparbank

Tilläggsupplysningar och noter

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Länsstyrelsen redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Regeringen har beslutat att återrapportering ska ske enligt anvisningar som framgår under rubriken Verksamhet i avsnittet Organisationsstyrning och bilaga 2 till regleringsbrevet. Anvisningarna utgör ett undantag från bestämmelserna i 3 kap. 2 § FÅB och i vissa fall undantag från 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Kostnadsfördelningen i årsredovisningens resultatredovisningsdel baseras på personalkostnader som fördelningsbas. En årsarbetskraft motsvarar 1 760 timmar (220 arbetsdagar x 8 timmar). Kostnader och intäkter bokförs löpande på respektive verksamhetsgren. Overheadkostnader (OH) fördelas löpande på verksamhetsgrenarna med andel av personalkostnad som fördelningsnyckel.

Myndighetens räntekonto används för samtliga externa projektmedel förutom då det tydligt framgår av regleringsbrev eller motsvarande att icke räntebärande konto (SCR) ska användas.

Länsstyrelsen i Uppsala län följer den, för samtliga länsstyrelser, gemensamma redovisningsmodellen.

Länsstyrelsernas IT verksamheten är centraliserad till Länsstyrelsen i Västra Götaland. Det innebär att det är Västra Götaland som svarar för investeringar i datautrustning, persondatorer och liknande.

Periodavgränsningsposter

Inkomna leverantörsfakturer avseende räkenskapsåret 2011 har bokförts fram till 2012-01-16. Det är 6 dagar senare än föregående år. Vi bedömer dock att det inte har påverkat jämförbarheten mellan 2011 och 2010 års siffror i bokslutet nämnvärt. Fakturer som erhållits efter detta datum redovisas som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror m.m. för att kostnaden ska belasta rätt period. Beloppsgräns är fastställd till 10 tkr per månad.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Värderingsprinciper

Fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Lönegarantifordran har värdereglerats till 95% (5% utdelning återbetalas). Detta är en justering jämfört med 2010 då värderegleringen var 80% (20% utdelning återbetalas) Nettot av uppbokad fordran och värdereglering ger en kapitalförändring för 2011 på 2 359 tkr.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde om minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet om minst 50 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer då de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

	Avskrivningstid
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	3 år
<i>Materiella anläggningstillgångar:</i>	
IT-utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Maskiner	5 år
Övriga inventarier	5 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	högst 7 år
Konst	ingen avskrivning

11. Landshövdingens beslut

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala den 22 februari 2012

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Egardt', with a horizontal line extending to the right.

Peter Egardt
Landshövding

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

POSTADRESS 751 86 Uppsala
GATUADRESS Hamnesplanaden 3
TEL 018-19 50 00 (vxl) FAX 018-19 52 01
E-POST uppsala@lansstyrelsen.se
WEBBPLATS www.lansstyrelsen.se/upsala